

แผนพัฒนาเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี

พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐

กลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี
คณะทำงานฯ ด้านสมุนไพร จังหวัดสุพรรณบุรี

คำนำ

แผนพัฒนาเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๖๕-๒๕๗๐ จัดทำขึ้นโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลและศักยภาพของพื้นที่ รวมทั้งแปลงแผนสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อการพัฒนาสมุนไพรของจังหวัดสุพรรณบุรี เริ่มตั้งแต่กระบวนการผลิตแปรรูป การบริหารจัดการ การตลาด และการรวมกลุ่ม มีการประเมินผลสภาพปัจจุบันตลอดจนการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม รวมทั้งได้นำข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของทุกภาคส่วนมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาระบบและกระบวนการทำงานพัฒนาด้านสมุนไพรให้มีประสิทธิภาพ

แผนพัฒนาเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๖๕ -๒๕๗๐ ฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ ๕ ส่วน คือ บทที่ ๑ บทนำ บทที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี บทที่ ๓ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านสมุนไพรของจังหวัด บทที่ ๔ แผนพัฒนาเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี และบทที่ ๕ แผนงาน/โครงการด้านสมุนไพรที่เกี่ยวข้อง จึงหวังว่าแผนพัฒนาเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๗๐ ฉบับนี้ จะเป็นกรอบทิศทางสำหรับหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะได้ร่วมกันพัฒนาและขับเคลื่อนเมืองสมุนไพรสุพรรณบุรีให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี
พฤษภาคม ๒๕๖๕

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ ๑๕ แผนงาน/โครงการสนับสนุนกลยุทธ์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร และเพิ่มประสิทธิภาพการแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในเชิงพาณิชย์	๔๘
ตารางที่ ๑๖ แผนงาน/โครงการสนับสนุนกลยุทธ์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่าย การสร้างจุดจำหน่าย และสร้างภาพลักษณ์ เมืองสมุนไพรของจังหวัดให้เป็นที่ยอมรับ	๔๙
ตารางที่ ๑๗ แผนงาน/โครงการด้านสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๖	๕๓
ตารางที่ ๑๘ แผนงาน/โครงการด้านสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๗	๕๓

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ สรุปรูปที่มา แนวคิด เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี	๑๗
ภาพที่ ๒ ขอบเขตการปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี	๑๘
ภาพที่ ๓ ปริมาณการใช้วัตถุดิบสมุนไพร ปี ๒๕๖๔ บริษัทบุญส่งโฮสเทล จำกัด	๒๙
ภาพที่ ๔ ปริมาณการรับซื้อผลผลิตค่าเฉลี่ยปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ บริษัทโกลโบ ฟู้ดส์ จำกัด	๒๙
ภาพที่ ๕ ร่างแนวทางการพัฒนาเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี	๔๑
ภาพที่ ๖ BCG Value Chain ภาคการเกษตร (สินค้า) สมุนไพร	๔๒
ภาพที่ ๗ ผังก้างปลาการขับเคลื่อน “เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี”	๔๓
ภาพที่ ๘ แผนพัฒนาเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี	๔๖

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ที่มา

จังหวัดสุพรรณบุรีวางตำแหน่งการพัฒนา (POSITIONING) ไว้ ๕ ด้าน คือ ๑) เมืองอาหารปลอดภัย (Food Safety) ๒) เมืองประวัติศาสตร์และความหลากหลายทางชาติพันธุ์ (Historic City) ๓) เมืองสมุนไพร (Herbal City) ๔) เมืองดนตรี (Music City) และ ๕) เมืองกีฬา (Sport City) โดยด้านที่เกี่ยวข้อง คือ **ด้านที่ ๓ เมืองสมุนไพร** จังหวัดสุพรรณบุรีได้ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร ซึ่งนับเป็นต้นทางของการผลิต การแปรรูป เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในรูปของยารักษาโรค เวชสำอาง การขยายผลการดำเนินงานทั่วทั้งจังหวัด นอกจากนี้ โรงพยาบาลอุ้มทอง ซึ่งเป็นโรงพยาบาลทางการแพทย์แผนไทยต้นแบบของประเทศที่มีการจัดบริการครอบคลุมทั้ง ๔ มิติ และเป็นต้นแบบการรักษาด้านแพทย์แผนไทยเป็นโรงพยาบาลแห่งแรกที่ผ่านมาการรับรองมาตรฐานผลิตยาสมุนไพร และเป็นสถานที่ผลิตยาที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practices) จาก ออย.ในปี ๒๕๕๓ ได้ผลิตยาสมุนไพรสนับสนุนให้กับหน่วยบริการต่างๆ ทุกระดับที่มีการจัดให้บริการแพทย์แผนไทยเกือบทั่วประเทศ รวมทั้งมีศูนย์วัดถุดิบสมุนไพรที่มีการส่งเสริมการปลูกแบบ GAP (Good Agricultural Practices) ส่งผงให้ยาสมุนไพรที่ผลิตได้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ถือเป็นส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรที่มีการจัดตั้งเป็นศูนย์วัดถุดิบอุ้มทอง ผลิตวัตถุดิบให้กับโรงพยาบาลเป็นการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ทั้งนี้การคัดเลือกวัตถุดิบจำพวกสมุนไพร เพื่อมาทำยาจะต้องผ่านกรรมวิธีในการคัดเลือก ต้องรู้จักลักษณะ คุณสมบัติสมุนไพร ความเข้มข้นของตัวยาและสารพิษเจือปน ซึ่งทางโรงพยาบาลได้รับการการันตีมาตรฐานในเรื่องนี้จากองค์กรตรวจสอบทั้งในและต่างประเทศ นอกเหนือจากนั้น เป็นกลุ่มประเภทเวชสำอาง ประกอบกับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัดสุพรรณบุรีในการก่อสร้างอาคารผลิตยาสมุนไพร ๓ ชั้น พร้อมครุภัณฑ์ประกอบ ซึ่งทำให้มีประสิทธิภาพในการผลิตยาสมุนไพรมีมากขึ้น

แผนพัฒนาจังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน เพื่อการแข่งขันทางการค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยได้จัดทำโครงการ “เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี” และมอบหมายให้สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรีบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนสุพรรณบุรีเป็นเมืองสมุนไพรภายใต้แผนดังกล่าว

“สมุนไพร” ทางเลือกในการรักษาและป้องกันโรคทั้งในรูปแบบของยาและผลิตภัณฑ์อาหารเสริมที่เป็นกระแสนิยมของคนทั่วไปในปัจจุบัน ตามพระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้ความหมายของ “สมุนไพร” หมายความว่า ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติที่ได้จากพืช สัตว์ จุลชีพ หรือแร่ ที่ใช้ ผสม ประุง หรือแปรสภาพเป็นผลิตภัณฑ์สมุนไพร และ “ผลิตภัณฑ์สมุนไพร” หมายความว่า (๑) ยาจากสมุนไพร และให้หมายความรวมถึงยาแผนไทย ยาพัฒนาจากสมุนไพร ยาแผนโบราณที่ใช้กับมนุษย์ตามกฎหมายว่าด้วยยา หรือยาตามองค์ความรู้ทางการแพทย์ทางเลือกตามที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกาศกำหนด เพื่อการบำบัด รักษา และบรรเทาความเจ็บป่วยของมนุษย์ หรือการป้องกันโรค (๒) ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรหรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบสำคัญที่เป็นหรือแปรสภาพจากสมุนไพร ซึ่งพร้อมที่จะนำไปใช้แก่มนุษย์เพื่อให้เกิดผลต่อสุขภาพหรือการทำงานของร่างกายให้ดีขึ้น เสริมสร้างโครงสร้างหรือการทำงานของร่างกาย หรือลดปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรค และนอกจากนี้หากประสงค์ที่จะเลือกใช้ยาสมุนไพรเพื่อมุ่งประโยชน์ทางด้านการรักษาต้องอาศัยความรู้และ

ความชำนาญของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่สามารถตั้งตำรับยาหรือวิธีการบริหารยาที่ถูกต้องเหมาะสมที่เฉพาะกับบุคคลและอาการของโรคอีกด้วย

สมุนไพรไทยมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนานควบคู่สังคมไทยนับตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ดังจะเห็นเป็นส่วนประกอบในอาหารคาว-หวาน เป็นยารักษาโรค ใช้ในการดูแลสุขภาพและยาอายุวัฒนะ กระทั่งการเสริมความงาม ภูมิปัญญาเหล่านี้ได้รับการส่งเสริมสืบทอดและพัฒนาต่อเนื่องสร้างคุณค่าและมูลค่าให้แก่สมุนไพรไทยจนถึงปัจจุบัน ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรไทย คือ ที่สุดแห่งภูมิปัญญาไทย กลายเป็นหนึ่งในผลิตภัณฑ์ส่งออกสำคัญของประเทศ ด้วยความพร้อมทางด้านต้นทุนการผลิต อันได้แก่ ภูมิประเทศ วัตถุดิบ กระบวนการผลิต รวมถึงความหลากหลายของรูปแบบผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยและช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ นายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มีข้อสั่งการให้กระทรวงสาธารณสุขร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาพืชสมุนไพรไทยให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากสมุนไพร

๑.๒ สถานการณ์ธุรกิจสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพร

ตลาดสมุนไพรไทยเติบโตตามกระแสโลก ซึ่งกำลังให้ความสนใจสมุนไพรเพื่อสุขภาพ โดยส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ยาแผนโบราณ อาหารเสริม เครื่องสำอาง เป็นต้น โดยมูลค่าการส่งออกสมุนไพรไทยอยู่ในหลักแสนล้านบาท แบ่งเป็นกลุ่มอาหารเสริม กลุ่มสปาและผลิตภัณฑ์ และกลุ่มยาแผนโบราณ ตามภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ซึ่งตลาดส่งออกที่บริโภคสมุนไพรที่สำคัญของไทย ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน และอเมริกา เป็นต้น ผลพวงจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-๑๙ พบว่ามูลค่าของผลิตภัณฑ์สมุนไพรภายในประเทศ มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้น ตลอดจนการขับเคลื่อนแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ กำหนดเป้าหมายให้เพิ่มมูลค่าการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพร และให้ไทยเป็นผู้นำการส่งออกสมุนไพรและผลิตภัณฑ์ฯ เป็นอันดับ ๑ ในอาเซียน ทำให้ตลาดสมุนไพรไทยเติบโตก้าวกระโดด สำหรับแผนการพัฒนาสมุนไพรไทยขับเคลื่อนโดย ๓ กระทรวงหลัก ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข ทำหน้าที่ดูแลในเรื่องการสร้างเชื่อมั่นในคุณค่าและคุณภาพของสมุนไพรไทย สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์สมุนไพร และลดความยุ่งยากในการขออนุญาตผลิตของผู้ประกอบการ กระทรวงพาณิชย์ ดูแลรับผิดชอบเรื่องการพัฒนาเพิ่มช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ การจับคู่เจรจาธุรกิจ การออกงานแสดงสินค้า การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการสู่ตลาดต่างประเทศ และ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เดินหน้าขยายพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรแบบอินทรีย์ เพื่อให้ได้วัตถุดิบที่ปลอดภัยสามารถขายได้ราคาดีขึ้น รวมถึงส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่พืชสมุนไพร เพื่อจะได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้แบบครบวงจรภายใต้หลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ดำเนินการและความต้องการของเกษตรกร

ทั้งนี้ สมุนไพรที่ได้รับความนิยมระดับ Product Champion ได้แก่ ขมิ้นชัน ไพล กระจับจอก และใบบัวบก และที่กำลังได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว เช่น ฟ้ายางลายโจร ชิง กระเทียม ฯลฯ อีกทั้ง กัญชา กัญชง ก็เป็นพืชสมุนไพรที่กำลังได้รับความนิยม และในประเทศไทยนับเป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ที่สามารถพลิกฟื้นเศรษฐกิจสำหรับสมุนไพรไทยที่สร้างรายได้หลักๆ ประกอบด้วย ขมิ้นชัน, ไพล, บัวบก, กระจับจอก, ฟ้ายางลายโจร, กระจับ, กระจับจอก, ข่า, ชิง, คำฝอย, ตะไคร้, บุก, พริกไทย, ว่านชักมดลูก, กระจับแดง, แก้วฮวย, ดีปลี, บอระเพ็ด, พญา ยอ, เพชรสังฆาต, มะระขี้นก, มะลิ, มะแว้งเครือ และมะแว้งต้น เป็นต้น

ปัญหาอุปสรรคสำหรับประเทศไทยในการที่จะพัฒนาส่งเสริมสมุนไพรก็คือเกษตรกร โดยภาครัฐและเอกชนหรือผู้ผลิตสมุนไพรจะต้องสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรผลิตสินค้าสมุนไพรที่มีคุณภาพ มีการปรับปรุงพัฒนาพันธุ์ ซึ่งจะทำให้สมุนไพรไทยสามารถก้าวหน้าและมีการเติบโตได้อีกมาก เนื่องจากที่ผ่านมาสมุนไพรไทยใช้วิธีการผลิตแบบดั้งเดิม แบบพื้นบ้านซึ่งทำให้ไม่สามารถสู้ทางด้านการตลาดกับสินค้าประเภทต่าง ๆ ได้ จึงต้อง

สร้างกลไกตั้งแต่ต้นทางการผลิตสร้างเกษตรกรให้เกิดความเข้มแข็ง จัดหาแหล่งเงินทุนให้กับเกษตรกรที่มีความสนใจปลูกสมุนไพรแบบเต็มรูปแบบ ควบคุมมาตรฐานความปลอดภัยและคุณภาพและต้องสนับสนุนเรื่องการวิจัยและพัฒนา (R&D) สมุนไพรไทยมีจำนวนมากกว่า ๑๐๐ ชนิด มีคุณค่าของสารต่างๆ ที่อยู่ในสมุนไพร มีจำนวนมากที่สามารถนำมาแปรรูปนำมาสกัดเพื่อที่จะเพิ่มมูลค่าให้กับสมุนไพรของไทย เช่น กระเทียม มีสารชนิดหนึ่งที่มีคุณสมบัติเหมือน มอร์ฟีน ลดอาการปวดได้ การต่อยอดสู่การวิจัยพัฒนาจะเป็นแนวทางเพิ่มมูลค่าของสมุนไพรอย่างยิ่งยอน นอกจากนี้ การพัฒนาสมุนไพรไทยที่มีสรรพคุณหลากหลายให้สู้กับโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) เช่น มะเร็ง เบาหวาน โรคหัวใจ ฯลฯ นับเป็นก้าวสำคัญในตลาดสมุนไพรโลกของไทย

การพัฒนาศักยภาพสมุนไพรไทย จะต้องยึดหลัก BCG Model ที่เน้นการพัฒนา ๓ เศรษฐกิจ คือ เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว โดยต้องใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และต้องผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานและกฎเกณฑ์สากล ให้ความสำคัญกับการผลิตสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานแรงงานที่ดี สินค้าต้องตรวจสอบย้อนกลับแหล่งที่มาได้ และปรับปรุงแบบบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัย มีความปลอดภัย ตลอดจนการทำตลาด สินค้าต้องมีจุดขาย มีเรื่องเล่าที่นำไป เพื่อสร้างความสนใจจากผู้บริโภค และต้องให้ความสำคัญกับการตลาดทั้งรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ โดยการตลาดออนไลน์ต้องทำการโฆษณาผ่านโซเชียลมีเดียต่างๆ เพื่อให้เกิดการรับรู้และสนใจซื้อ ส่วนออฟไลน์ก็ต้องทำ ทั้งการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ การให้ข้อมูลสรรพคุณของสมุนไพรไทย หรือทำแบบผสมผสานในรูปแบบไฮบริด

ภาพรวมตลาดสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพร

ในปัจจุบันสมุนไพรถูกใช้เป็นวัตถุดิบเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง อาทิ อุตสาหกรรมเครื่องสำอาง อาหารเสริมยาสมุนไพร ดังนั้นตลาดสมุนไพรจึงเป็นตลาดที่มีการเติบโตสูงอย่างต่อเนื่อง ด้านตลาดส่งออกที่บริโภคสมุนไพรที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น จีน และอเมริกา เป็นต้น การบริโภคของคนรุ่นใหม่ที่นิยมใช้สมุนไพรมีส่วนสำคัญในการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์สมุนไพร เพราะเป็นทางเลือกในการดูแลสุขภาพโดยมองว่าปลอดภัยและมาจากธรรมชาติ รวมถึงนโยบายของภาครัฐที่ส่งเสริมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมสมุนไพรผ่านแผนแม่บทว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๔

อุตสาหกรรมที่ใช้สมุนไพรเป็นส่วนประกอบ

๑. อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม
๒. อุตสาหกรรมเครื่องสำอาง
๓. อุตสาหกรรมยา
๔. ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร

ผู้ประกอบการไทยที่มีชื่อเสียงในระดับนานาชาติ

๑. บริษัท ห้าตะขาบ จำกัด (ผลิตภัณฑ์ตราห้าตะขาบ)
๒. บริษัท ขาวละออเภสัช จำกัด
๓. โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร
๔. บริษัท อ้วยอันไอสถ จำกัด
๕. บริษัท วิเศษ อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด (ผลิตภัณฑ์หมอเส็ง)
๖. บริษัท โกลด์คอส จำกัด (น้ำมันเหลือง)
๗. บริษัท สมุนไพรวังพรม จำกัด
๘. บ้านสวนสมุนไพรชัยศิขริน

๑.๓ ยุทธศาสตร์สมุนไพรรักษาและกำบังเคลือบ

๑.๓.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับ ศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม ยุทธศาสตร์ชาติมี ๖ ด้าน ประกอบด้วย

- ๑) ความมั่นคง
- ๒) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ๓) การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- ๔) การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- ๕) การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ๖) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง คือ ด้านที่ ๒ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมาย ๑) ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และ ๒) ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ซึ่งมีประเด็นยุทธศาสตร์ ๕ ประเด็นหลัก คือ ๑) การเกษตรสร้างมูลค่า ๒) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ๓) สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว ๔) โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงไทย เชื่อมโลก และ ๕) พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

๑.๓.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๓ ประเด็น ประกอบด้วย (๑) ความมั่นคง (๒) การต่างประเทศ (๓) การเกษตร (๔) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (๕) การท่องเที่ยว (๖) พื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ (๗) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (๘) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๙) เขตเศรษฐกิจพิเศษ (๑๐) การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม (๑๑) ศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต (๑๒) การพัฒนาการเรียนรู้ (๑๓) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (๑๔) ศักยภาพการกีฬา (๑๕) พลังทางสังคม (๑๖) เศรษฐกิจฐานราก (๑๗) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (๑๘) การเติบโตอย่างยั่งยืน (๑๙) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (๒๐) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (๒๑) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒๒) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และ (๒๓) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ซึ่งประเด็นที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

ประเด็นที่ ๓ การเกษตร จะให้ความสำคัญกับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่คุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย การใช้ประโยชน์จากความโดดเด่นและเอกลักษณ์ของสินค้าเกษตร รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสินค้าเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าและคุณค่าให้กับสินค้าเกษตร การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ในการผลิตและการจัดทำฟาร์ม นอกจากนี้ ยังมีการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบนิเวศของภาคเกษตร เพื่อเสริมสร้างให้การพัฒนาที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบด้วย ๖ แผนย่อยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- ๑) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น
- ๒) เกษตรปลอดภัย
- ๓) เกษตรชีวภาพ
- ๔) เกษตรแปรรูป
- ๕) เกษตรอัจฉริยะ
- ๖) การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

ประเด็นที่ ๔ อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย มีแผนย่อยที่เกี่ยวข้อง คือ แผนย่อย ๒) อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร เน้นการพัฒนาแบบบูรณาการควบคู่กับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา และนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในทางการแพทย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพในทุกมิติและสร้างอุตสาหกรรมการแพทย์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงเพื่อรองรับความต้องการทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผลิตและพัฒนาบุคลากรทางด้านสุขภาพให้มีศักยภาพด้านเทคโนโลยี มีทักษะความชำนาญ มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ทั้งด้านบุคลากร ผลิตภัณฑ์ และบริการทางการแพทย์ และขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อให้ไทยเป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมและบริการสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจที่ผสมผสานความเชี่ยวชาญทั้งในการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนไทย

ประเด็นที่ ๕ การท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๖ แผนย่อย มีแผนย่อยที่เกี่ยวข้อง คือ แผนย่อยที่ ๓) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย พัฒนาและยกระดับมาตรฐานการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ทั้งสินค้า บริการ บุคลากร ผู้ประกอบการ และแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยว เน้นสร้างความแตกต่างและความเป็นเอกลักษณ์จากการให้บริการตามแบบอย่างความเป็นไทยที่โดดเด่นในระดับสากล ร่วมกับการใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาไทยที่พัฒนาต่อยอดกับความคิดสร้างสรรค์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ

๑.๓.๓ แผนปฏิรูปประเทศ ๑๓ ด้าน คือ (๑) ด้านการเมือง (๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๓) ด้านกฎหมาย (๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม (๕) ด้านเศรษฐกิจ (๖) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๗) ด้านสาธารณสุข (๘) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ (๙) ด้านสังคม (๑๐) ด้านพลังงาน (๑๑) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๑๒) ด้านการศึกษา และ (๑๓) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากร โดยด้านที่เกี่ยวข้อง คือ

ด้านที่ ๕ ด้านเศรษฐกิจ มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ๒ กิจกรรม คือ

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (High Value Added) โดยปรับเปลี่ยนสู่การทำเกษตรมูลค่าสูง แปลงใหญ่ พัฒนากลัสเตอร์พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ส่งเสริมเกษตรกรให้สามารถเข้าถึงข้อมูล Big Data และใช้ประโยชน์จากดิจิทัลแพลตฟอร์ม รวมถึงเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร สู่อุตสาหกรรมอาหาร และเศรษฐกิจชีวภาพตามแนวทาง BCG

กิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวคุณภาพสูง โดยเตรียมการขับเคลื่อน Happy Model พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ส่งเสริมด้านที่พัก เพิ่มขีดความสามารถด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์

ด้านที่ ๗ สาธารณสุข มุ่งเน้นให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง รัฐบาลมีการบริหารสาธารณสุขให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค

๑.๓.๔ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ซึ่งคำนึงถึงความสำคัญของมิติการพัฒนาต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อภาพรวมของประเทศ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรมนุษย์ สิ่งแวดล้อม การพัฒนาที่ยั่งยืน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนการพัฒนาเชิงพื้นที่ และความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีแผนกลยุทธ์รายหมุดหมาย ๑๓ หมุดหมาย คือ (๑) ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง (๒) ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน (๓) ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก (๔) ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง (๕) ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลกิสิกส์ที่สำคัญ (๖) ไทยเป็นฐานการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะที่สำคัญของโลก (๗) ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขัน

ใต้ของภูมิภาค (๘) ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน (๙) ไทยมีความยากจน ข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม (๑๐) ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียน และสังคมคาร์บอนต่ำ (๑๑) ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (๑๒) ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต และ (๑๓) ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน โดยมีแผนกลยุทธ์รายหมุดหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

หมุดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง มีเป้าหมาย

๑) มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น ๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพ ความมั่นคงอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร และ ๓) เพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

หมุดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน มีเป้าหมาย

๑) การท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น ๒) การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น ๓) การท่องเที่ยวไทยมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

หมุดหมายที่ ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง มีเป้าหมาย ๑) ไทยมีศักยภาพ

ในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสินค้าและบริการสุขภาพ ๒) องค์ความรู้ด้านการแพทย์และสาธารณสุข มีศักยภาพเอื้อต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้าและบริการสุขภาพ ๓) ประชาชนไทยได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสุขภาพ ๔) ระบบบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพมีความพร้อมรองรับภัยคุกคามสุขภาพ

๑.๓.๕ แผนแม่บทแห่งชาติ ว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๕ รัฐบาลมี

นโยบายในการส่งเสริมการพัฒนา “พืชสมุนไพร” เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความมั่นคงด้านสุขภาพให้กับประชาชน มีนโยบายให้การสนับสนุน การดำเนินงานตามโครงการพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาสมุนไพรอย่างครบถ้วนโดยให้ประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกันในการพัฒนาศักยภาพการดำเนินการจัดการด้านสมุนไพร เพื่อสุขภาพที่ดีของประชาชน และสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจกล่าวคือ ให้มีการเพาะปลูกสมุนไพรอินทรีย์ปลอดสารเคมีการแปรรูปและการจัดจำหน่าย ซึ่งโครงการพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) เป็นภาพจำลอง (Model) ของแผนแม่บทแห่งชาติ ว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทยฯ คูขนานไปกับการขับเคลื่อนนโยบายระดับชาติลงสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัดโดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาสมุนไพรอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ทั้งการปลูกสมุนไพร การแปรรูป และการทำเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างการเติบโตของชุมชนอย่างยั่งยืน

๑. วิสัยทัศน์ “สมุนไพรไทย” เพื่อความมั่นคงทางสุขภาพ และความยั่งยืนของเศรษฐกิจไทย

๒. พันธกิจ

- ๒.๑ พัฒนาสมุนไพรไทยให้เป็นที่ยอมรับ
- ๒.๒ ผลิตรักษาสมุนไพร ได้มาตรฐาน มีคุณภาพและสร้างมูลค่าเพิ่ม
- ๒.๓ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสมุนไพรไทย
- ๒.๔ ส่งเสริมให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และการใช้สมุนไพร

๓. เป้าหมาย

๓.๑ ประเทศไทยเป็นประเทศที่ส่งออกวัตถุดิบสมุนไพรคุณภาพและผลิตภัณฑ์สมุนไพรชั้นนำของภูมิภาคอาเซียน

๓.๒ มูลค่าวัตถุดิบสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพรภายในประเทศ เพิ่มขึ้น อย่างน้อย ๑ เท่าตัว

๔. ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรที่มีศักยภาพตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

เป้าประสงค์ ๑) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร แปรรูปเบื้องต้นอย่างมีคุณภาพ

๒) ปริมาณวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพ มีเพียงพอใกล้เคียงต่อความต้องการใช้ของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม

๓) อนุรักษ์สมุนไพรไทยให้คงไว้ใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

เป้าหมาย ๑) มีการปลูกสมุนไพรที่ได้คุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ๔๓,๐๐๐ ไร่

๒) กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน ได้รับการส่งเสริมการแปรรูปหลังการเก็บเกี่ยว ณ สถานที่ปลูกและการผลิตผลิตภัณฑ์และสารสกัดอย่างง่ายในระดับชุมชน ๕๐ แห่ง

๓) มีข้อกำหนดมาตรฐาน GAP/GACP หรือมาตรฐานอื่นของพืชสมุนไพร อย่างน้อย ๓๐ ชนิด

๔) มีฐานข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพร (Land Use) ๑ ฐานข้อมูล

๕) มีแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพร (Land Suitability) อย่างน้อย ๓๐ ชนิด

๖) มีห้องปฏิบัติการที่ได้รับรองมาตรฐาน ISO ๑๗๐๒๕ ให้บริการตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบ จำนวนเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๑๕ แห่ง (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๑๐ แห่ง และมหาวิทยาลัยต่างๆ ๕ แห่ง)

๗) มีระบบตลาดกลาง ๔ แห่ง และตลาดอิเล็กทรอนิกส์ ๑ แห่ง (E-Market)

๘) มีข้อกำหนดมาตรฐานสมุนไพรในตำรามาตรฐานสมุนไพรไทย (Thai Herbal Pharmacopoeia, THP) เพิ่มขึ้น ๗๕ รายการ

๙) มีฐานข้อมูลพืชสมุนไพรและภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์ของประเทศไทย (National Database of Thai Plants and Traditional Knowledge) ๑ ฐานข้อมูล

๑๐) มีการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพรและเทคโนโลยีเพื่อผลิตวัตถุดิบ ๓๐ เรื่อง/ปี

ตัวชี้วัด ๑) พื้นที่ปลูกสมุนไพรที่มีคุณภาพมีจำนวนอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่ปลูกสมุนไพรทั้งหมด

๒) กลุ่มผู้ปลูกและแปรรูปสมุนไพรที่มีคุณภาพตามข้อกำหนดมาตรฐานมีจำนวนอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ของจำนวนกลุ่มทั้งหมด

มาตรการ ๑) การจัดการห่วงโซ่อุปทาน

๒) การวิจัยและการจัดทำข้อกำหนดมาตรฐานวัตถุดิบสมุนไพร

๓) การอนุรักษ์และการใช้พืชสมุนไพร จากป่าอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ พัฒนาอุตสาหกรรม และการตลาดสมุนไพรให้มีคุณภาพระดับสากล

เป้าประสงค์ ผลิตภัณฑ์สมุนไพรมีศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ

เป้าหมาย ๑) มูลค่าการตลาดของสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพรทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๕ ต่อปี

๒) สถานประกอบการในอุตสาหกรรมสารสกัดสมุนไพรได้รับการส่งเสริมให้มีผลิตภาพเพิ่มขึ้น โดยมูลค่า ยอดขายเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕

๓) สถานประกอบการในอุตสาหกรรมสมุนไพรแต่ละกลุ่มผ่านการยกระดับการผลิตอย่างน้อย ร้อยละ ๕๐

๔) ผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่มีตราสัญลักษณ์รับรองคุณภาพได้รับการยอมรับระดับภูมิภาคอาเซียน

๕) ผลิตภัณฑ์สมุนไพรได้รับการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างน้อยร้อยละ ๓๐

๖) ประเทศไทยมีห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน OECD GLP อย่างน้อย ๑ แห่ง ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๗) มีสถาบันพัฒนานวัตกรรมสมุนไพรแห่งชาติ

ตัวชี้วัด มูลค่าของผลิตภัณฑ์สมุนไพรภายในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๕ ต่อปี

มาตรการ ๑) การพัฒนาอุตสาหกรรมสมุนไพรไทย

๒) การวิจัยและพัฒนาสมุนไพรไทย

๓) การพัฒนาการตลาดสมุนไพรไทย

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการใช้สมุนไพรเพื่อการรักษาโรคและการสร้างเสริมสุขภาพ

เป้าประสงค์ ๑) เพิ่มการใช้สมุนไพรในระบบสุขภาพในการรักษาโรค หรือเสริมสร้างสุขภาพ

๒) เสริมสร้างพื้นฐานการพัฒนาการแพทย์แผนไทย และสมุนไพรไทยให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบสุขภาพของประเทศในระยะยาว

เป้าหมาย ๑) จำนวนรายการยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติเพิ่มขึ้นอย่างน้อยปีละ ๑๐ รายการ

๒) ระบบการขึ้นทะเบียนยาและผลิตภัณฑ์สมุนไพรได้รับการปรับปรุงให้ทันต่อความต้องการของตลาด

๓) แพทย์แผนปัจจุบันมีการสั่งใช้ยาสมุนไพรเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๒๐ ต่อปี

ตัวชี้วัด ๑) มูลค่าการใช้ยาสมุนไพรในสถานบริการสาธารณสุขเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑๐ ต่อปี

๒) รายการยาสมุนไพรได้รับการบรรจุเข้าบัญชียาหลักแห่งชาติเพิ่มขึ้น ๕๐ รายการ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

มาตรการ ๑) การพัฒนาโครงสร้าง ส่งเสริมการจัดบริการและการใช้สมุนไพรในสถานบริการสาธารณสุข

๒) การวิจัย เสริมสร้างองค์ความรู้ มาตรฐานคุณภาพ และความเสถียร

๓) พัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการของการแพทย์แผนไทย

๔) การจัดการและการเข้าถึงยาจากสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ

๕) การใช้สมุนไพรในการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคในชุมชนและบทบาทหมอพื้นบ้าน

๖) การสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ที่ถูกต้อง ความเข้าใจ ความเชื่อมั่น

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างความเข้มแข็งของการบริหารและนโยบายภาครัฐเพื่อการขับเคลื่อนสมุนไพรไทยอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์ ประเทศไทยมีกลไกในการพัฒนาสมุนไพรที่มีศักยภาพ เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศ

เป้าหมาย ๑) ประเทศไทยมีกฎหมายหลัก ด้านสมุนไพรและคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติเพื่อขับเคลื่อนงานสมุนไพร

๒) งบประมาณสนับสนุนการวิจัยสมุนไพรเพิ่มขึ้น ๕,๐๐๐ ล้านบาท ในช่วงระยะเวลา ๕ ปี

๓) อัตราการร่วมลงทุนของภาคเอกชนในการวิจัยเป็นร้อยละ ๕๐-๗๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔

๔) ประเทศไทยมีการพัฒนาสมุนไพร Product Champion อย่างน้อย ๑๐ ชนิด

๕) ประเทศไทยมีดัชนีวัดขีดความสามารถในการแข่งขันด้านสมุนไพร

๖) ประเทศไทยมีการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาสมุนไพรเข้าสู่ระบบสุขภาพไทยและระบบเศรษฐกิจแบบครบวงจรในระดับจังหวัด โดยอาศัยกลไกการมีส่วนร่วมตามแนวทางประชารัฐ

ตัวชี้วัด ๑) คณะกรรมการนโยบายสมุนไพรแห่งชาติและคณะอนุกรรมการที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๐

๒) ยอดขายผลิตภัณฑ์สมุนไพร Product Champion เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๒,๐๐๐ ล้านบาท

- มาตรการ**
- ๑) การพัฒนาโครงสร้างการบริหารสมุนไพร
 - ๒) การพัฒนากฎหมายด้านการส่งเสริมและควบคุมผลิตภัณฑ์สมุนไพร
 - ๓) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสมุนไพรและระบบการประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันด้านสมุนไพร
 - ๔) การเสริมสร้างกลไกการบริหารงานวิจัยและพัฒนาสมุนไพร
 - ๕) การส่งเสริมและพัฒนาสมุนไพร Product Champion
 - ๖) การพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City)

๑.๓.๖ แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ภายใต้กรอบระยะเวลา ๕ ปีของแผนปฏิบัติการฯ กำหนดยุทธศาสตร์ในการบรรลุเป้าหมาย ๕ ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการผลิตและแปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

๑.๑ วัตถุประสงค์ (Objective) ของยุทธศาสตร์

- ๑) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร แปรรูปวัตถุดิบสมุนไพรเบื้องต้นอย่างมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน
- ๒) ส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการผลิตและแปรรูป

๓) ส่งเสริมการซื้อขายที่สามารถสะท้อนกลไกตลาดได้อย่างเหมาะสม ร่วมกับการมีกลไกการรับรองคุณภาพของวัตถุดิบและวัตถุดิบแปรรูปเบื้องต้น

๑.๒ เป้าหมาย (Targets) ของยุทธศาสตร์

๑) มีผลผลิตวัตถุดิบสมุนไพรเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ในอุตสาหกรรมสมุนไพร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของปริมาณผลผลิตรวมจากฐานข้อมูลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒) มูลค่าการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของจำนวนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ปี ๒๕๖๕

๑.๓ ตัวชี้วัดของผลลัพธ์

๑) ในปี ๒๕๗๐ พื้นที่ปลูกสมุนไพรได้มาตรฐาน ไม่น้อยกว่า ๕๐,๐๐๐ ไร่

๒) แผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับพืชสมุนไพร ๓๐ พืช

๓) กลุ่มเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ มีการแปรรูปสมุนไพรเบื้องต้นที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด อย่างน้อย ๖๐ แห่ง

๔) มีฐานการผลิตสมุนไพรครบวงจรเชื่อมโยงกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ครอบคลุมทั้งประเทศอย่างน้อย ๕ แห่ง

๕) ห้องปฏิบัติการที่ให้บริการตรวจคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรผ่านการรับรองมาตรฐาน ISO๑๗๐๒๕ ในปี ๒๕๗๐ ไม่น้อยกว่า ๘ แห่ง

๖) ระบบฐานข้อมูลพืชสมุนไพรครบห่วงโซ่อุปทาน อย่างน้อย ๑ ฐาน

๗) มีตลาดออนไลน์ ๓ แห่ง และตลาดสมุนไพรชุมชน ๔ แห่ง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของผู้ประกอบการและอุตสาหกรรมสมุนไพรตลอดห่วงโซ่อุปทาน

๒.๑ เป้าประสงค์ (Objective) ของยุทธศาสตร์

๑) ส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันอุตสาหกรรมสารสกัดของประเทศ

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร

๒.๒ เป้าหมาย (Targets) ของยุทธศาสตร์

- ๑) อุตสาหกรรมสารสกัดมีการขยายตัว อย่างน้อยร้อยละ ๑๐
- ๒) ผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรโดยเฉพาะในส่วนของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีผลิตภาพเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๐
- ๒.๓ ตัวชี้วัดของผลลัพธ์ (จำนวน/ร้อยละ)
 - ๑) มีการขยายตัวของอุตสาหกรรมสารสกัดระดับอุตสาหกรรมขั้นสูง (อุตสาหกรรมรายใหญ่)
 - ๒) มีมาตรฐานสารสกัดที่ได้รับการยอมรับและมีการนำไปใช้ในอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๐
 - ๓) ผู้ประกอบการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรโดยเฉพาะในส่วนของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมมียอดขายเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพร

๓.๑ เป้าประสงค์ (Objective) ของยุทธศาสตร์

- ๑) ส่งเสริมภาพลักษณ์ของสมุนไพรทั้งในและต่างประเทศ
- ๒) การขยายช่องทางการตลาด

๓.๒ เป้าหมาย (Targets) ของยุทธศาสตร์

- ๑) ทิศทางเชิงนโยบายในการผลักดันภาพลักษณ์ของสมุนไพรไทยควบคู่กับอาหาร (ครัวไทยสู่ครัวโลก)
- ๒) ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของการเป็นตลาดสมุนไพรของ ASEAN (ASEAN Herbal Hub)
- ๓) การมีตราสัญลักษณ์สมุนไพรคุณภาพระดับสากลและเป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ

๓.๓ ตัวชี้วัดของผลลัพธ์

- ๑) ระดับความสำเร็จของการขับเคลื่อนสมุนไพรไทยควบคู่กับอาหารไทย
- ๒) มูลค่าจากการส่งออกผลิตภัณฑ์สมุนไพรไปประเทศใน ASEAN เพิ่มขึ้น
- ๓) ระดับความสำเร็จของการสร้างการรับรู้และยอมรับตราสัญลักษณ์สมุนไพรคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างเหมาะสม

๔.๑ เป้าประสงค์ (Objective) ของยุทธศาสตร์

- ๑) ส่งเสริมการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์สมุนไพรอย่างเหมาะสม
- ๒) การต่อยอด สร้างมูลค่า และเพิ่มการส่งออก Herbal Champions รวมทั้งผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย

๔.๒ เป้าหมาย (Targets) ของยุทธศาสตร์

- ๑) ผลิตภัณฑ์สมุนไพรมีการบริโภคอย่างเหมาะสม และมีการใช้งานอย่างแพร่หลาย
- ๒) ผู้บริโภคมีความรู้ความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีกับผลิตภัณฑ์สมุนไพร
- ๓) มีระบบการรับรองกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรระดับอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับสถานการณ์และเป็นสากล รวมทั้งการมีจำนวนผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพิ่มขึ้น
- ๔) ผลิตภัณฑ์ Herbal Champions รวมทั้งผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยได้รับการต่อยอดเพิ่มมูลค่า และสามารถสร้างรายได้อย่างมีนัยสำคัญ

๔.๓ ตัวชี้วัดของผลลัพธ์

- ๑) จำนวนทะเบียนผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ภายในปี ๒๕๗๐
- ๒) จำนวนการสั่งซื้อยาจากสมุนไพร ทั้งยา ED และยา NED ในระบบเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ภายในปี ๒๕๗๐
- ๓) จำนวนรายการยาจากสมุนไพรได้รับการคัดเลือกเข้าสู่บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพรและ/หรือบัญชียาหลักชาติเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๕๐ รายการ ภายในปี ๒๕๗๐
- ๔) ขนาดตลาดของผลิตภัณฑ์สมุนไพร Herbal Champions เพิ่มขึ้น ภายในปี ๒๕๗๐

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนาระบบนิเวศที่สนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาสมุนไพรไทยอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๕.๑ เป้าประสงค์ (Objective) ของยุทธศาสตร์

- ๑) ส่งเสริมส่งเสริมระบบนิเวศที่สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและการสร้างนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมสมุนไพรไทยที่ตรงกับความต้องการอย่างเหมาะสม
- ๒) สร้างกลไก ระบบติดตามประเมิน และรายงานข้อมูลเชิงประจักษ์ผ่าน Digital Platform เพื่อให้เกิดข้อมูลจากการพัฒนาที่ต่อเนื่องและนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันต่อสถานการณ์
- ๓) สร้างความเข้มแข็งชุมชนระดับพื้นที่ และเสริมโอกาสต่อยอดชุมชนสร้างมูลค่าจากสมุนไพร

๕.๒ เป้าหมาย (Targets) ของยุทธศาสตร์

- ๑) การลงทุนด้านการวิจัยและนวัตกรรมที่เกี่ยวกับสมุนไพรไทยเพิ่มขึ้น โดยมีการนำเอาผลการวิจัยและนวัตกรรมไปใช้เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเพิ่มขึ้น
- ๒) มีระบบนิเวศที่ครอบคลุมห้องปฏิบัติการ และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้มีความเพียงพอ และรวดเร็วที่สามารถสนับสนุนการพัฒนา
- ๓) มีกลไกการติดตามและการประเมินผล การขับเคลื่อนตามแผนฯไปสู่การรับรู้และตัดสินใจในเชิงนโยบาย
- ๔) เกิดการพัฒนาและความเข้มแข็งในชุมชนระดับพื้นที่จากการต่อยอดชุมชนและสร้างมูลค่าจากสมุนไพร

๕.๓ ตัวชี้วัดของผลลัพธ์

- ๑) การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและนวัตกรรมด้านสมุนไพร (นโยบาย เศรษฐกิจ สังคม) เพิ่มขึ้น ภายในปี ๒๕๗๐
- ๒) จำนวนรายการยาสมุนไพรและผลิตภัณฑ์จากความร่วมมือของผู้ประกอบการและหน่วยงานภาครัฐหรือสถาบันการศึกษา ได้รับการส่งเสริมและส่งเสริมเข้าสู่การคัดเลือกบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพรหรือบัญชีนวัตกรรม ไม่น้อยกว่า ๒๐ รายการ ภายในปี ๒๕๗๐
- ๓) ภาคเอกชนลงทุนวิจัยและนวัตกรรมด้านสมุนไพรเพิ่มขึ้น ภายในปี ๒๕๗๐
- ๔) มีรายงานสถานการณ์ที่สะท้อนความสำเร็จและความก้าวหน้าของการดำเนินการตามแผนฯ อย่างน้อย ๒ ครั้งของระยะเวลาการดำเนินงานของแผน (กลางแผนและสิ้นสุดแผน)
- ๕) มูลค่าเศรษฐกิจของพื้นที่เมืองสมุนไพร (GPP) เพิ่มขึ้นจากบริการและผลิตภัณฑ์สมุนไพร (Contribution to GPP from Herb)

๑.๓.๗ แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๖๔ ให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) : โมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นวาระแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีแผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๗๐ ดังนี้

- ๑) วิสัยทัศน์ : เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ประชาชนมีรายได้ดี คุณภาพชีวิตดี รักษาและฟื้นฟูฐานทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพให้มีคุณภาพที่ดี ด้วยการใช้ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ๒) วัตถุประสงค์

๒.๑ การอนุรักษ์ฟื้นฟูจัดการการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรม เพื่อเป็นทุนในการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

๒.๒ การสร้างคุณค่าเพิ่ม (Value creation) ให้กับทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม BCG เดิม และการพัฒนาต่อยอดสู่อุตสาหกรรม BCG ใหม่ นำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

๒.๓ การสร้างความสามารถในการพึ่งตนเองทางเทคโนโลยี นวัตกรรม เพิ่มความสามารถในการปรับตัว การฟื้นตัวจากวิกฤตต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว

๓) เป้าหมาย

๓.๑ เพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ

๓.๒ ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม

๓.๓ สร้างความยั่งยืนของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓.๔ การพึ่งพาตนเอง

๔) ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อน มี ๔ ยุทธศาสตร์ คือ ๑) การสร้างความยั่งยืนของฐานทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ และ วัฒนธรรมด้วยการจัดสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ฟื้นฟูและการใช้ประโยชน์ ๒) การพัฒนาชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็งด้วยทุนทรัพยากร อัตลักษณ์ความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ๓) การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG และ ๔) เสริมสร้างความสามารถในการตอบสนองต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การยกระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมภายใต้เศรษฐกิจ BCG ให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เน้นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการเดิมให้สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่องด้วยการนำความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมายกระดับประสิทธิภาพการผลิต ลดความสูญเสียในกระบวนการผลิตให้เป็นศูนย์การหมุนเวียนทรัพยากรกลับมาใช้ หรือการนำไปสร้างมูลค่าเพิ่มตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ยกระดับมาตรฐานสู่การเป็นแหล่งผลิตและให้บริการที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัยมีสุขอนามัยที่ดีให้ความสำคัญกับระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มาตรฐานการผลิตที่ยั่งยืนเทียบเท่ามาตรฐานสากล รวมถึงการยกระดับผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วยการใช้นวัตกรรมเข้มข้น เช่น ระบบการผลิตพืชใน Plant factory การให้บริการด้านสุขภาพที่มีความแม่นยำสูง หรือการแพทย์เฉพาะบุคคล โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นผู้นำในการผลิตและการให้บริการทั้งในระดับประเทศและเวทีโลก โดยมีแนวทางการดำเนินการในแต่ละสาขายุทธศาสตร์ คือ การเกษตรและอาหาร สุขภาพและการแพทย์ พลังงาน วัสดุ และเคมีชีวภาพ การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และเศรษฐกิจหมุนเวียน

๑.๓.๘ การขับเคลื่อนสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจของกระทรวงสาธารณสุข

ภาครัฐได้มีการส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์และยาสมุนไพรการแพทย์แผนไทย โดยการผสมผสานการบริการแพทย์แผนไทยเข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุขมีการเปิดหน่วยงานแพทย์ทางเลือก หรือแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลของรัฐบาล รวมถึงภาคเอกชนที่ให้ความสนใจและเปิดให้บริการแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลเอกชนต่างๆ มาก การส่งเสริมการใช้สมุนไพรเป็นนโยบายที่สำคัญของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อลดการใช้ยาแผนปัจจุบัน ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ด้านสาธารณสุข กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มีแผนยุทธศาสตร์กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุขโดยเป็นประเด็นปฏิรูปการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรไทยเพื่อการพัฒนาสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจของประเทศ

กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงสาธารณสุขได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการดำเนินการโครงการพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) เป็นภาพจำลอง (Model) ของแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทยคู่ขนานไปกับการขับเคลื่อนนโยบายระดับชาติลงสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาสมุนไพรอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ทั้งการปลูกสมุนไพร การแปรรูป และการทำเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างการเติบโตของชุมชนอย่างยั่งยืน ซึ่งได้มีการพัฒนาในระดับพื้นที่มาตั้งแต่ ปี พ.ศ.๒๕๖๐ จนถึงปัจจุบัน เมืองสมุนไพรมีทั้งหมด ๑๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย พิจิตร โลก อุทัยธานี สระบุรี นครปฐม ปราจีนบุรี จันทบุรี มหาสารคาม สกลนคร อุดรธานี สุรินทร์ อำเภोजेरู สุราษฎร์ธานี และสงขลา และมีการขับเคลื่อนจากสมุนไพร เข้าสู่ “บัญชียาหลักแห่งชาติ มุ่งเน้นให้คนไทยเข้าถึงยาจำเป็นด้านสาธารณสุข ไม่เพียงแต่ยาแผนปัจจุบันเท่านั้น ยังผลักดันให้มีการใช้ยาสมุนไพรตามภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยในระบบบริการสาธารณสุข เพื่อความมั่นคงทางยาและสนับสนุนการพึ่งพาตนเอง โดยกำหนดให้มีรายการยาในบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพรครอบคลุมยาจำเป็นที่ต้องใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพของประชาชน ซึ่งปัจจุบันมีรายการยาจากสมุนไพรอยู่ในบัญชียาหลักแห่งชาติ จำนวน ๙๔ รายการ รวมไปถึงยาจากัญญา ๘ รายการ ประกอบด้วย ตำรับยาแผนไทย ๓ รายการ คือ ยาแก้ลม แก้เส้น ยาสุขไสยาสน์ และยาทำลายพระสุเมรุ และยาน้ำมันกัญญา ๕ รายการ เช่น ยาน้ำมันกัญญาที่มี CBD : THC (๑:๑) ในผู้ป่วยมะเร็งระยะสุดท้ายที่มีอาการนอนไม่หลับ เบื่ออาหาร หรือมีอาการปวด และยาน้ำมันกัญญาที่มี CBD : THC (๒๐:๑) ในผู้ป่วยลมชักรักษายาก เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตให้กับผู้ป่วยที่เข้าถึงยาได้ นอกจากนี้ ยังมียาฟ้าทะลายโจร สำหรับผู้ป่วยในช่วงสถานการณ์โควิด ส่งผลให้ประชาชนที่มีสิทธิ์ตามระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สามารถเข้าถึงยาที่มีคุณภาพได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ได้จัดทำ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ นี้ขึ้น เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาสมุนไพรไทย ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ให้เหมาะสมกับบริบท และสถานการณ์ต่าง ๆ สู่การปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่วนราชการและองค์กรเอกชนมีบทบาทอย่างสูงในการผลักดันให้สมุนไพรเป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น อันจะนำมาสู่ความมั่นคงทางสุขภาพและความยั่งยืนของเศรษฐกิจไทย

๑.๓.๙ การขับเคลื่อนด้านสมุนไพรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการขับเคลื่อนด้านวัตถุดิบสมุนไพร ขับเคลื่อนเป้าหมายยุทธศาสตร์ที่ ๑ ในประเด็นที่ ๑ การส่งเสริมผลิตผลสมุนไพรไทยที่มีศักยภาพตรงความต้องการของตลาด ประกอบกับ แผนการส่งเสริมการเพิ่มผลิตภาพสมุนไพรที่มีคุณภาพสู่การผลิตสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง (High value added) สนับสนุนให้เกิดเศรษฐกิจ BCG เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตร กระจายรายได้สู่เกษตรกร โดย ๑) ต้นน้ำ ผลิตสมุนไพรปลอดภัยให้ได้มาตรฐาน GAP หรือเกษตรอินทรีย์ใช้เทคโนโลยีในการผลิต มีการปลูกแปลงใหญ่ สนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจ สหกรณ์ ๒) กลางน้ำ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่า มีนวัตกรรมต่อยอด มีการลงทุนวิจัย ๓) ปลายน้ำ ส่งเสริมตลาดชุมชน ออนไลน์ตลาดกลางสมุนไพร โดยมีการขับเคลื่อนการผลิตสมุนไพร กำหนดพืช Product champion ๑๒ ชนิด ได้แก่ กวาวเครือขาว กระจ่างดำ ขมิ้นชัน บัวบก มะขามป้อม กระจ่าง พริก ฟ้าทะลายโจร กระจ่างแดง หญ้าหวาน ว่านหางจระเข้ ไพล ทั้งนี้ในปี ๒๕๖๔ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เกษตรกร จำนวน ๓๖๓,๓๕๓ ราย รวมพื้นที่ปลูกสมุนไพร ๑,๑๕๑,๔๙๕ ไร่ กระทรวงเกษตรฯ ได้ส่งเสริมการจัดทำมาตรฐานเพื่อส่งเสริมการผลิตสมุนไพร Product Champion ๑๒ ชนิด ให้ได้คุณภาพมาตรฐาน โดยมอบหมายให้สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานกลาง ร่วมกับ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร สำนักงานการปฏิรูป

ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ มอบหมายกรมพัฒนาที่ดินจัดทำแผนที่ความเหมาะสมของที่ดินสำหรับปลูกพืชสมุนไพรมะพร้าว (Land Suitability) ให้ครอบคลุมชนิดพืช Product Champion ทั้ง ๑๒ ชนิด กรมวิชาการเกษตรดำเนินการพัฒนาห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐาน (ISO ๑๗๐๒๕) เพื่อรองรับการให้บริการการตรวจตรวจสอบคุณภาพวัตถุดิบสมุนไพรมะพร้าว กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมพัฒนาที่ดิน กรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กรมปศุสัตว์ ร่วมจัดทำระบบฐานข้อมูลสมุนไพรมะพร้าว โดยมีศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานกลางในการจัดทำระบบฐานข้อมูลสมุนไพรมะพร้าว

๑.๓.๑๐ แผนพัฒนาจังหวัดสุพรรณบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

เป้าหมายการพัฒนา “เกษตรกรรมยั่งยืน เศรษฐกิจเข้มแข็ง คุณภาพชีวิตดี สังคมมีสุข”

ประเด็นการพัฒนามี ๔ ประเด็น ประกอบด้วย (๑) การเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน เพื่อการแข่งขันทางการค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน (๒) การพัฒนาการท่องเที่ยวและการกีฬา เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ของจังหวัดสุพรรณบุรี (๓) การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมภายใต้การมีส่วนร่วมสู่ความยั่งยืน และ (๔) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน เพื่อการแข่งขันทางการค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าประสงค์ ๑. ผลิตผล/ผลิตภัณฑ์การเกษตรในจังหวัดยกระดับสู่มาตรฐานความปลอดภัย (Food safety)

๒. ผลิตผล/ผลิตภัณฑ์การเกษตรและเกษตรอุตสาหกรรมยกระดับรายได้ให้กับเกษตรกร

แผนงาน ๑. ส่งเสริมเทคโนโลยี นวัตกรรม การผลิต และพัฒนาศักยภาพการผลิตผล/ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร /OTOP/เกษตรอุตสาหกรรม ให้มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มมูลค่าและใช้ทรัพยากรทางการเกษตรอย่างยั่งยืน

๒. พัฒนาและส่งเสริมสุพรรณบุรีเป็นเมืองสมุนไพรอย่างยั่งยืนและครบวงจร

๓. ส่งเสริมและพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร/เกษตรแปรรูป/สินค้า OTOP/สินค้าแบรนด์ของจังหวัดสุพรรณบุรี และส่งเสริมกลุ่มธุรกิจ SMEs/Start Up/OTOP/วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มธุรกิจเพื่อสังคม (SE) ด้วย BCG โมเดล

๔. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการพัฒนาสินค้าเกษตร และเกษตรอุตสาหกรรม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาการท่องเที่ยวและการกีฬา เพื่อส่งเสริมอัตลักษณ์ของจังหวัดสุพรรณบุรี

เป้าประสงค์ ๑. นักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

๒. อุตสาหกรรมกีฬาและการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว ได้รับการส่งเสริมการพัฒนา

๓. แหล่งท่องเที่ยว การบริการและการกีฬาของจังหวัดที่ได้มาตรฐานและเป็นอัตลักษณ์

๔. จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นเมืองท่องเที่ยวสร้างสรรค์

แผนงาน ๑. พัฒนา สินค้า บริการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายบนอัตลักษณ์พื้นถิ่นของชุมชนและจังหวัดที่ได้มาตรฐาน

๒. พัฒนาปัจจัย/โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวให้เพียงพอและได้มาตรฐาน

๓. ส่งเสริมการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่เมืองสร้างสรรค์เพื่อคนทั้งมวล (Tourism for all) และการท่องเที่ยววิถีใหม่ (New-next normal)
๔. ส่งเสริมการจัดการแข่งขันกีฬา ตั้งแต่ระดับชุมชนถึงระดับประเทศตลอดจนระดับนานาชาติและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา
๕. ยกระดับศักยภาพด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงรุก
๖. พัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวแบบครบวงจรด้วย BCG Model

ตำแหน่งการพัฒนา (POSITIONING) จังหวัดสุพรรณบุรี มี ๕ ตำแหน่ง คือ ๑) เมืองอาหารปลอดภัย (Food Safety) ๒) เมืองประวัติศาสตร์และความหลากหลายทางชาติพันธุ์ (Historic City) ๓) เมืองสมุนไพร (Herbal City) ๔) เมืองดนตรี (Music City) และ ๕) เมืองกีฬา (Sport City) โดยตำแหน่งที่เกี่ยวข้อง คือ **ตำแหน่งการพัฒนาที่ ๓ เมืองสมุนไพร** จังหวัดสุพรรณบุรีได้ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร ซึ่งนับเป็นต้นทางของการผลิต การแปรรูป เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในรูปของยารักษาโรค เวชสำอาง การขยายผลการดำเนินงานทั่วทั้งจังหวัด นอกจากนี้โรงพยาบาลอุ้มถ้อง ซึ่งเป็นโรงพยาบาลทางการแพทย์แผนไทยต้นแบบของประเทศที่มีการจัดบริการครอบคลุมทั้ง ๔ มิติ และเป็นต้นแบบการรักษาด้านแพทย์แผนไทยเป็นโรงพยาบาลแห่งแรกผ่านการรับรองมาตรฐานผลิตยาสมุนไพร และเป็นสถานที่ผลิตยาที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน GMP (Good Manufacturing Practices) จาก ออย.ในปี ๒๕๕๓ ได้ผลิตยาสมุนไพรสนับสนุนให้กับหน่วยบริการต่างๆ ทุกระดับที่มีการจัดให้บริการแพทย์แผนไทยเกือบทั่วประเทศ รวมทั้งมีศูนย์วัตถุดิบสมุนไพรที่มีการส่งเสริมการปลูกแบบ GAP (Good Agricultural Practices) ส่งผงให้ยาสมุนไพรที่ผลิตได้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ถือเป็นส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรที่มีการจัดตั้งเป็นศูนย์วัตถุดิบอุ้มถ้อง ผลิตวัตถุดิบให้กับโรงพยาบาลเป็นการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ทั้งนี้การคัดเลือกวัตถุดิบจำพวกสมุนไพร เพื่อมาทำยาจะต้องผ่านกรรมวิธีในการคัดเลือก ต้องรู้จักลักษณะ คุณสมบัติสมุนไพร ความเข้มข้นของตัวยาและสารพิษเจือปน ซึ่งทางโรงพยาบาลได้รับการการันตีมาตรฐานในเรื่องนี้จากองค์กรตรวจสอบทั้งในและต่างประเทศ นอกเหนือจากนั้น เป็นกลุ่มประเภทเวชสำอาง ประกอบกับในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัดสุพรรณบุรีในการก่อสร้างอาคารผลิตยาสมุนไพร ๓ ชั้น พร้อมครุภัณฑ์ประกอบ ซึ่งทำให้มีประสิทธิภาพในการผลิตยาสมุนไพรเพิ่มขึ้น

แผนพัฒนาจังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ได้กำหนดประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน เพื่อการแข่งขันทางการค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยได้จัดทำโครงการ “เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี” เพื่อขับเคลื่อนสุพรรณบุรีเป็นเมืองสมุนไพรภายใต้แผนดังกล่าว

๑.๓.๑๑ การประชุมติดตามผลสัมฤทธิ์โครงการ “เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี” ของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ วุฒิสภา

คณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ วุฒิสภา เดินทางมาติดตามผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการ ณ จังหวัดสุพรรณบุรี เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เพื่อติดตามผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินโครงการสำคัญตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ หรือแผนการปฏิรูปประเทศในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่อยู่ระหว่างการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๖ คณะ โดยคณะที่ ๒ (ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน) กำหนดเป้าหมาย ติดตามผลสัมฤทธิ์โครงการ “เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี” ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมและลงพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเกษตร

จังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี
โรงพยาบาลอุ้มถ่อง และมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ศูนย์การศึกษาอุ้มถ่องทวารวดี

การรายงานผลการดำเนินงานโครงการ “เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี” ดังนี้

๑) โครงการด้านการพัฒนาสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ จำนวน ๖ โครงการ ๔
หน่วยงาน งบประมาณ ๔๙,๙๖๓,๘๐๐ บาท

๒) การขับเคลื่อนโครงการเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี ตามแผนพัฒนาจังหวัดสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๖-
๒๕๗๐ ภายใต้แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๙ กิจกรรม ๗ หน่วยงาน งบประมาณ
๒๑,๘๘๓,๐๐๐ บาท

๓) การบูรณาการภาคส่วนที่เกี่ยวข้องร่วมกันขับเคลื่อน (Road Map) “เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี”
โดยรวบรวมข้อมูลด้านสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี กำหนดแนวทางพัฒนาเมืองสมุนไพรสุพรรณบุรี
ประกอบด้วยกลยุทธ์การขับเคลื่อนและโครงการสนับสนุน

คณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตาม
ยุทธศาสตร์ชาติ วุฒิสภา ได้ให้ข้อเสนอแนะหน่วยงาน ดังนี้

๑) ควรกำหนดเป้าหมายการพัฒนาเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี โดยรวบรวมข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวม
รายจังหวัด (GPP) ด้านสมุนไพร เพื่อตั้งเป้าหมายการผลิตสมุนไพรของจังหวัดและกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน
จากนั้นขอให้หน่วยงานบูรณาการภาพรวมว่าหน่วยงานใดเป็นเจ้าของหลักและหน่วยสนับสนุนในการ
ดำเนินงานและขอรับสนับสนุนงบประมาณ ซึ่งผลลัพธ์จากการดำเนินงานจะสามารถตอบวัตถุประสงค์ของแต่ละ
ประเด็นการพัฒนาได้

๒) เน้นความสามารถในการแข่งขัน พัฒนามาตรฐาน วิเคราะห์ความต้องการของตลาด การขาย
วัตถุดิบสมุนไพรราคาค่อนข้างน้อย หากมีการพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่า โดยภาครัฐเป็นหน่วยพัฒนาและส่งเสริมให้
ภาคเอกชนผลิต อาจมีการจดสิทธิบัตร มีค่าใช้จ่าย เพื่อนำเงินมาสนับสนุนการวิจัยของภาครัฐต่อไป ซึ่งเป็นทิศ
ทางการขยายมูลค่าการค้าของสมุนไพรได้

๓) ผลักดันให้โรงพยาบาลอุ้มถ่องสามารถผลิตยาตามมาตรฐานการผลิตยาของกลุ่มสหภาพยุโรป
(GMP-PIC/s) และจัดแจ้งเลขทะเบียน อย. ให้สามารถผลิตยาเพื่อการการค้าได้

ประเด็นปัญหาการผลิตยาสมุนไพรของโรงพยาบาลอุ้มถ่อง พบว่ายังไม่ได้รับการแจ้งเลขทะเบียน
อย. จึงไม่สามารถจำหน่ายได้ตามตลาดและร้านขายยาทั่วไป ซึ่งเกิดจากปัญหาดังนี้

๑) การยื่นขอแจ้งเลขทะเบียน อย. ผลิตภัณฑ์จะต้องผ่านการประเมินมาตรฐานการผลิตยาของกลุ่ม
สหภาพยุโรป (GMP-PIC/s) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยากำหนด ซึ่งการพัฒนาการผลิตยาให้
ได้มาตรฐาน GMP-PIC/s ต้องใช้งบประมาณในการพัฒนา ประกอบกับโรงพยาบาลรัฐไม่ได้มีบทบาทหน้าที่
ผลิตยาเพื่อการค้า กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกจึงใช้หลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิต
ยาสมุนไพรขององค์การอนามัยโลก (WHO guidelines on good manufacturing practices (GMP) for
herbal medicines) มาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานในโรงพยาบาลของรัฐ

๒) หลักเกณฑ์การตรวจประเมินมาตรฐานการผลิตยาของกลุ่มสหภาพยุโรป (GMP-PIC/s) หน่วยงานที่
เสนอขอจะต้องมีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งโรงพยาบาลของรัฐ ไม่ใช่นิติบุคคล อยู่ภายใต้สังกัดสำนักงาน
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข (มีฐานะเป็นนิติบุคคล) จึงต้องเสนอขอในนามของปลัดกระทรวงฯ

ทั้งนี้ หากสามารถปรับเงื่อนไขทั้ง ๒ ข้อข้างต้น เพื่อให้โรงพยาบาลอุ้มถ่องสามารถผลิตยาสมุนไพรเพื่อ
การค้าได้ ซึ่งมีโรงพยาบาลของรัฐที่มีการผลิตยาสมุนไพรอยู่แล้ว จำนวน ๔๐ กว่าแห่ง ก็จะช่วยส่งเสริมการ
สร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการตลาดได้ อันจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่ม และประชาชน
สามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพรที่มีคุณภาพได้มากขึ้น

๑.๔ สรุปที่มาแนวคิด “เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี”

Pain Point

๑. เกษตรเชิงเดี่ยว พืชหลัก ข้าว อ้อย มัน
๒. ทำมากได้น้อย
๓. โรคในคน สัตว์ พืช อุบัติใหม่
๔. สังคมผู้สูงอายุ
๕. พึ่งพิงการนำเข้ายาจากต่างประเทศ
ราคาแพง
๖. กำไรตกกับนายทุน
๗. ปลูกน้อย นำเข้าวัตถุดิบจาก
จังหวัดอื่น
๘. การรวมกลุ่ม ขาดการวางแผน
การผลิต เชื่อมโยงการตลาด
ไม่มีราคารับซื้อกลาง

โอกาส

๑. แปรรูปให้มีมูลค่าสูง
๒. ยารักษาโรคในมนุษย์
๓. อาหาร อาหารเสริม เครื่องปรุง
๔. เครื่องสำอาง
๕. ยารักษาโรคในสัตว์
๖. ป้องกันกำจัดศัตรูพืช
๗. ตลาดรับซื้อแน่นอน
๘. เกษตรปลอดภัย เกษตรผสมผสาน
๙. ภูมิปัญญา / งานวิจัย / Story
๑๐. คลินิกแพทย์แผนไทยระดับชุมชน
๑๑. โรงพยาบาล / ผู้ประกอบการ
สถาบันการศึกษา จำนวนมาก

ยุทธศาสตร์

๑. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)
๒. แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
๓. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓
๔. แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพร
ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕
๕. แผนปฏิบัติการด้านสมุนไพรแห่งชาติ ฉบับที่ ๒
พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
๖. แผนปฏิบัติการด้านการขับเคลื่อนการพัฒนา
ประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG
พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐
๗. การขับเคลื่อนสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจของ
กระทรวงสาธารณสุข
๘. การขับเคลื่อนด้านสมุนไพรของกระทรวงเกษตร
และสหกรณ์
๙. แผนพัฒนาจังหวัดสุพรรณบุรี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)
๑๐. ตำแหน่งการพัฒนา (Positioning) จังหวัดสุพรรณบุรี
๕ ตำแหน่ง
 - ๑) เมืองอาหารปลอดภัย (Food Safety)
 - ๒) เมืองประวัติศาสตร์และความหลากหลายทางชาติพันธุ์
(Historic City)
 - ๓) เมืองสมุนไพร (Herbal City)
 - ๔) เมืองดนตรี (Music City)
 - ๕) เมืองกีฬา (Sport City)

ภาพที่ ๑ สรุปที่มา แนวคิด เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี

บทที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี

๒.๑ สภาพทั่วไปของจังหวัดสุพรรณบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งในเขตภาคกลางด้านตะวันตกของประเทศไทยตั้งอยู่บริเวณพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำท่าจีนหรือแม่น้ำสุพรรณบุรี ไหลผ่านตามแนวยาวของจังหวัดจากเหนือจรดใต้ จังหวัดสุพรรณบุรี ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๑๔ องศา ๔ ลิปดา ถึง ๑๕ องศา ๕ ลิปดาเหนือ และระหว่างเส้นแวง ๙๙ องศา ๑๗ ลิปดา ถึง ๑๐๐ องศา ๑๖ ลิปดาตะวันออก อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๓-๑๐ เมตร พื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๕,๓๕๘.๐๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓.๓ ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๒ ของพื้นที่ภาคกลาง อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ๑๐๗ กิโลเมตร (ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๔๐)

จังหวัดสุพรรณบุรี มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดอุทัยธานีและชัยนาท

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง และพระนครศรีอยุธยา

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม และจังหวัดกาญจนบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดอุทัยธานี

แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๐ อำเภอ ๑๑๐ ตำบล และ ๑๐๐๘ หมู่บ้าน โดยมีอำเภอ ๑๐ อำเภอ

ดังนี้

๑. อำเภอเมืองสุพรรณบุรี
๒. อำเภอดอนเจดีย์
๓. อำเภอด่านช้าง
๔. อำเภอเดิมบางนางบวช
๕. อำเภอบางปลาม้า
๖. อำเภอศรีประจันต์
๗. อำเภอสองพี่น้อง
๘. อำเภอสามชุก
๙. อำเภอหนองหญ้าไซ
๑๐. อำเภออู่ทอง

ภาพที่ ๒ ขอบเขตการปกครองจังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ ๑ การแบ่งเขตการปกครอง และจำนวนประชากรในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี จำแนกรายอำเภอ ปี ๒๕๖๕

อำเภอ	จำนวนประชากร (คน)			จำนวนครัวเรือน
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	
เมืองสุพรรณบุรี	๗๘,๖๒๔	๘๗,๖๕๙	๑๖๖,๒๘๓	๖๖,๐๐๒
เดิมบางนางบวช	๓๓,๘๓๗	๓๖,๗๖๙	๗๐,๖๐๖	๒๗,๗๙๖
ด่านช้าง	๓๓,๒๕๙	๓๔,๒๙๔	๖๗,๕๕๓	๒๗,๒๖๓
บางปลาม้า	๓๖,๗๔๕	๓๘,๙๖๒	๗๕,๗๐๗	๒๖,๔๖๓
ศรีประจันต์	๒๙,๐๓๖	๓๑,๘๙๗	๖๐,๙๓๓	๒๓,๕๒๘
ดอนเจดีย์	๒๒,๑๕๒	๒๓,๕๒๑	๔๕,๖๗๓	๑๗,๑๖๔
สองพี่น้อง	๖๑,๒๕๔	๖๔,๔๗๙	๑๒๕,๗๓๓	๔๒,๙๔๘
สามชุก	๒๕,๐๑๔	๒๗,๓๔๙	๕๒,๓๖๓	๒๑,๘๕๐
อู่ทอง	๕๘,๔๔๖	๖๑,๘๔๘	๑๒๐,๒๙๔	๔๑,๔๔๖
หนองหญ้าไซ	๒๓,๗๓๖	๒๕,๐๑๗	๔๘,๗๕๓	๑๗,๗๗๐
รวม	๔๐๒,๑๐๓	๔๓๑,๗๙๕	๘๓๓,๘๙๘	๓๑๒,๒๓๐

ที่มา : สถิติประชากรตามทะเบียนราษฎร ณ เดือน มีนาคม ๒๕๖๕ (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

ตารางที่ ๒ สถิติผู้สูงอายุ จังหวัดสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๓

ประชากร	อายุ (ปี)					รวม	คิดเป็นร้อยละ
	๖๐-๖๙	๗๐-๗๙	๘๐-๘๙	๙๐-๙๙	๑๐๐ ปีขึ้นไป		
๘๓๘,๖๒๘	๙๓,๕๒๑	๕๒,๔๖๙	๒๔,๗๑๐	๔,๒๙๑	๒๔๐	๑๗๕,๒๓๑	๒๐.๘๙

ที่มา : กรมการปกครอง ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

ตารางที่ ๓ เนื้อที่ถือครองทางการเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี แยกรายอำเภอ ปี ๒๕๖๕

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	ครัวเรือนเกษตรกร ปี ๒๕๖๔ (ครัวเรือน)	ครัวเรือนเกษตรกร ผู้ปลูกข้าวนาปี ๒๕๖๔ (ครัวเรือน)	พื้นที่ปลูกพืช (ไร่)								รวม
				ข้าว	พืชไร่	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	พืชผัก	ไม้ดอก/ไม้ประดับ	สมุนไพร/เครื่องเทศ	อื่นๆ	
เมืองสุพรรณบุรี	๓๓๘,๐๗๓	๑๑,๗๑๕	๙,๘๒๙	๑๕๘,๙๗๑.๐๐	๖๗๙	๑๖,๕๒๒	๒๙๔	๙๓๐	๑๕๗	๕	-	๑๘๗,๓๘๗
เดิมบางนางบวช	๓๔๕,๒๐๖	๑๐,๓๕๕	๙,๔๔๒	๑๕๓,๐๐๐.๐๐	๗๑,๓๙๔	๒,๐๒๖	๔๕๓	๒๑๓	๑๒	๗๐๐	-	๒๓๗,๒๔๐
ด่านช้าง	๗๔๖,๐๐๐	๘,๒๒๗	๗๑๖	๓,๗๕๓.๘๒	๒๒๙,๖๐๘	๓,๑๗๔	๗,๓๘๑	๕๙๔	๓๑	๑๔๐	-	๒๔๕,๓๙๘
บางปลาม้า	๓๐๐,๘๑๑	๗,๙๕๑	๗,๗๔๔	๑๙๖,๗๘๐.๐๐	๑๒๐	๖๐๐	๒๐๓	๕๐๔	๑๘๗	๓๖	-	๒๐๖,๑๗๔
ศรีประจันต์	๑๑๓,๑๑๖	๗,๐๒๒	๕,๒๐๕	๘๕,๑๓๘.๐๐	๗,๖๙๖	๓,๗๖๐	๒๒๒	๔๗๕	๑,๐๓๒	๑๘๓	-	๑๐๓,๗๑๑
ดอนเจดีย์	๑๕๗,๕๕๑	๕,๖๖๑	๕,๐๕๑	๗๖,๑๐๖.๒๕	๑๒,๔๗๖	๒,๒๒๕	๖๗	๔๙	๓๓	๑	-	๙๖,๐๐๘
สองพี่น้อง	๔๖๘,๙๘๘	๑๑,๓๐๐	๗,๖๓๕	๑๔๐,๑๑๙.๐๐	๙๒,๖๕๖	๓๑๖	๖๘๘	๓,๒๑๕	๑,๑๕๑	๐	-	๒๔๕,๗๘๐
สามชุก	๒๒๒,๔๔๘	๖,๘๔๘	๕,๕๗๙	๑๑๓,๘๓๕.๐๐	๑๓,๒๖๑	๔,๘๕๙	๑๔๙	๕๖๑	๘๕๖	๓๘	-	๑๓๙,๑๓๘
อู่ทอง	๓๙๓,๙๓๑	๑๒,๑๗๖	๘,๙๓๒	๑๒๘,๐๗๕.๐๐	๑๔๑,๘๓๗	๓,๘๐๗	๒๔๙	๑๙๓	๐	๑๓	-	๒๘๓,๑๐๖
หนองหญ้าไซ	๒๖๒,๖๓๑	๘,๔๘๓	๖,๑๐๔	๙๒,๖๒๖.๐๐	๙๑,๘๖๑	๕๑๕	๑๐๔	๑,๔๙๙	๑๑๕	๕๕	-	๑๙๒,๘๗๘
รวม	๓,๓๔๘,๗๕๕	๘๙,๗๓๘	๖๖,๒๓๗	๑,๑๔๘,๔๐๕.๐๗	๖๖๑,๕๘๘	๓๗,๘๐๔	๙,๘๑๐	๘,๒๓๓	๓,๕๗๔	๑,๑๗๐	-	๑,๙๓๖,๘๒๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี ข้อมูล ณ วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๕

๒.๒ ข้อมูลการปลูกสมุนไพร

๒.๒.๑ ข้อมูลการผลิตสมุนไพรของเกษตรกรรายเดียว

เกษตรกรผู้ปลูก ๓๘๙ ราย พื้นที่ปลูก ๕๕๒.๐๓๒๕ ไร่

ช่องทางการจำหน่าย เกษตรกรจะจำหน่ายให้กับแหล่งรับซื้อต่าง ๆ เช่น ตลาดชุมชน พ่อค้ารับซื้อ บริษัทออนไลน์ และแปรรูปจำหน่าย

ตารางที่ ๔ พื้นที่ปลูกสมุนไพรรายเดียว จังหวัดสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๕

หน่วย : ไร่

ชนิด	อำเภอ										รวม
	ศรี ประจันต์	บางปลา ม้า	หนอง หญ้าไซ	ด่านช้าง	สองพี่น้อง	ดอนเจดีย์	อู่ทอง	เดิมบาง นางบวช	สามชุก	เมือง	
โหระพา										๐.๐๖๒๕	๐.๐๖๒๕
ใบเตย	๒๒.๒๕	๑๖.๘๔๕									๓๙.๐๙๕
ใบบัวบก		๑๕									๑๕
โพล					๐.๕๒๕		๐.๐๖๒๕				๐.๕๘๗๕
กระเจียบแดง					๐.๒๕	๒		๓.๗๕		๐.๐๖๒๕	๖.๐๖๒๕
กระชาย			๐.๕	๒๓.๕			๑	๐.๕	๓	๐.๐๖๒๕	๒๘.๕๖๒๕
กระชายขาว					๓						๓
กระเทียม			๒		๑.๕						๓.๕
กลอย								๐.๐๓			๐.๐๓
กะเพรา				๑			๐.๑๒๕			๑.๘๑๒๕	๒.๙๓๗๕
กัญชง			๑								๑
ขมิ้น					๑.๒๕						๑.๒๕
ขมิ้นชัน						๑.๘๗๕					๑.๘๗๕
ข่า	๑๗.๗๕	๒.๙๘	๑๙		๐.๔๘๗๕		๑๕.๙๕	๑๐.๒๕	๑๓.๒๕	๔๒.๒๕	๑๒๖.๙๓๗๕
ข่าเหลือง					๑.๒๕						๑.๒๕
ขิง		๒.๙๘	๐.๐๖๒๕		๐.๕			๐.๒๕			๓.๗๙๒๕
จิงจูฉาย/เขียง ดา/อัญชัน							๐.๒๕				๐.๒๕
ชะพลู					๐.๐๕						๐.๐๕
ชะพลู/รางจืด						๐.๐๖๒๕					๐.๐๖๒๕
ดาวเรือง									๔.๑๘๗๕		๔.๑๘๗๕
ตีปัส					๒	๐.๑๒๕					๒.๑๒๕
ตะไคร้	๗.๒๕		๑๐.๕๖๒๕	๑๖	๕.๓๕๒๕	๔.๒	๑.๕๒๕	๓.๗๕	๒.๑๒	๖.๓๑๒๕	๕๗.๐๗๒๕
ตะไคร้หอม		๓.๗๓๒๕									๓.๗๓๒๕
ประคำดีควาย					๐.๒๕						๐.๒๕
ผักแพว									๐.๐๖๒๕		๐.๐๖๒๕
ผักชี								๕.๕			๕.๕
พริก	๘.๗๕							๔.๒๕			๑๓
พริกไทย								๑		๑	๒
พริกขี้หนู		๑๙.๘๔๕					๘	๑๐.๘๘๗๕		๑๒.๑๒๕	๕๐.๘๕๗๕
พริกขี้หนูเม็ด เล็ก(ขี้หนูสวน)				๓๘.๗๕						๑๙	๕๗.๗๕
พริมหอมสุพรรณ				๐.๒๕							๐.๒๕
พลู										๔.๕	๔.๕
พลูเหลือง								๑			๑
ฟ้าทะลายโจร			๐.๑๒๕	๑.๑๒๕	๑.๑๒๕		๑.๒๕	๐.๒๕		๐.๐๖๒๕	๓.๙๓๗๕
มะเขือพวง	๓										๓
มะกรูด	๙	๓.๓๗๕		๒.๗๕	๑.๑๕		๑.๙๙๕		๓.๘๑๒๕	๒.๖๒๕	๒๔.๗๐๗๕
มะกรูดตัดใบ						๐.๘๑๒๕		๔.๕			๕.๓๑๒๕
มะขามป้อม				๑๖							๑๖
มะนาว							๒๔.๐๕			๑๖	๔๐.๐๕
มะนาว/อัญชัน							๐.๒๕				๐.๒๕
มะระขี้นก	๐.๒๕						๐.๒๕			๕	๕.๕

ชนิด	อำเภอ										รวม
	ศรี ประจันต์	บางปลา ม้า	หนอง หญ้าไซ	ด่านช้าง	สองพี่น้อง	ดอนเจดีย์	อู่ทอง	เดิมบาง นางบวช	สามชุก	เมือง	
ยอ		๐.๒๕									๐.๒๕
ยอบ้าน	๒.๗๕										๒.๗๕
ยาสูบ							๕.๘๕				๕.๘๕
รากสามสิบ							๐.๕				๐.๕
สารระเหย										๐.๐๖๒๕	๐.๐๖๒๕
หญ้าปักกิ่ง							๐.๒๕				๐.๒๕
หญ้าหนวดแมว							๐.๒๕				๐.๒๕
หนุมาน					๒						๒
หางไหล									๐.๐๓๒๕		๐.๐๓๒๕
อัญชัน			๑.๐๖๒๕		๐.๕๕	๒.๖๑๒๕		๔.๕๓๒๕			๘.๗๕๗๕
รวมพื้นที่ (ไร่)	๗๑	๖๕.๐๐๗๕	๓๔.๓๑๒๕	๑๐๐.๖๒๕	๑๙.๙๙	๑๑.๖๘๗๕	๖๑.๕๕๗๕	๕๐.๔๒	๒๖.๔๓๒๕	๑๑๑	๕๕๒.๐๓๒๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี

๒.๒.๒ ข้อมูลพื้นที่ปลูกสมุนไพรของเกษตรกรรายกลุ่ม จังหวัดสุพรรณบุรี

เกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร จำนวน ๓๑ กลุ่ม ๕๙๔ ราย พื้นที่ ๔๓๑.๒๕ ไร่ กระจายอยู่ทั้ง ๑๐

อำเภอ

ตารางที่ ๕ กลุ่มผู้ปลูกสมุนไพร จังหวัดสุพรรณบุรี ประจำปี ๒๕๖๕

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	หมู่	ชื่อกลุ่มผู้ปลูกพืชสมุนไพร	จำนวนสมาชิก (ราย)	ชนิดพืชสมุนไพร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ช่วงเดือนที่ปลูก	ลักษณะการขาย	รูปแบบการขาย	การรับรองมาตรฐาน
๑	เมือง	พิหารแดง	๒	กลุ่มสมุนไพรน้ำลูกยอ	๗๕	ยอ มะกรูด	๒ ๑	พค. ๖๕ พค. ๖๕	ผลผลิตสด แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์	ขายพ่อค้าคนกลาง/จตุรัสซื่อ ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน ขายเองในงานแสดงสินค้า/เทศกาล	GAP
		สระแก้ว	๔,๗	-	๑๐	ข่า	๔๓.๒๕	พค. ๖๔	ผลผลิตสด	ขายพ่อค้าคนกลาง/จตุรัสซื่อ	ไม่มี
		บ้านโพธิ์	๑	-	๒	ข่า	๓	พค. ๖๔	ผลผลิตสด	ขายพ่อค้าคนกลาง/จตุรัสซื่อ	ไม่มี
		โพธิ์พระยา	๒	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลโพธิ์พระยา(งบจังหวัดปี ๖๔)	๓๑	มะกรูด	๔	พค. ๖๔	ผลผลิตสด	R ขายพ่อค้าคนกลาง/จตุรัสซื่อ	ไม่มี
		ไผ่ขวาง	๓	-	๑	ข่า ตะไคร้แกง	๐.๒๕ ๐.๒๕	พค. ๖๔ พค. ๖๔	ผลผลิตสด	R ขายพ่อค้าคนกลาง/จตุรัสซื่อ	ไม่มี
๒	เดิมบางฯ	นางบวช	๘	กลุ่มผู้ปลูกผัก ม. ๘ ต.นางบวช	๒๐	ตะไคร้แกงมะกรูด	๑ ๑	พค. ๖๔ พค. ๖๔	ผลผลิตสด	ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี
		หัวเขา	๑,๒	วิสาหกิจชุมชนเขาศิรี (งบจังหวัดปี ๖๔)	๓๐	ตะไคร้หอม กระเจี๊ยบแดง พริกไทย	๐.๒๕ ๒ ๒	พค. ๖๔ กค. ๖๔ มีย. ๖๔	ยังไม่ได้จำหน่าย	ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี
		เดิมบาง	๑๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลเดิมบาง (งบจังหวัดปี ๖๔)	๓๐	พริกไทย	๒	มีย. ๖๔	ยังไม่ได้จำหน่าย	ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี
		เดิมบาง	๕	กลุ่มผู้ปลูกสมุนไพรบ้านคู่มือ	๒๐	ตะไคร้ มะกรูด	๑๐๐ ๒๐	พค.	ผลผลิตสด	ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	หมู่	ชื่อกลุ่มผู้ปลูกพืชสมุนไพร	จำนวนสมาชิก (ราย)	ชนิดพืชสมุนไพร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ช่วงเดือนที่ปลูก	ลักษณะการขาย	รูปแบบการขาย	การรับรองมาตรฐาน	
๓	ด่านช้าง	ด่านช้าง	๑๘	กลุ่มกระเจียบแดงบ้านดอนประดู่	๑๐	กระเจียบแดง	๕	ก.ค.-พ.ย.	ตากแห้ง	ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี	
			องค์พระ	๔	วสช.เกษตรอินทรีย์เพื่อชีวิต	๗	ไพล ขมิ้น	๑ ๑	มี.ค.-เม.ย. ๖๔ มี.ค.-เม.ย. ๖๔	ผลผลิตสด	ขายพ่อค้าคนกลาง/จตุรัส	ไม่มี
				๗	สมุนไพรตำรับพระบารมี	๑๐	ไพล	๓	มี.ย. ๖๔	แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์R	ขายเองในงานแสดงสินค้า/เทศกาล	ไม่มี
				๒	-	๗	กระชายขาว	๒๑	มี.ย. ๖๔			ไม่มี
		วังยาว	๓	-	๑	กระชายขาว	๒	เม.ย. ๖๔	ผลผลิตสด แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์	ขายพ่อค้าคนกลาง/จตุรัส ขายเองในงานแสดงสินค้า/เทศกาล	ไม่มี	
			๓	-	๑	มะขามป้อม	๑๑	ม.ค. ๕๗			ไม่มี	
			๘	-	๑	มะขามป้อม	๕	ม.ค. ๕๔				
		ห้วยขมิ้น	๒	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลห้วยขมิ้น (งบจังหวัดปี ๖๔)	๓๐	มะกรูด หนอนตายยาก ข้าเหลือ พริก พริกไทย	๐.๕ ๐.๒๕ ๑ ๐.๕ ๐.๕	มี.ย.-๖๔ มี.ย.-๖๔ มี.ย.-๖๔ มี.ย.-๖๔ มี.ย.-๖๔	ยังไม่ได้จำหน่าย	ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี	
		นิคมกระเสียว	๓	วสช.ผู้ปลูกพืชสมุนไพรตำบลนิคมกระเสียว	๑๖	ตะไคร้ มะกรูด อัญชัน	๗๗ ๕ ๓	เม.ย.-ส.ค.	ผลผลิตสด	R ขายพ่อค้าคนกลาง/จตุรัส	GAP	
		๔	บางปลาหมอ	ตะค่า	๓	-	๑	บัวบก	๑๘	ก.พ. ๖๔	ผลผลิตสด	ขายพ่อค้าคนกลาง/จตุรัส
๕	ศรีประจันต์	วังยาง	๓	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลวังยาง (งบจังหวัดปี ๖๔)	๓๐	พริก กระชาย มะเขือพวง	๒ ๒ ๒	มี.ย. ๖๔	ผลผลิตสด	ขายพ่อค้าคนกลาง/จตุรัส	ไม่มี	
			๓	-	๑	กระชายขาว	๐.๗๕	มี.ย. ๖๔				
			๕	-	๑	กระชายขาว	๑	ก.ค. ๖๔				
		ศรีประจันต์	๕	-	๑	มะขามป้อม	๕	มี.ย. ๖๓	R ผลผลิตสด	ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี	
๖	ดอนเจดีย์	หนองสาหร่าย	๔	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรบ้านห้วยมัลลอย (งบจังหวัดปี ๖๔)	๑๖	ขมิ้นชัน ไพล	๒ ๐.๕	พ.ค. - มี.ย. ๖๔	บดแห้ง	ขายส่งผลผลิตให้โรงพยาบาลอุ้มทอง	มาตรฐาน รพ.อุ้มทอง	
			๑๐	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลหนองสาหร่าย (งบจังหวัดปี ๖๔)	๓๐	มะกรูด ข้า พริกขูปเปอร์ฮอต	๐.๕ ๑ ๒	มี.ย. ๖๔	ผลผลิตสด	ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี	

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	หมู่	ชื่อกลุ่มผู้ปลูกพืชสมุนไพร	จำนวนสมาชิก (ราย)	ชนิดพืชสมุนไพร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ช่วงเดือนที่ปลูก	ลักษณะการขาย	รูปแบบการขาย	การรับรองมาตรฐาน
๗	สองพี่น้อง	เนินพระปรางค์	๔	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลเนินพระปรางค์ (งบจังหวัดปี ๖๔)	๓๐	ตะไคร้หอม มะกรูด พริกไทย ไพล หนอนตายหยาก หางไหล ข่าเหลือง	๐.๒๕ ๐.๕ ๐.๒๕ ๐.๕ ๐.๕ ๐.๕ ๐.๕	มีย. ๖๔	ยังไม่ได้จำหน่าย	ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี
		บางพลับ	๒	-	๑	ฟ้าทะลายโจร	๐.๒๕	กค. ๖๔	ผลผลิตสด	ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี
		บ่อสุพรรณ	๖	-	๑	ฟ้าทะลายโจร	๐.๒๕	กค. ๖๔	ผลผลิตสด	ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี
			๓	-	๑	กระชายขาว	๔	พค. ๖๔	ผลผลิตสด	ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี
๘	สามชุก	หนองผักนาก	๓	ส่งเสริมอาชีพ	๑๐	ข่า	๑๐	ปลูกได้ตลอดปี	ผลผลิตสด	ขายพ่อค้าคนกลาง/จุดรับซื้อ ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี
			๔	เกษตรทฤษฎีใหม่	๑๕	ข่า	๓๐	ปลูกได้ตลอดปี	ผลผลิตสด	ขายพ่อค้าคนกลาง/จุดรับซื้อ ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี
		วังลึก	๖	-	๗	กระชายขาว	๙	ก.ย. ๖๓	ผลผลิตสด	ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี
		ย่านยาว	๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลย่านยาว (งบจังหวัดปี ๖๔)	๓๐	มะกรูด๓ ตะไคร้ พริกขี้หนู สะเดา กระชาย	๐.๕ ๐.๕ ๐.๕ ๑ ๑	มีย. ๖๔	ผลผลิตสด	ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี
		สามชุก	๑	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ตำบลสามชุก (งบกรมส่งเสริมปี ๖๔)	๒๕	หนอนตายหยาก หางไหล กลอย	๐.๒๕ ๐.๒๕ ๐.๒๕	พค. ๖๔	ยังไม่ได้จำหน่าย	ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี

ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	หมู่	ชื่อกลุ่มผู้ปลูกพืชสมุนไพร	จำนวนสมาชิก (ราย)	ชนิดพืชสมุนไพร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ช่วงเดือนที่ปลูก	ลักษณะการขาย	รูปแบบการขาย	การรับรองมาตรฐาน
๙	อุ้มทอง	บ้านดอน	๘	วิสาหกิจชุมชนสมุนไพรบ้านดอน	๒๐	ขมิ้นชัน บัวบก ตีปาลี มะขามแขก หญ้าปักกิ่ง หญ้าหนวดแมว หญ้าหวาน ว่านน้ำ ตะไคร้หอม ฟ้าทะลายโจร ไพล มะกรูด มะแว้งต้น ว่านพระนิม	๐.๕ ๐.๒๕ ๐.๕ ๐.๒๕ ๐.๒๕ ๐.๒๕ ๐.๒๕ ๐.๒๕ ๐.๒๕ ๐.๒๕ ๐.๕ ๐.๕ ๐.๒๕ ๐.๒๕	มีย. ๖๔	แปรรูปเป็นวัตถุดิบเบื้องต้น (ตากแห้ง)	ขายพ่อค้าคนกลาง/จตุรัสซื้อ ทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้ากับโรงพยาบาลอุ้มทอง	ไม่มี
			๕	สมุนไพรบ้านคู	๑๒	หม่อน หนานเฉาเหว่ย มะรุยม ยอ อัญชัน หญ้าหวาน กระเจี๊ยบแดง บัวบก	๕	ตลอดปี	แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์	ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน ขายตลาดออนไลน์	ไม่มี
		พลับพลาไชย	๙	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลพลับพลาไชย	๓๐	มะกรูด	๑	มีย. ๖๔	ยังไม่ได้จำหน่าย	ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี
๑๐	หนองหญ้าไซ	หนองราชวัตร	๘	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลหนองราชวัตร	๓๐	หนอนตายหยาก	๐.๕	มีย. ๖๔	ยังไม่ได้จำหน่าย	ขายตลาดท้องถิ่น/ชุมชน	ไม่มี
				จำนวนเกษตรกรทั้งสิ้น	๕๙๔	พื้นที่รวม	๔๓๑.๒๕				

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๕

หมายเหตุ : ข้อมูลเกษตรกรรายเดียวบางรายเป็นพื้นที่เดียวกับเกษตรกรรายกลุ่ม

ตารางที่ ๖ สรุปจำนวนพื้นที่ปลูกสมุนไพรของเกษตรกรรายกลุ่ม จังหวัดสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๕

หน่วย : ไร่

๑. กระเจี๊ยบแดง (๗)	๗. ตะไคร้ (๑๘๑.๕)	๑๓. มะกรูด (๓๔.๕)	๑๙. ยอ (๒)	๒๕. หญ้าหวาน (๐.๒๕)
๒. กระชาย (๔๐.๗๕)	๘. บัวบก (๑๘.๒๕)	๑๔. มะขามแขก (๐.๒๕)	๒๐. ว่านน้ำ (๐.๒๕)	๒๖. หนอนตายหยาก (๑.๕)
๓. กลอย (๐.๒๕)	๙. พริก (๕)	๑๕. มะขามป้อม (๒๑)	๒๑. ว่านพระนิม (๐.๒๕)	๒๗. หนานเฉาเหว่ย (ปลูกรวมพืชอื่น ๕ ไร่)
๔. ขมิ้น (๓.๕)	๑๐. พริกไทย (๖.๗๕)	๑๖. มะเขือพวง (๒)	๒๒. สะเดา (๑)	๒๘. หม่อน (๕)
๕. ข่า (๘๙)	๑๑. ไพล (๕.๕)	๑๗. มะระขี้นก (ปลูกรวมพืชอื่น ๕ ไร่)	๒๓. หญ้าปักกิ่ง (๐.๒๕)	๒๙. หางไหล (๐.๗๕)
๖. ดีปลี (๐.๕)	๑๒. ฟ้าทะลายโจร (๐.๗๕)	๑๘. มะแว้งต้น (๐.๒๕)	๒๔. หญ้าหนวดแมว (๐.๒๕)	๓๐. อัญชัน (๓)

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี

การรับรองมาตรฐาน GAP แล้วจำนวน ๒ กลุ่ม คิดเป็นเพียงร้อยละ ๗ ของกลุ่มผู้ปลูกทั้งหมด ชนิดสมุนไพรที่ปลูกมากที่สุด ๕ อันดับแรก คือ ตะไคร้ ข่า กระชาย มะกรูด และมะขามป้อม

ช่องทางการจำหน่าย เกษตรกรส่วนใหญ่ จะจำหน่ายในตลาดชุมชนท้องถิ่นเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ ๔๙ รองลงมาจะจำหน่ายผ่านพ่อค้าคนกลาง คิดเป็นร้อยละ ๓๒ และมีการจำหน่ายด้วยตนเอง ผ่านช่องทางออนไลน์การทำสัญญาซื้อขายกับผู้รับซื้อ เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

ลักษณะการจำหน่าย เกษตรกรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ ๕๕ จะขายเป็นผลผลิตสด มีการขายทั้งผลผลิตสดและแปรรูป การแปรรูปเป็นวัตถุดิบเบื้องต้น และแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพียงเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ ๖ ร้อยละ ๑๐ และร้อยละ ๖ ตามลำดับ ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ ๒๓ อยู่ระหว่างการปลูก ยังไม่มีผลผลิตออกสู่ตลาด

ตารางที่ ๗ ต้นทุนการผลิต ผลผลิตเฉลี่ย ราคา สมุนไพร

ชนิด	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่/ปี)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่/ปี)	ราคาขาย (บาท/กก.)	ที่มา
ลูกยอ	๔๐,๗๘๑.๐๐	๓๓,๐๐๐.๐๐	๗.๐๐	สศก.เขต ๒ พิษณุโลก
ดอกอัญชัน	๔๘,๘๐๕.๐๐	๙๐๔.๐๐	๒๕๒.๕๐	สศก.เขต ๒ พิษณุโลก
ตะไคร้ใบ	๒๕,๗๕๙.๐๐	๒๕,๕๘๕.๐๐	๒.๒๓	สศก.เขต ๒ พิษณุโลก
ขมิ้นชัน	๓๕,๑๙๖.๐๐	๓,๗๐๐.๐๐	๑๓.๐๐	สศก.เขต ๒ พิษณุโลก
ขมิ้นชัน	๑๐,๐๐๐.๐๐	๓,๘๐๐.๐๐	๗.๐๐	นักวิจัย ปี ๖๐
ฟ้าทะลายโจร	๘,๐๐๐.๐๐	๓,๑๖๓.๐๐	๑๐.๐๐	นักวิจัย ปี ๕๘
มะระขี้นก	๘,๐๐๐.๐๐	๑,๖๕๐.๐๐	๒๕.๐๐	นักวิจัย ปี ๕๙
ชุมเห็ดหอม	๖,๐๐๐.๐๐	๑,๔๐๐.๐๐	๑๓.๐๐	นักวิจัย ปี ๖๑
ไพล	๑๐,๐๐๐.๐๐	๔,๔๙๖.๐๐	๑๓.๐๐	นักวิจัย ปี ๖๒
กระเจี๊ยบแดง	๕,๖๕๐.๐๐	๔๐.๐๐	๘๕.๐๐	คอยคำ
กระชาย	๔๐,๔๕๕.๐๐	๕,๒๓๕.๐๐	๒๓.๓๓	สศก.เขต ๑๐ ราชบุรี
พริก	๒๙,๕๐๙.๒๙	๙๓๗.๑๔	๔๙.๑๓	ม.ศิลปากร
พริกไทย	๓๙,๔๙๔.๗๘	๖๘๒.๐๐	๔๕.๐๐	กรมส่งเสริมการเกษตร
ข่า	๑๗,๒๐๐.๐๐	๔,๕๐๐.๐๐	๓๕.๐๐	สนง.เกษตรจังหวัดสมุทรปราการ

ชนิด	ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่/ปี)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่/ปี)	ราคาขาย (บาท/กก.)	ที่มา
ดีปลี	๑๔๒,๕๗๕.๐๐	๑,๘๐๐.๐๐	๑๔๐.๐๐	สนง.ส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร
บัวบก	๑๙,๕๓๐.๐๐	๒,๑๐๑.๒๕	๔๔.๐๐	สนง.ส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร
มะกรูด	๑๕,๐๐๐.๐๐	๒๐๐.๐๐	๓๕.๐๐	เกษตรกร จ.กาญจนบุรี
มะเขือพวง	๔,๐๐๐.๐๐	๘๐๐.๐๐	๑๓.๐๐	สนง.สหกรณ์จังหวัดอุตรดิตถ์
ยอ	๑๐,๐๐๐.๐๐	๑๕๐.๐๐	๘.๐๐	เกษตรกร จ.อุบลราชธานี
หญ้าหนวดแมว	๑๒,๐๐๐.๐๐	๑,๐๐๐.๐๐	๕๙๐.๐๐	เอกสารวิชาการ

ที่มา : จากการสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต

ตารางที่ ๘ จำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์และปศุสัตว์ จังหวัดสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๕

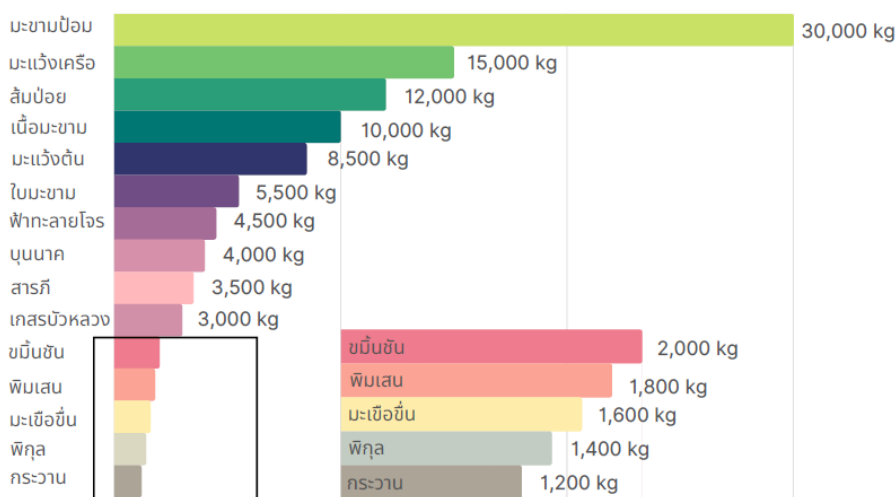
อำเภอ	เกษตรกร (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
เมืองสุพรรณบุรี	๒,๔๕๔	๗,๕๔๙	๗	๒๒๙	๑๐,๖๒๐	๗๙๑,๙๓๔	๔๖๒,๖๒๖	๒,๗๔๐	๙
เดิมบางนางบวช	๓,๒๗๐	๑๐,๙๑๒	๑๖	๓๔๓	๑๗,๙๘๓	๙๑๖,๖๗๔	๑๕๘,๓๒๗	๔,๐๔๕	๘๘๗
ด่านช้าง	๓,๘๐๓	๙,๒๐๐	๓๒	๓๔๘	๖,๑๑๔	๙๒๖,๘๙๖	๔,๒๒๔	๕,๔๐๗	๓๒๕
บางปลาม้า	๑,๙๔๐	๒,๓๖๙	๓๐	๑๒๗	๗๗๖	๑,๙๖๗,๕๙๘	๑,๑๐๒,๕๙๐	๑,๒๗๒	๖๕
ศรีประจันต์	๓,๔๖๘	๓,๒๗๒	๘๒	๙๙	๓,๐๓๗	๒๓๔,๘๑๒	๗๒,๒๕๔	๑,๘๓๗	๖๑๑
ดอนเจดีย์	๓,๓๕๔	๔๑,๘๗๒	๒	๑,๗๘๙	๑๘๐,๑๐๑	๓,๘๒๙,๒๑๗	๑๓๕,๖๖๐	๒,๘๔๕	๗๖๒
สองพี่น้อง	๓,๑๒๓	๑๐,๒๐๐	๕	๔๓๖	๑๗,๑๙๗	๒,๕๙๔,๐๕๓	๘๗๙,๔๕๑	๙,๑๐๔	๑,๐๒๗
สามชุก	๓,๖๘๐	๑๙,๒๔๖	๒๒	๕๗๔	๔๘,๖๙๙	๑,๕๐๕,๐๕๗	๑๑๕,๘๔๒	๔,๕๘๘	๔๗๒
อุทอง	๔,๑๒๘	๖๘,๖๔๕	๙๔๖	๕๐๘	๔๖,๙๓๘	๒,๘๑๐,๖๕๙	๕๔๐,๙๒๕	๑๕,๕๕๙	๑,๑๓๘
หนองหญ้าไซ	๓,๙๔๑	๒๗,๑๕๔	๒๓๙	๖๘๐	๑๑๗,๘๔๔	๘๘๗,๔๑๖	๓๒,๔๔๒	๓,๐๗๔	๖๖๐
รวม	๓๓,๑๖๑	๒๐๐,๔๑๙	๑,๓๘๑	๕,๑๓๓	๔๔๙,๓๐๙	๑๖,๔๖๔,๓๑๖	๓,๕๐๔,๓๔๑	๕๐,๔๗๑	๕,๙๕๖

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรี ข้อมูล ณ วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๕

๒.๓ แหล่งรับซื้อพืชสมุนไพรในจังหวัดสุพรรณบุรี

๑) บริษัทบุญส่งโฮส จำกัด ม. ๕ ต.เขาพระ อ.เดิมบางนางบวช ผลิตยาแก้ไอตราอาปาเซ่ ยากษัยเส้น ตราเด็กในพานทอง ยาอมตราชัยพฤกษ์ ยาแก้ร้อนในตราร่มไทร ยาเขียวตราดอกบัว ยาแผ่นดองเหล้า ตรา ๙ เหรียญ

ปริมาณการใช้วัตถุดิบสมุนไพร ปี 2564

ภาพที่ ๓ ปริมาณการใช้วัตถุดิบสมุนไพร ปี ๒๕๖๔ บริษัทบุญส่งโฮส จำกัด

๒) บริษัททิพย์เกษตร เอิร์บแอนด์เฮลท์ จำกัด เลขที่ ๑๑๓ ต.ศรีประจันต์ อ.ศรีประจันต์ ผลิตยาผสมสมุนไพร สมุนไพรแคปซูล ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ยาน้ำกษัยเส้น

๓) บริษัทโกลโบ ฟู้ดส์ จำกัด ๑๙ ม. ๒ ต.กระเสี้ยว อ.สามชุก โทร.๐๓๕-๕๑๔๓๓๓ , ๐๘๑-๘๕๐-๖๒๐๐ ผลิตพริกแกง โดยรับซื้อวัตถุดิบพืชสมุนไพรจำนวน ๒๗ ชนิด

ตารางการรับเข้าผลผลิต

2561-2564

816 ตัน/ปี
ค่าเฉลี่ยปี 2561-2564

Farm Globo Foods

Contract Farming

No.	Item Name	2561	2562	2563	2564	รวม	ค่าเฉลี่ย
1	ลูกมะกรูด	50,821	63,809	55,479	56,324	226,433	56,608
2	พริกขี้หนูแดงแห้งคัดก้าน	30,604	76,606	92,896	126,422	326,528	81,632
3	พริกขี้หนูแดงสด เม็ด	9,398	26,046	68,027	68,391	171,862	42,966
4	พริกขี้หนูแดงสด คัดก้าน	72,463	2,868	30,693	7,448	113,472	28,368
5	พริกขี้หนูเขียว	8,333	9,466	13,988	13,843	45,630	11,408
6	พริกขี้หนูเขียวแห้ง	86,168	99,838	122,446	101,895	410,347	102,587
7	พริกขี้หนูแดงสด	63,343	14,918	11,835	36,203	126,299	31,575
8	พริกขี้หนูเขียวสด	88,142	51,600	39,912	44,737	224,391	56,098
9	ผักพืชมื่นก้าน (เปลือกขาว)	507	639	1,758	1,325	4,229	1,057
10	ตะไคร้สด ต้น	148,381	132,502	138,321	155,474	574,678	143,670
11	ตะไคร้สด	41,736	92,590	62,153	73,446	269,925	67,481
12	ข่าอ่อน หัว	57,895	40,137	42,674	41,149	181,855	45,464
13	ข่าอ่อน	16,306	48,947	39,735	45,434	150,422	37,606
14	ขมิ้นตากแห้ง	11,438	12,406	6,255	7,710	37,809	9,452
15	ใบมะกรูดสด	22,125	22,992	9,942	17,864	72,923	18,231
16	ใบกะเพราสด ก้าน	34,791	44,217	14,648	53,923	147,579	36,895
17	ใบโหระพา ก้าน	27,120	41,225	43,764	51,632	163,741	40,935
18	ข่าตากแห้ง	-	-	6,255	6,195	12,450	6,225
19	ขมิ้นตากแห้ง	-	-	2,280	3,195	5,475	2,738
Sum		769,571	780,806	803,061	912,610	3,266,048	816,512

ภาพที่ ๔ ปริมาณการรับซื้อผลผลิตค่าเฉลี่ยปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ บริษัทโกลโบฟู้ดส์ จำกัด

๔) โรงพยาบาลอุ้มทอง อ.อุ้มทอง ผลิตเจลว่านพระฉิม สมุนไพรแคปซูล แชมพู สบู่เหลว ยาหม่อง ยาดม น้ำมันไพร ยาแก้ไอ อื่น ๆ มีความต้องการสมุนไพรจำนวน ๒๑ ชนิด จำนวน ๒๒,๘๐๐ กก. (ประมาณการ ปี ๒๕๖๕)

ตารางที่ ๙ ประมาณการความต้องการวัตถุดิบสมุนไพร โรงพยาบาลอุ้มทอง ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ (ที่สามารถปลูกได้ในพื้นที่)

ที่	รายการ	ส่วนที่ใช้	ราคา (บาท/กก.)	ปี ๒๕๖๕		ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗	
				จำนวน (กก.)แห่ง	มูลค่า	จำนวน (กก.)แห่ง	มูลค่า	จำนวน (กก.)แห่ง	มูลค่า
๑	ไพล	เหง้า	๑๐๐	๑๐,๐๐๐	๑,๐๐๐,๐๐๐	๘,๐๐๐	๘๐๐,๐๐๐	๘,๐๐๐	๘๐๐,๐๐๐
๒	หญ้าปักกิ่ง	ส่วนเหนือดิน	๑๘๐	๕๐๐	๙๐,๐๐๐	๓๐๐	๕๔,๐๐๐	๓๐๐	๕๔,๐๐๐
๓	ฟ้าทะลายโจร	ใบ	๒๐๐	๑,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐	๒,๐๐๐	๔๐๐,๐๐๐
๔	บัวบก	ส่วนเหนือดิน	๑๘๐	๕๐๐	๙๐,๐๐๐	๒๐๐	๓๖,๐๐๐	๒๐๐	๓๖,๐๐๐
๕	ขมิ้นชัน	เหง้า	๑๐๐	๒,๐๐๐	๒๐๐,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓๐๐,๐๐๐	๔,๕๐๐	๔๕๐,๐๐๐
๖	มะขาม	ใบ	๖๐	๓๐๐	๑๘,๐๐๐	๓๐๐	๑๘,๐๐๐	๓๐๐	๑๘,๐๐๐
๗	มะกรูด	ผิวผล	๖๐	๓๐๐	๑๘,๐๐๐	๓๐๐	๑๘,๐๐๐	๓๐๐	๑๘,๐๐๐
๘	ตะไคร้	ส่วนเหนือดิน	๖๐	๓๐๐	๑๘,๐๐๐	๓๐๐	๑๘,๐๐๐	๓๐๐	๑๘,๐๐๐
๙	ขิง	เหง้า	๑๐๐	๕๐๐	๕๐,๐๐๐	๓๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐๐	๓๐,๐๐๐
๑๐	ว่านพระฉิม	ผลอากาศสด	๕๐	๑,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๑,๕๐๐	๗๕,๐๐๐	๒,๐๐๐	๑๐๐,๐๐๐
๑๑	มะแว้งต้น-เครือ	ผล	๒๐๐	๓๐๐	๖๐,๐๐๐	๔๐๐	๘๐,๐๐๐	๔๐๐	๘๐,๐๐๐
๑๒	พริกไทย	ผล	๒๕๐	๕๐๐	๑๒๕,๐๐๐	๔๐๐	๑๐๐,๐๐๐	๔๐๐	๑๐๐,๐๐๐
๑๓	กล้วยติบ	ผลปลูกเปลือก	๘๐	๑,๕๐๐	๑๒๐,๐๐๐	๒,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐	๒,๐๐๐	๑๖๐,๐๐๐
๑๔	มะขามป้อม	ผล	๙๐	๒,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๒,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐	๒,๐๐๐	๑๘๐,๐๐๐
๑๕	มะขามแขก	ใบ	๙๐	๑,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๑,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๑,๐๐๐	๙๐,๐๐๐
๑๖	หญ้าหนวดแมว	ส่วนเหนือดิน	๑๐๐	๓๐๐	๓๐,๐๐๐	๒๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐๐	๒๐,๐๐๐
๑๗	เถาวัลย์เปรียง	เถา	๘๐	๓๐๐	๒๔,๐๐๐	๓๐๐	๒๔,๐๐๐	๓๐๐	๒๔,๐๐๐
๑๘	กระเจี๊ยบแดง	กลีบดอก	๘๐	๑๐๐	๘,๐๐๐	๒๐๐	๑๖,๐๐๐	๒๐๐	๑๖,๐๐๐
๑๙	พญาอ	ใบ	๘๐	๒๐๐	๑๖,๐๐๐	๓๐๐	๒๔,๐๐๐	๔๕๐	๓๖,๐๐๐
๒๐	สมอพิเภก	ผล	๖๐	๑๐๐	๖,๐๐๐	๒๐๐	๑๒,๐๐๐	๒๐๐	๑๒,๐๐๐
๒๑	สมอไทย	ผล	๖๐	๑๐๐	๖,๐๐๐	๒๐๐	๑๒,๐๐๐	๒๐๐	๑๒,๐๐๐
รวม					๒,๓๙๙,๐๐๐		๒,๔๖๗,๐๐๐		๒,๖๕๔,๐๐๐

ที่มา : โรงพยาบาลอุ้มทอง

๕) คุณณรงค์ เกื้อกาญจน์ (เฮียเจียว) ๒๘๒ ม. ๔ ต.สระแก้ว อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี โทร.๐๙๑-๒๖๔-๓๖๘๘ มีความต้องการรับซื้อข้าวอ่อน ๘๐-๑๒๐ ตัน/ปี ข้าวแก่ ๒๐-๓๐ ตัน/ปี และตะไคร้แกง ๑๕๐-๒๑๐ ตัน/ครึ่งปี

๖) ตลาดอื่นๆ เช่น ตลาดในชุมชน พ่อค้ารับซื้อ เป็นต้น

ตารางที่ ๑๐ ประมาณการความต้องการวัตถุดิบสมุนไพร โรงงานขนาดใหญ่ จังหวัดสุพรรณบุรี

ที่	ชนิด	รพ.อุทอง			บุญส่งโฮสเทล	โกลบโฟดส์
		ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๔
		กก. (แห้ง)	กก. (แห้ง)	กก. (แห้ง)	กก.	กก.
๑	ไพล	๑๐,๐๐๐	๘,๐๐๐	๘,๐๐๐		
๒	หญ้าปักกิ่ง	๕๐๐	๓๐๐	๓๐๐		
๓	ฟ้าทะลายโจร	๑,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๔,๕๐๐	
๔	บัวบก	๕๐๐	๒๐๐	๒๐๐		
๕	ขมิ้นชัน	๒,๐๐๐	๓,๐๐๐	๔,๕๐๐	๒,๐๐๐	
๖	มะขาม	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐		
๗	มะกรูด	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐		๕๖,๓๒๔
๘	ตะไคร้	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐		๒๒๘,๙๒๐
๙	ขิง	๕๐๐	๓๐๐	๓๐๐		๓,๑๙๕
๑๐	ว่านพระนิม	๑,๐๐๐	๑,๕๐๐	๒,๐๐๐		
๑๑	มะแว้งต้น-เครือ	๓๐๐	๔๐๐	๔๐๐	๒๓,๕๐๐	
๑๒	พริกไทย	๕๐๐	๔๐๐	๔๐๐		
๑๓	กล้วยดิบ	๑,๕๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐		
๑๔	มะขามป้อม	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๒,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	
๑๕	มะขามแขก	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐		
๑๖	หญ้าหนวดแมว	๓๐๐	๒๐๐	๒๐๐		
๑๗	เถาวัลย์เปรียง	๓๐๐	๓๐๐	๓๐๐		
๑๘	กระเจี๊ยบแดง	๑๐๐	๒๐๐	๒๐๐		
๑๙	พญาอ	๒๐๐	๓๐๐	๔๕๐		
๒๐	สมอพิเภก	๑๐๐	๒๐๐	๒๐๐		
๒๑	สมอไทย	๑๐๐	๒๐๐	๒๐๐		
๒๒	ส้มป่อย				๑๒,๐๐๐	
๒๓	เนื้อมะขาม				๑๐,๐๐๐	
๒๔	ใบมะขาม				๕,๕๐๐	
๒๕	บุนนาค				๔,๐๐๐	
๒๖	สารภี				๓,๕๐๐	
๒๗	เกสรบัวหลวง				๓,๐๐๐	
๒๘	พิมเสน				๑,๘๐๐	
๒๙	มะเขือขื่น				๑,๖๐๐	
๓๐	พิกุล				๑,๔๐๐	
๓๑	กระวาน				๑,๒๐๐	
๓๒	พริกหยวกแดงแห้งเด็ดก้าน					๑๒๖,๔๒๒
๓๓	พริกชี้ฟ้าแดงสด เม็ด					๖๘,๓๙๑
๓๔	พริกชี้ฟ้าแดงสด เด็ดก้าน					๗,๔๔๘
๓๕	พริกชี้ฟ้าเขียว					๑๓,๘๔๓
๓๖	พริกชี้หนูใหญ่แห้ง					๑๐๑,๘๙๕
๓๗	พริกชี้หนูแดงสด					๓๖,๒๐๓
๓๘	พริกชี้หนูเขียวสด					๔๔,๗๓๗

ที่	ชนิด	รพ.อุทอง			บุญส่งโอสถ	โกลโบฟู้ดส์
		ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๔
		กก. (แห้ง)	กก. (แห้ง)	กก. (แห้ง)	กก.	กก.
๓๙	ผักแพ้วสดก้าน (หลักซา)					๑,๓๒๕
๔๐	ข้าวอ่อน หัว					๔๑,๑๔๙
๔๑	ข้าวอ่อน					๔๕,๔๓๔
๔๒	ขมิ้นตากแห้ง					๗,๗๑๐
๔๓	ใบมะกรูดสด					๑๗,๘๖๔
๔๔	ใบกระเพราสด ก้าน					๕๓,๙๒๓
๔๕	ใบโหระพา ก้าน					๕๑,๖๓๒
๔๖	ข่า ตากแห้ง					๖,๑๙๕

๒.๔ Product Champion ของจังหวัดสุพรรณบุรี

สมุนไพรที่เป็นอัตลักษณ์โดดเด่นของสุพรรณบุรี เช่น ว่านพระนิม ขมิ้น ไพล กระจายเหลือง เพื่อนำมายกระดับและเพิ่มเพิ่มศักยภาพการผลิตของจังหวัดสุพรรณบุรี

ตัวอย่าง : “ว่านพระนิม” ซึ่งเป็นไม้เถาล้มลุก มีสรรพคุณเป็นยารักษาโรคได้นานาชนิด ซึ่งปัจจุบันมีปริมาณการปลูกยังไม่เพียงพอกับความต้องการ

ว่านพระนิม ชื่อวิทยาศาสตร์ Dioscorea Bulbifera L.

ชื่อวงศ์ Dioscoreaceae

ชื่ออื่น ๆ มันขมิ้น ว่านสามพันตึง (ภาคกลาง) มะมุ ทำเป้า (ภาคเหนือ) มันอีลุ่ม (จันทบุรี) มันอีม้ (สุโขทัย) อีรัมปุมเป้า (ปราจีนบุรี) มันกะทาด (นครราชสีมา) มันหลวง (ประจวบคีรีขันธ์) มันเส้น มันตกลีอด (นครศรีธรรมราช)

ลักษณะทั่วไป เป็นไม้เถาล้มลุก เลื้อยพาดพันต้นไม้อื่น ลำต้นกลมเกลี้ยง เถาเลื้อยแบบหมุนเวียนซ้าย มีหัวอยู่ใต้ดินขนาดใหญ่ และเกิดหัวขนาดเล็กชนิด bulbil ที่ซอกใบ รูปทรงกลม ขนาดประมาณ ๐.๖-๒.๕ เซนติเมตร อาจกว้างได้ถึง ๑๓ เซนติเมตร มีลักษณะคล้ายผล มีปุมปมที่ผิว ผิวนอกสีน้ำตาลปนเทาซีด เมื่อผ่าออกเนื้อภายในมีสีเหลืองส้ม หัวใต้ดินโป่งนูนเป็นลูกๆ โดยเชื่อมติดต่อกันที่โคนต้น ในเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ รูปหัวใจ ปลายใบเรียวแหลม โคนใบเว้ามน กว้าง ๕-๒๐ เซนติเมตร ยาว ๗-๒๕ เซนติเมตร แผ่นใบบาง ขอบใบเรียบ แผ่นใบเรียบ เส้นใบหลักออกมาจากจุดเดียวกันที่ฐานใบ ก้านใบยาว ๒.๕-๑๒ เซนติเมตร เป็นเหลี่ยมคล้ายปีก หลังใบสีเขียวเป็นมัน ท้องใบสีอ่อนกว่า เส้นใบข้าง ๕-๘ คู่ เส้นย่อยเรียงตัวตามขวาง ขึ้นบันได ดอกแยกเพศอยู่คนละต้น ออกที่ซอกใบเป็นช่อยาว ดอกมีขนาดเล็ก ดอกตัวผู้ออกเป็นช่อเชิงลด ห้อยลง ยาว ๕-๑๓ เซนติเมตร ออกเป็นกลุ่มบนแกนบางครั้งอาจพบช่อแยกแขนง เกสรเพศผู้ ๖ อัน ดอกสีขาวออกเขียวอ่อน มีกลิ่นหอม กลีบดอกมี ๖ กลีบ เรียงเป็น ๒ ชั้น ดอกตัวเมีย ออกเป็นช่อเชิงลด ยาว ๑๐-๒๐ เซนติเมตร ดอกคล้ายดอกตัวผู้ ผลแบบแคปซูล รูปขอบขนาน กว้าง ๑-๑.๕ เซนติเมตร ยาว ๒ เซนติเมตร เมล็ดมีปีกที่ฐาน พบที่ระดับน้ำทะเล ๑,๐๐๐-๒,๐๐๐ เมตร ออกดอกราวเดือนกรกฎาคมถึงกันยายน

สรรพคุณของว่านพระนิม มีดังนี้

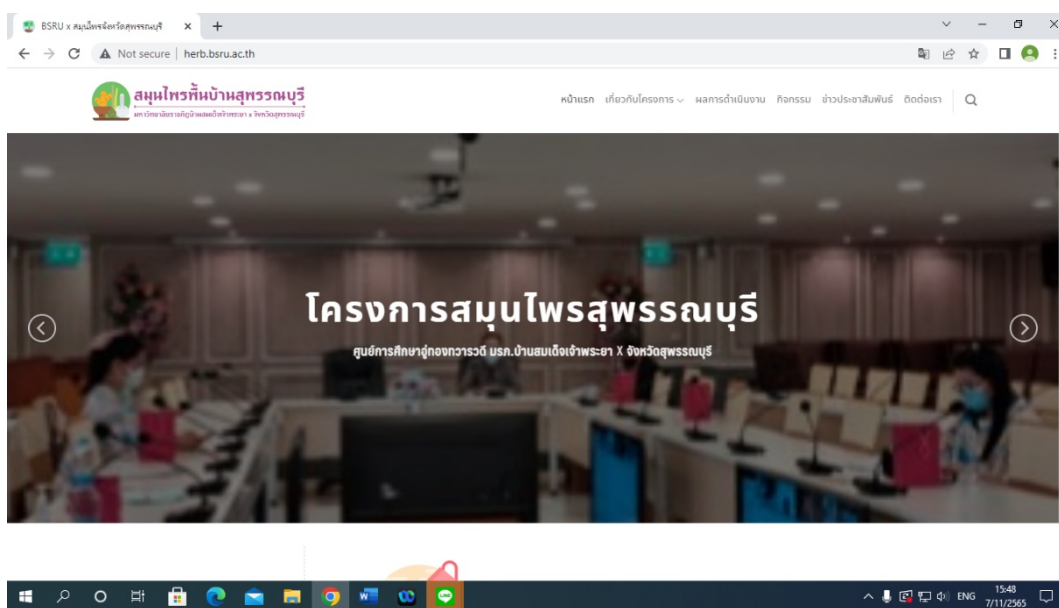
๑) ตำรายาไทยจะใช้หัวใต้ดินนำมาทำให้สุกใช้รับประทานเป็นยาบำรุงธาตุ ช่วยเจริญอาหาร (หัวใต้ดิน)

๒) ช่วยลดระดับน้ำตาลในเลือด ต้านเบาหวาน ด้วยการใช้น้ำแห้งของว่านพระนิมขนาด ๑๐-๒๐ กรัม นำมาบดให้ละเอียดชงกับน้ำร้อน ๑ แก้ว ใช้ดื่มก่อนอาหารเช้าและเย็น (หัว)

- ๓) หัวไต้ดินนำมาทำให้สุกใช้กินเป็นยาแก้บิด แก้อาการปวดท้อง ท้องย่อย ลำไส้อักเสบ (หัวไต้ดิน)
- ๔) หัวนำมาผานตากแห้ง ใช้ปรุงเป็นอาหารแปง และกินเป็นยารักษาโรคกระเพาะ (หัว)
- ๕) ช่วยขับพยาธิ (หัวไต้ดิน)
- ๖) หัวสุกใช้รับประทานเป็นยาขับปัสสาวะ (หัวไต้ดิน)
- ๗) หัวไต้ดินสุกใช้รับประทานเป็นยาแก้ริดสีดวงทวาร (หัวไต้ดิน)
- ๘) ช่วยแก้หน้าเหลืองเสีย (หัวไต้ดิน)
- ๙) หัวไต้ดินนำมาหั่นเป็นแผ่นบาง ๆ ใช้ปิดแผล แก้อักเสบ (หัวไต้ดิน)
- ๑๐) รากนำมาตำใช้เป็นยาพอกรักษาสิว ฝ้า และไฟ (ราก)
- ๑๑) หัวไต้ดินเป็นยาขม ยาเย็น มีสรรพคุณช่วยขับน้ำนมของสตรี (หัวไต้ดิน)
- ๑๒) หรือหั่นเป็นแผ่นบางๆ ใช้ปิดแผล แก้อักเสบ

๒.๕ ระบบเว็บไซต์ข้อมูลสมุนไพรพื้นบ้านและระบบข้อมูลสมุนไพรพื้นฐาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ศูนย์การศึกษาอุทงทวารวดี ได้รับจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการราชการจังหวัดสุพรรณบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดำเนินโครงการส่งเสริมนวัตกรรมเทคโนโลยีอัจฉริยะด้านการเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี กิจกรรมการอนุรักษ์สมุนไพรพื้นบ้านสู่สมุนไพรเชิงพาณิชย์ โดยดำเนินการกิจกรรมจัดทำฐานข้อมูล เว็บไซต์ และ QR Code สมุนไพรพื้นบ้าน ผ่านทาง <http://herb.bsru.ac.th/> ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลสมุนไพร เกษตรกร แปลปลูก ผลผลิต

๒.๖ หมอพื้นบ้าน จังหวัดสุพรรณบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรี มีผู้ขึ้นทะเบียนเป็นหมอพื้นบ้านจำนวน ๑๔ ราย ดังนี้

ตารางที่ ๑๑ รายชื่อ หมอพื้นบ้าน จังหวัดสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๕

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	อาชีพ	ความเชี่ยวชาญ/โรคที่ชำนาญ	ประเภทหมอพื้นบ้าน
๑	พระครู วิสิฐ สุวรรรคุณ	วัดพุทไธสง ต.พุทไธสง อ.ด่านช้าง	พระภิกษุ	การใช้สมุนไพรรักษาโรคทั่วไป/โรคทางสตรี	หมอยาสมุนไพร
๒	นางสมจิตต์ เพชรมอญ	๒๙/๑ ม.๑๔ ต.ศรีประจันต์ อ.ศรีประจันต์	ค้าขาย/อสม	รักษาโรคทางกระดูก/นวดจัดกระดูก	หมอรักษากระดูก
๓	นางมณฑิรา วงษ์มาดิษฐ์	๑๒๘/๑ ม.๑ ต.ศรีประจันต์ อ.ศรีประจันต์	ธุรกิจส่วนตัว	นวดรักษา/ดูแลมารดา ก่อนและหลังคลอด	หมอดำแย้/หมอนวดรักษา
๔	นายสมควร ศรีสำราญ	๓๐๙ ม.๖ ต.พลับพลาไชย อ.อุทุมพร	เกษตรกร	การใช้สมุนไพรรักษาโรคทั่วไป/โรคทางสตรี/โรคมะเร็ง	หมอยาสมุนไพร
๕	นางบุหงา ทองบ้านโขง	๓๒ ม.๖ ต.พลับพลาไชย อ.อุทุมพร	เกษตรกร	นวดรักษา/หมอยาสมุนไพร แก้กษัย อัมพฤกษ์ อัมพาต	หมอยาสมุนไพร/หมอนวดรักษา
๖	นายทรพิช ทองบ้านโขง	๑๗๗ ม.๖ ต.พลับพลาไชย อ.อุทุมพร	เกษตรกร	การใช้สมุนไพรรักษาโรคทางสตรี เริ่ม งูสวัด โรคทางผิวหนัง	หมอยาสมุนไพร
๗	นายไพบูลย์ ผิวพิมพ์ดี	๑๑๖ ม.๑๐ ต.บ้านโขง อ.อุทุมพร	เกษตรกร	การใช้สมุนไพรรักษาไข้เลือดออก มะเร็ง สะเก็ดเงิน	หมอยาสมุนไพร
๘	นายจำเนียร แก้วสว่าง	๑๒๔ ม.๒ ต.ยางนอน อ.เดิมบางนางบวช	ค้าขาย	นวดรักษา แก้มแก้มเส้น อัมพฤกษ์ อัมพาต	หมอนวดรักษา
๙	นางบุญศรี เสาวรส	๗๓/๑ ม.๕ ต.ยางนอน อ.เดิมบางนางบวช	พนักงานกระทรวงสาธารณสุข	กวดยารักษาโรคเด็ก(หละ ตาน ชาง) เริ่ม งูสวัด หุยมตีนหมา	หมอยาสมุนไพร
๑๐	นายจวง รอดเพชร	๑๗ ม.๑๗ ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง	เกษตรกร	รักษาบาดแผล/พิษจากแมลง สัตว์มีพิษกัด ต่อย สูญฝี่ งูสวัด ไฟลามทุ่ง	หมอพิธีกรรม
๑๑	นายประดิษฐ์ รอดเพชร	๑๖ ม.๑๗ ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง	ค้าขาย	รักษากระดูกหัก	หมอรักษากระดูก
๑๒	นายสามารถ รอดเพชร	๑๖ ม.๑๗ ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง	เกษตรกร/อสม	โรคปวดข้อ/ปวดเข่า	หมอยาสมุนไพร
๑๓	นายขมากร ลีมงคลเลิศ	๒๔๑ ม.๑๓ ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง	เกษตรกร	โรคเบาหวาน โรคนิ้ว โรคไข	หมอยาสมุนไพร
๑๔	นางสาวสุนีย์ ฝูงประเสริฐ	๑๒๔ ม.๑๐ ต.บ่อสุพรรณ อ.สองพี่น้อง	อสม	โรคปวดกล้ามเนื้อหลัง	หมอนวดรักษา

๒.๗ โครงการ/กิจกรรม ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสมุนไพร ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔

โครงการ/กิจกรรม ด้านการส่งเสริมและพัฒนาสมุนไพร ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ มีจำนวน ๔ โครงการ งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๔๙,๙๖๓,๘๐๐ บาท ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี โดยในระยะแรกปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ จะมุ่งเน้นเรื่องการส่งเสริมการปลูกให้ได้มาตรฐาน และการแปรรูปขั้นต้น ในระยะต่อมาปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ ได้เริ่มก่อสร้างปรับปรุงอาคารผลิตยาและผลิตภัณฑ์สมุนไพร ที่โรงพยาบาลอุ้มทอง และเริ่มมีการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดระหว่างผู้ประกอบการ และกลุ่มเกษตรกร

ตารางที่ ๑๒ ข้อมูลโครงการด้านการพัฒนาสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔

ปี	โครงการ	งบประมาณ (บาท)	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ
๖๑	โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร จังหวัดสุพรรณบุรี กิจกรรม : การส่งเสริมและพัฒนาการปลูกและแปรรูป สมุนไพรเพื่อการค้า	๒,๔๑๓,๒๐๐ งบจังหวัด	สนง.เกษตร จ.สพ
๖๒	โครงการสุพรรณบุรีเมืองสมุนไพรก้าวไกลอย่าง ยั่งยืน กิจกรรมหลัก : สุพรรณบุรีเมืองสมุนไพรก้าวไกลอย่าง ยั่งยืน ศูนย์กลางการท่องเที่ยวและบริการภาคกลาง	๓,๕๐๐,๐๐๐ งบจังหวัด	สนง. สาธารณสุข จ.สพ
๖๓	โครงการสุพรรณบุรีเมืองสมุนไพรก้าวไกลอย่างยั่งยืน	๓๕,๐๐๐,๐๐๐ งบกลุ่มจังหวัด	รพ.อุ้มทอง/สนง. สาธารณสุข จ.สพ.
๖๔	โครงการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรจังหวัด สุพรรณบุรี	๒,๖๐๐,๐๐๐ งบเงินกู้โควิด	สนง.เกษตร จ.สพ.

๒.๘ คำสั่งจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ ๔๐๕๒/๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานกำหนดราคาและหลักเกณฑ์ การรับซื้อสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๕

จังหวัดสุพรรณบุรี ได้มีคำสั่งที่ ๔๐๕๒/๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานกำหนดราคาและหลักเกณฑ์
การรับซื้อสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๕ โดยมีองค์ประกอบดังนี้ เกษตรและสหกรณ์
จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นประธาน เกษตรจังหวัดสุพรรณบุรีหรือผู้แทน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรีหรือ
ผู้แทน พาณิชย์จังหวัดสุพรรณบุรีหรือผู้แทน อุตสาหกรรมจังหวัดสุพรรณบุรีหรือผู้แทน ผู้อำนวยการโรงพยาบาล
อุ้มทองหรือผู้แทน ผู้แทนบริษัทบุญส่งโฮลด์ จำกัด ผู้แทนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรบ้านดอน ผู้แทนกลุ่มผู้ปลูก
สมุนไพรตำบลหนองสาหร่าย เป็นคณะทำงาน และหัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร สำนักงานเกษตร
และสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นคณะทำงานและเลขานุการ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณากำหนด
คุณลักษณะ หลักเกณฑ์ วิธีการรับซื้อ ราคาประกันสมุนไพรแต่ละชนิด เพื่อใช้ในการส่งเสริมการปลูกสมุนไพร
และเกิดความเป็นธรรมทั้งเกษตรกรผู้ผลิตและผู้รับซื้อ พร้อมทั้งจัดทำร่างบันทึกข้อตกลง (MOU) การรับซื้อ
สมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี ให้มีความเหมาะสมและตรงกับความต้องการของตลาด

บทที่ ๓

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการ “เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี” โดยมี กระบวนการ ดังนี้

๑. จัดการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ปัญหา อุปสรรค และ กำหนดแนวทางการพัฒนาและจัดทำโครงการส่งเสริมด้านพืชสมุนไพรของจังหวัดสุพรรณบุรี

๒. ข้อคิดเห็นของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ ในการประชุม ติดตามผลสัมฤทธิ์โครงการ “เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี” เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕

และได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อม กำหนดแนวทางการพัฒนา และจัดทำแผนงาน/โครงการ (Project Brief) ดังนี้

๓.๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี (SWOT)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมด้านสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และ ภายนอก ที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาสมุนไพรของจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ จะนำมาเป็น พื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ โดยผลการ วิเคราะห์ ดังนี้

๓.๑.๑ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี

๓.๑.๑.๑ จุดแข็ง (Strengths : S)

- ๑) มีพื้นที่เหมาะสมกับการเติบโตของสมุนไพร และเป็นแหล่งผลิตสมุนไพรสำคัญ ชนิดต่างๆ
- ๒) มี Product Champion เช่น ว่านพระฉิม สามารถร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ในการขยายพันธุ์และส่งเสริมให้เกษตรกรปลูก รวมถึงผลักดันเป็นสินค้า GI
- ๓) มีแหล่งแปรรูปสมุนไพรที่ได้มาตรฐานรองรับวัตถุดิบสมุนไพรในพื้นที่
- ๔) ผู้นำระดับจังหวัดและท้องถิ่น พร้อมทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ให้ความสำคัญ ในการพัฒนาด้านสมุนไพร
- ๕) มีหน่วยงานและสถานศึกษาที่มีองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุน ด้านการเกษตรหลายหน่วยงาน
- ๖) มีแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการพัฒนาด้านสมุนไพร เช่น หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา ซึ่งสนับสนุนศักยภาพการเกษตร และสามารถรองรับ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้
- ๗) ประชาชนสามารถปลูกสมุนไพรและใช้เป็นยาสามัญประจำบ้านได้
- ๘) สมุนไพรที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจใหม่ เช่น กัญชา กัญชง ภายใต้การควบคุม อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

๓.๑.๑.๒ จุดอ่อน (Weakness: W)

- ๑) ขาดแคลนวัตถุดิบ เนื่องจากในพื้นที่ยังมีการผลิตสมุนไพรได้น้อย
- ๒) สมุนไพรที่ได้รับรองมาตรฐานมีจำนวนน้อย

- ๓) สินค้าไม่ค่อยเป็นที่รู้จักในกลุ่มคนรุ่นใหม่ และความไม่แตกต่างของผลิตภัณฑ์สมุนไพรกับผลิตภัณฑ์ในตลาด
- ๔) ขาดองค์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่เหมาะสม และการวางแผนการผลิตโดยใช้ตลาดนำการผลิต
- ๕) ปัจจัยการผลิตมีต้นทุนสูง ขาดการเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ
- ๖) ขาดการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อต่อยอดทางการค้าอย่างเป็นระบบ
- ๗) เกษตรกรส่วนใหญ่จำหน่ายสินค้าผ่านพ่อค้าคนกลาง
- ๘) ขาดข้อมูลและระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการพัฒนาด้านสมุนไพร อีกทั้งยังไม่มีข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมสินค้าสมุนไพรของจังหวัดสุพรรณบุรี (ต้นทุนการผลิต ผลผลิตเฉลี่ย ราคา)
- ๙) สมุนไพรบางชนิดใช้ระยะเวลาปลูกนานกว่าจะนำมาใช้ประโยชน์หรือแปรรูปได้ ให้ผลตอบแทนค่อนข้างช้า
- ๑๐) เกษตรกรไม่มีความถนัดในการแปรรูปเป็นสมุนไพรแบบแห้ง ซึ่งตลาดมีความต้องการ
- ๑๑) ขาดการสืบค้นและบันทึกสรรพคุณ ภูมิปัญญา ด้านสมุนไพร ตลอดจนการจดสิทธิบัตร และการประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง

๓.๑.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี

๓.๑.๒.๑ โอกาส (Opportunities: O)

- ๑) นโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ส่งเสริมผู้ประกอบการและการปลูกพืชสมุนไพรให้ตรงกับความต้องการของตลาด
- ๒) โรคระบาด Covid-๑๙ ทำให้ผู้คนสนใจสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพมากขึ้น
- ๓) การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ
- ๔) กระแสการรักสุขภาพ
- ๕) การขยายตัวของความรู้ด้านนวัตกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมจากการศึกษาวิจัยที่เพิ่มขึ้นในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา
- ๖) นักท่องเที่ยวให้ความสนใจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตร
- ๗) สมุนไพรบางชนิดที่ตลาดยังมีความต้องการในปริมาณมาก เช่น ไพล และว่านพระนิม
- ๘) การปลูกสมุนไพรควบคู่กับพืชหลักชนิดอื่นที่ให้ผลผลิตเร็วว่าในแปลงเดียวกัน เพื่อสร้างรายได้ในระหว่างรอผลผลิตจากพืชสมุนไพร
- ๙) มีผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปสมุนไพรขนาดใหญ่และได้มาตรฐานในพื้นที่ พร้อมเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดร่วมกับเกษตรกร
- ๑๐) ช่องทางการจำหน่ายสินค้าแปรรูปเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวประจำจังหวัด เช่น สวนอนุรักษ์พันธุ์กล้วย (Behind Temple) วัดป่าเลไลยก์
- ๑๑) ช่องทางการแปรรูปเป็นอาหาร เมนูอาหารที่มีส่วนประกอบของสมุนไพร หรืออาหารพื้นบ้าน เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
- ๑๒) การสร้างแบรนด์สมุนไพร เชื่อมโยงกับ “น้องเหน่อ”
- ๑๓) จังหวัดสุพรรณบุรี ให้ความสำคัญและสนับสนุนงบประมาณในการผลิต แปรรูป และการตลาดตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ อย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๒. ภัยคุกคาม (Threats: T)

- ๑) มีสินค้าทดแทนเป็นจำนวนมาก
- ๒) ความไม่แน่นอนในคุณภาพของวัตถุดิบ
- ๓) ความต้องการซื้อของผู้บริโภคลดน้อยลง
- ๔) ข้อจำกัดด้านการโฆษณา และประชาสัมพันธ์
- ๕) ปัญหาด้านราคาผลผลิตตกต่ำ
- ๖) ปัจจัยการผลิตด้านการเกษตรมีราคาสูงขึ้น

๓.๒ การจัดทำ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

ตารางที่ ๑๓ TOWS Matrix เพื่อกำหนดกลยุทธ์

	<p>S จุดแข็ง (ภายใน)</p> <ol style="list-style-type: none"> มีพื้นที่เหมาะสมกับการเติบโตของสมุนไพร และเป็นแหล่งผลิตสมุนไพรสำคัญชนิดต่างๆ มี Product Champion สามารถแข่งขันกับจังหวัดผู้นำด้านสมุนไพรได้ มีแหล่งแปรรูปสมุนไพรที่ได้มาตรฐานรองรับวัตถุดิบสมุนไพรในพื้นที่ ผู้นำระดับจังหวัดและท้องถิ่น พร้อมทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ให้ความสำคัญในการพัฒนาด้านสมุนไพร มีหน่วยงานและสถานศึกษาที่มีองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม สนับสนุนด้านการเกษตรหลายหน่วยงาน มีแหล่งเรียนรู้ที่สนับสนุนการพัฒนาด้านสมุนไพร เช่น หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา ซึ่งสนับสนุนศักยภาพการเกษตร และสามารถรองรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรได้ ประชาชนสามารถปลูกสมุนไพรและใช้เป็นยาสามัญประจำบ้านได้ สมุนไพรที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจใหม่ เช่น กัญชา กัญชง ภายใต้อาณัติกรมควบคุมยา 	<p>W จุดอ่อน (ภายใน)</p> <ol style="list-style-type: none"> ขาดแคลนวัตถุดิบ เนื่องจากในพื้นที่ยังมีการผลิตสมุนไพรได้น้อย สมุนไพรที่ได้รับรองมาตรฐานมีจำนวนน้อย สินค้าไม่ค่อยเป็นที่รู้จักในกลุ่มคนรุ่นใหม่ ขาดองค์ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีที่เหมาะสม และการวางแผนการผลิต โดยใช้ตลาดนำการผลิต ปัจจัยการผลิตมีต้นทุนสูง ขาดการเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรกับผู้ประกอบการ ขาดการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อต่อยอดทางการค้าอย่างเป็นระบบ เกษตรกรส่วนใหญ่จำหน่ายสินค้าผ่านพ่อค้าคนกลาง ขาดข้อมูลและระบบสารสนเทศที่สนับสนุนการพัฒนาด้านสมุนไพร อีกทั้งยังไม่มีข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมสินค้าสมุนไพรของจังหวัดสุพรรณบุรี (ต้นทุนการผลิต ผลผลิตเฉลี่ย ราคา) สมุนไพรบางชนิดในระยะเวลาก่อนนำมาใช้ประโยชน์หรือแปรรูปได้ ให้ผลตอบแทนค่อนข้างต่ำ เกษตรกรไม่มีความสนใจในการแปรรูปเป็นสมุนไพรแบบแห้ง ซึ่งตลาดมีความต้องการ ขาดการสืบค้นและบันทึกสรรพคุณ ภูมิปัญญา ด้านสมุนไพร ตลอดจนการจดสิทธิบัตร และการประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง
<p>O โอกาส (ภายนอก)</p> <ol style="list-style-type: none"> นโยบายสมุนไพรแห่งชาติ ส่งเสริมผู้ประกอบการและการปลูกพืชสมุนไพร ให้ตรงกับความต้องการของตลาด โรคระบาด Covid-๑๙ ทำให้ผู้คนสนใจสมุนไพรเพื่อดูแลสุขภาพมากขึ้น การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ กระแสการรักสุขภาพ การขยายตัวของความรู้ด้านนวัตกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมจากการศึกษาวิจัยที่เพิ่มขึ้นในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา นักท่องเที่ยวให้ความสนใจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกษตร สมุนไพรบางชนิดที่ตลาดยังมีความต้องการในปริมาณมาก เช่น โพลและว่านพระฉิม การปลูกสมุนไพรควบคู่กับพืชหลักชนิดอื่นที่ให้ผลผลิตเร็วกว่าในแปลงเดียวกัน เพื่อสร้างรายได้ในระหว่างรอผลผลิตจากพืชสมุนไพร ผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปสมุนไพรขนาดใหญ่และได้มาตรฐานในพื้นที่พร้อมเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดร่วมกับเกษตรกร ช่องทางการจำหน่ายสินค้าแปรรูปเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวประจำจังหวัด เช่น สวนอนุรักษพันธุกล้วย (Behind Temple) วัดป่าเลไลยก์ ช่องทางการแปรรูปเป็นอาหาร เมนูอาหารที่มีส่วนผสมของสมุนไพร หรืออาหารพื้นบ้าน เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การสร้างแบรนด์สมุนไพร เชื่อมโยงกับ Mascot “ น้อยหน่อ” จังหวัดสุพรรณบุรี ให้ความสำคัญและสนับสนุนงบประมาณในการผลิต แปรรูป และการตลาดตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ อย่างต่อเนื่อง 	<p>SO กลยุทธ์เชิงรุก</p> <ol style="list-style-type: none"> เพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าสมุนไพรและแปรรูปให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน(S๑S๓S๗S๘O๑O๒O๓O๔O๕O๖O๗O๘O๙O๑๐) ส่งเสริมสมุนไพรประจําถิ่นให้เป็นอัตลักษณ์ (S๒O๑O๓) ส่งเสริมการสร้างภาพลักษณ์ผ่านกิจกรรมด้านต่างๆ (ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อาหาร เวชสำอาง การแพทย์แผนไทย) พัฒนา แหล่งเรียนรู้/ต้นแบบแปลงเกษตรอัจฉริยะ การผลิตและแปรรูปสมุนไพร (S๕S๖O๑O๓O๔O๕O๖) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา สร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการตลาด(S๕O๕) 	<p>WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมให้เกษตรกรพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด (W๑W๓W๔W๕W๑๐O๑O๒O๓O๔O๕O๖O๗O๘O๙O๑๐O๑๑) พัฒนาศูนย์ข้อมูลระบบสารสนเทศสมุนไพรและ Application ที่สนับสนุนการพัฒนาด้านสมุนไพร (W๒W๓W๖W๗W๘W๑๑O๑O๒O๓O๔O๕) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและผู้นำเกษตรกรในการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน มีความเชื่อมโยงกับเครือข่ายการผลิตอื่น ส่งเสริมให้มีควมรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (BCG Model) (W๓W๔O๑O๒O๓O๔O๕O๖O๗) ส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านสมุนไพรเพื่อต่อยอดทางการค้า (W๕O๕) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรในชีวิตประจำวัน (W๒O๑O๒O๓O๔O๕) การพัฒนาเครือข่ายผู้ผลิตและผู้ประกอบการตลาดห่วงโซ่อุปทาน (W๕W๖O๑O๕)
<p>T ภัยคุกคาม (ภายนอก)</p> <ol style="list-style-type: none"> มีสินค้าทดแทนเป็นจำนวนมาก ความไม่แน่นอนในคุณภาพของวัตถุดิบ ความต้องการซื้อของผู้บริโภคลดน้อยลง ข้อจำกัดด้านการโฆษณา และประชาสัมพันธ์ ปัญหาด้านราคาผลผลิตตกต่ำ ปัจจัยการผลิตด้านการเกษตรมีราคาสูงขึ้น 	<p>ST กลยุทธ์เชิงป้องกัน</p> <ol style="list-style-type: none"> สร้างความรู้ความเข้าใจในการผลิตสินค้าตามความต้องการของตลาด รวมถึงส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าสมุนไพรให้มีคุณภาพหลายหลายตามมาตรฐานเพื่อเพิ่มมูลค่า (S๑S๒S๓S๔S๕S๖S๗S๘T๑T๒T๓T๔) ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมทางด้านเกษตรเพื่อเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน รวมถึงได้มาตรฐานตามที่กำหนด (S๓S๔S๖T๒T๕T๖) ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการตลาดนำการผลิต และตลาดเกษตรกรในพื้นที่รวมถึงการตลาดออนไลน์ (S๓S๖T๑T๓T๔) ส่งเสริมการสร้างภาพลักษณ์เมืองสมุนไพรผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อาหาร เวชสำอาง การแพทย์แผนไทย เป็นต้น (S๑S๓S๔S๖S๗T๑T๔T๕) 	<p>WT กลยุทธ์เชิงรับ</p> <ol style="list-style-type: none"> ส่งเสริมเกษตรกรให้มีความรู้ความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของตลาดและสามารถแข่งขันกับตลาดอื่นๆได้ (W๓W๔W๖W๑๐T๑T๓T๕T๖) ส่งเสริมการจัดการความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการเกษตร/การแปรรูป/การสร้างเครือข่าย (W๓W๔W๕W๖W๗W๑๑T๑T๕T๖) วางแผนการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม (W๑W๔T๑T๓T๕) พัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์สมุนไพรให้มีคุณภาพและดึงดูดความสนใจ (W๒T๑T๓T๕) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรให้หลากหลายเพิ่มขึ้น (W๒W๕T๑T๓T๕) การส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูป และบรรจุภัณฑ์ ที่สามารถสร้างคามแตกต่างกับผลิตภัณฑ์ที่มีในตลาด (สร้างเอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์) (W๑T๑T๒)

๓.๓ แนวทางการพัฒนา

๓.๓.๑ กรอบแนวคิดการพัฒนาด้านสมุนไพร ของจังหวัดสุพรรณบุรี

กรอบแนวคิดการพัฒนาด้านสมุนไพร ของจังหวัดสุพรรณบุรี กำหนดกลยุทธ์หลัก จำนวน ๘ กลยุทธ์ เพื่อใช้เป็นแนวทางการขับเคลื่อน “เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี” ดังนี้

ระดับต้นทาง ได้แก่ ๑) ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตสมุนไพรที่ได้มาตรฐานให้แก่เกษตรกร ทั้งสมุนไพรสำหรับคนและใช้ด้านการเกษตร และวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด รวมถึงร่วมมือกับเครือข่ายในการตรวจประเมินมาตรฐาน ๒) พัฒนาศูนย์ข้อมูลองค์ความรู้ด้านสมุนไพร /แหล่งเรียนรู้/ต้นแบบแปลงเกษตรอัจฉริยะ/แปลงใหญ่/ศูนย์เรียนรู้สมุนไพรในท้องถิ่น และ ๓) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา สร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการตลาด

ระดับกลางทาง ได้แก่ ๔) ส่งเสริมศักยภาพของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร/สถานประกอบการในการแปรรูป พัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์สมุนไพรสำหรับคนและใช้ด้านการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์ และ ๕) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรให้หลากหลายเพิ่มขึ้น

ระดับปลายทาง ได้แก่ ๖) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แปรรูป การตลาดสมุนไพร ผ่านการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร/ผู้ประกอบการ และส่งเสริมองค์ความรู้ด้านตลาด/ตลาด online สร้างจุดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรของจังหวัด ๗) ส่งเสริมการสร้างภาพลักษณ์เมืองสมุนไพรผ่านกิจกรรมด้านต่างๆ (ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อาหาร เวชสำอาง การแพทย์แผนไทย) รวมทั้งส่งเสริมสมุนไพรประจำถิ่นให้เป็นอัตลักษณ์ และสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์เด่น และ ๘) ส่งเสริมสนับสนุนประชาชนในพื้นที่ตระหนักถึงคุณค่าการใช้ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรและใช้สมุนไพรในชีวิตประจำวัน

(ร่าง)

แนวทางพัฒนาเมืองสมุนไพรสุพรรณบุรี

ต้นทาง

1. ส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพร
ที่มีคุณภาพมาตรฐานตรงกับ
ความต้องการของตลาด

- ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตสมุนไพรที่ได้มาตรฐานให้แก่เกษตรกร ทั้งสมุนไพรสำหรับคนและใช้ด้านการเกษตร และวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
- รวมถึงสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายองค์กร เพื่อตรวจประเมินมาตรฐานความปลอดภัยของแปลงสมุนไพร
- ส่งเสริมการจัดทำ Contract Farming

2. พัฒนาศูนย์ข้อมูลองค์ความรู้ด้าน
สมุนไพร/แหล่งเรียนรู้/ต้นแบบแปลง
เกษตรอัจฉริยะ/แปลงใหญ่/ศูนย์เรียนรู้
สมุนไพรในท้องถิ่น

3. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาสร้าง
เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่ม
ประสิทธิภาพการผลิต และการตลาด

กลางทาง

4. ส่งเสริมศักยภาพของเกษตรกร/
สถาบันเกษตรกร/สถานประกอบการใน
การแปรรูป พัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุ
ภัณฑ์สมุนไพรสำหรับคนและใช้ด้าน
การเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์

5. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์
จากสมุนไพรให้หลากหลาย
เพิ่มขึ้น

- สำหรับคน (ทางการแพทย์/การดูแลสุขภาพ)
- สำหรับใช้การเกษตร (การอารักขาพืช/การดูแลสัตว์)

ปลายทาง

6. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แปรรูป การตลาด
สมุนไพร ผ่านการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร/สถาบัน
เกษตรกร/ผู้ประกอบการ และส่งเสริมองค์ความรู้ด้าน
ตลาด /ตลาด online สร้างจุดจำหน่ายผลิตภัณฑ์
สมุนไพรของจังหวัด

- เกษตรกร สถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ ผู้รับซื้อ ผู้ผลิตยา ภาคเอกชน ภาครัฐ

7. ส่งเสริมการสร้างภาพลักษณ์เมืองสมุนไพร
ผ่านกิจกรรมด้านต่างๆ (ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
อาหาร เวชสำอาง การแพทย์แผนไทย) รวมทั้ง
ส่งเสริมสมุนไพรประจำถิ่นให้เป็นอัตลักษณ์
และสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์เด่น

8. เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในการใช้ประโยชน์
จากสมุนไพร รวมทั้งตระหนักถึงคุณค่าการใช้ผลิตภัณฑ์จาก
สมุนไพรและใช้สมุนไพรในชีวิตประจำวัน

กลยุทธ์การขับเคลื่อน

ภาพที่ ๕ ร่างแนวทางการพัฒนาเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี

๓.๓.๒ BCG Value Chain ภาคการเกษตร (สินค้า) สมุนไพร

(ร่าง) BCG Value Chain ภาคการเกษตร (สินค้า) สมุนไพร จังหวัดสุพรรณบุรี			
	ต้นทาง (เกษตรกร)	กลางทาง (สถาบันเกษตรกร,ผู้ประกอบการ)	ปลายทาง (อุตสาหกรรม)
 Bio การสร้างมูลค่า (Value Creation)	- ยกระดับการปลูกสมุนไพรที่มีคุณภาพมาตรฐานตรงกับความต้องการของตลาด <ul style="list-style-type: none"> • ศูนย์ข้อมูล และองค์ความรู้ด้านสมุนไพร • ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต GAP/Organic • ขึ้นทะเบียนผู้ปลูก • แปลงสาริต แปลงต้นแบบ • แปลงใหญ่ (พืชสมุนไพร) • ศูนย์เรียนรู้สมุนไพรในท้องถิ่น 	- ส่งเสริมการแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในเชิงพาณิชย์ <ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรให้มากขึ้น • ทางกายภาพ • การดูแลสุขภาพ • การอารักขาพืช • การดูแลสัตว์ 	- การสร้างภาพลักษณ์เมืองสมุนไพรผ่านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอาหาร ความงาม และการแพทย์แผนไทย <ul style="list-style-type: none"> • เชื่อมโยงการผลิต และการตลาดภายในจังหวัด และตลาดภายนอก • เกษตรกร ผู้รับซื้อ ผู้ผลิตยา ภาคเอกชน ภาครัฐ • สร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชน ในการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรให้มากขึ้น • การสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์เด่น • จุดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรของจังหวัด
 Circular (Zero Waste)	การจัดการวัสดุเหลือใช้จากการผลิต <ul style="list-style-type: none"> - ผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ - ผลิตน้ำหมักสมุนไพร เพื่อป้องกันแมลงศัตรูพืช - ส่งเสริมและสนับสนุนการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการวัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์ด้านการเกษตร 	การสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ <ul style="list-style-type: none"> - วัสดุเหลือใช้จากแปลงพืชผักสมุนไพร นำมาเป็นอาหารสัตว์ได้เดือนดิน จะได้ปุ๋ยอินทรีย์ที่มีคุณภาพสูง - การวิจัยเพื่อนำวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการผลิตไปใช้ประโยชน์และสร้างรายได้เพิ่มขึ้น 	การใช้ประโยชน์เต็มประสิทธิภาพ <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่รีไซเคิลได้ ช่วยลดปริมาณขยะในสิ่งแวดล้อม - ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคเลือกใช้วัสดุที่ทำจากธรรมชาติ
 Green (สมดุลและยั่งยืน)	การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Zero Waste) <ul style="list-style-type: none"> - ลด ละ เลิก การใช้สารเคมี และใช้วิธีการจัดการแบบผสมผสาน - การอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น - เกษตรกรรมยั่งยืน 	การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Zero Waste) <ul style="list-style-type: none"> - การจัดการวัสดุเหลือใช้ จากแหล่งรวบรวมผลผลิตมาสร้างมูลค่าเพื่อและลดการสะสมและแพร่กระจายของศัตรูพืช 	การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Zero Waste) <ul style="list-style-type: none"> - ประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ - ประชาสัมพันธ์การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร
ปัจจัยสนับสนุน	ส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาเพื่อยกระดับการผลิตและการตลาดสมุนไพรแบบครบวงจร/มาตรฐานรองรับ/กฎระเบียบมาตรการต่าง ๆ/โครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์/Big Data/แหล่งทุน/ลดการสูญเสียจากกระบวนการผลิต/ลดผลผลิตไม่ได้มาตรฐาน		
หน่วยงานสนับสนุน	สนง.เกษตรจังหวัด,อำเภอ/ สถานีพัฒนาที่ดิน/ศวพ./สศค./สนง.พาณิชย์/สนง.อุตสาหกรรม/ สนง.พัฒนาชุมชน/สนง.ท่องเที่ยวและกีฬา/สนง.สาธารณสุข/อปท./ธ.ก.ส./สถาบันการศึกษา/องค์กรเกษตรกร/ผู้ประกอบการ/กลุ่มเกษตรกร/ภาคเอกชน		

เป้าหมาย

- มูลค่าของสมุนไพรเพิ่มขึ้นร้อยละ ...
- ลด ละ เลิก การใช้สารเคมี
- การทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ภาพที่ ๖ BCG Value Chain ภาคการเกษตร (สินค้า) สมุนไพร

บทที่ ๔ แผนพัฒนาเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี

๑. วิสัยทัศน์ (Vision)

“สุพรรณบุรีเป็นศูนย์กลางการผลิต และแปรรูปสมุนไพรของภาคกลาง”

๒. พันธกิจ (Mission)

- ๑) ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าสมุนไพรปลอดภัยให้ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด
- ๒) ส่งเสริมการใช้สมุนไพรเพื่อประโยชน์ในการทำงานที่หลากหลายมากขึ้น
- ๓) เชื่อมโยงการผลิต การตลาด เพิ่มช่องทางการตลาด รวมถึงสร้างความรู้ความเข้าใจการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร และภาพลักษณ์เมืองสมุนไพรของจังหวัดผ่านกิจกรรมต่าง ๆ
- ๔) ยกกระดับจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นศูนย์กลางสมุนไพรของภาคกลาง

๓. เป้าประสงค์ (Goal)

- ๑) ผลิตผล/ผลิตภัณฑ์สมุนไพรมีคุณภาพและได้มาตรฐาน
- ๒) สมุนไพรมีตลาดเพิ่มขึ้น
- ๓) เกษตรและผู้ประกอบการสมุนไพรมีรายได้ที่มั่นคง

๔. ตัวชี้วัดความสำเร็จ : ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) สมุนไพร เพิ่มขึ้น

๕. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑	ส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพมาตรฐาน ตรงกับความต้องการของตลาด
เป้าประสงค์	๑) ผลิตผลสมุนไพรในจังหวัดยกระดับสู่การรับรองมาตรฐาน ๒) เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดและเข้าถึงองค์ความรู้ที่ทันสมัย
ตัวชี้วัด	๑) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกรที่ผลิตสมุนไพรได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP/PGS/organic เทียบจากจำนวนเกษตรกรที่ได้รับรองมาตรฐานทั้งหมด ๒) จำนวนศูนย์ข้อมูล/แหล่งเรียนรู้/ต้นแบบแปลงเกษตรอัจฉริยะ/แปลงใหญ่/ศูนย์เรียนรู้สมุนไพรในท้องถิ่น สำหรับพัฒนาเกษตรกร (แห่ง) ๓) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตสมุนไพรต่อปี
กลยุทธ์	๑) ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตสมุนไพรที่ได้มาตรฐานให้แก่เกษตรกร ทั้งสมุนไพรสำหรับคนและใช้ด้านการเกษตร วางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และส่งเสริมการผลิตและการจัดการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๒) พัฒนาศูนย์ข้อมูลองค์ความรู้ด้านสมุนไพร/แหล่งเรียนรู้/ต้นแบบแปลงเกษตรอัจฉริยะ/แปลงใหญ่/ศูนย์เรียนรู้สมุนไพรในท้องถิ่น ๓) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา สร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการตลาด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒

เป้าประสงค์

ตัวชี้วัด

กลยุทธ์

ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร และเพิ่มประสิทธิภาพการแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในเชิงพาณิชย์

- ๑) ผลิตภัณฑ์สมุนไพรในจังหวัดยกระดับสู่การรับรองมาตรฐาน
 - ๒) สมุนไพรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ในงานที่หลากหลายเพิ่มขึ้น
- ๑) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกร/สถานประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน
 - ๒) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นจากผลิตภัณฑ์แปรรูปสมุนไพร
 - ๓) ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) ด้านการเกษตร (ร้อยละ)
- ๑) ส่งเสริมศักยภาพภาพของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร/สถานประกอบการในการแปรรูป พัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์สมุนไพรสำหรับคน/สมุนไพรด้านการเกษตร/วัสดุเหลือใช้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์
 - ๒) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรให้หลากหลายเพิ่มขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓

เป้าประสงค์

ตัวชี้วัด

กลยุทธ์

ส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่าย การสร้างจุดจำหน่าย และสร้างภาพลักษณ์เมืองสมุนไพรของจังหวัดให้เป็นที่ยอมรับ

- ๑) การเชื่อมโยงการผลิต จำหน่าย เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน และได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน
 - ๒) จังหวัดมีภาพลักษณ์ด้านสมุนไพรผ่านกิจกรรมต่างๆ รวมถึงพัฒนาจุดจำหน่ายสินค้าสมุนไพรรองรับผู้ใช้บริการ
 - ๓) ประชาชนในพื้นที่ตระหนักถึงคุณค่าการใช้ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรและใช้สมุนไพรในชีวิตประจำวัน
- ๑) จำนวนเครือข่ายที่ได้รับการเชื่อมโยงกิจกรรมด้านสมุนไพรและจุดจำหน่ายสินค้าสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี
 - ๒) จำนวนกิจกรรมที่ส่งเสริมภาพลักษณ์เมืองสมุนไพร และแบรนด์ผลิตภัณฑ์เด่น
 - ๓) จำนวนประชาชนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร
- ๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แปรรูป การตลาดสมุนไพรผ่านการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร/ผู้ประกอบการ และส่งเสริมองค์ความรู้ด้านตลาด สร้างจุดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรของจังหวัด
 - ๒) ส่งเสริมการสร้างภาพลักษณ์เมืองสมุนไพรผ่านกิจกรรมด้านต่างๆ (ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อาหาร เวชสำอาง การแพทย์แผนไทย) รวมทั้งส่งเสริมสมุนไพรประจำถิ่นให้เป็นอัตลักษณ์ และสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์เด่น
 - ๓) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร รวมทั้งตระหนักถึงคุณค่าการใช้ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรและใช้สมุนไพรในชีวิตประจำวัน

แผนพัฒนาเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี

วิสัยทัศน์ (Vision)	“สุพรรณบุรีเป็นศูนย์กลางการผลิต และแปรรูปสมุนไพรของภาคกลาง”		
พันธกิจ (Mission)	1. ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าสมุนไพรปลอดภัยให้ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด 2. ส่งเสริมการใช้สมุนไพรเพื่อประโยชน์ในการใช้งานที่หลากหลายมากขึ้น 3. เชื่อมโยงการผลิต การตลาด เพิ่มช่องทางการตลาด รวมถึงสร้างความรู้ความเข้าใจ การใช้ประโยชน์จากสมุนไพร และภาพลักษณ์เมืองสมุนไพรของจังหวัดผ่านกิจกรรมต่าง ๆ 4. ยกระดับจังหวัดสุพรรณบุรีเป็นศูนย์กลางสมุนไพรของภาคกลาง		
เป้าประสงค์หลัก (Goal)	1. ผลิตผล/ผลิตภัณฑ์สมุนไพรมีคุณภาพและได้มาตรฐาน	2. สมุนไพร มีตลาดเพิ่มขึ้น	3. เกษตรและผู้ประกอบการสมุนไพร มีรายได้ที่มั่นคง
ตัวชี้วัด ความสำเร็จ	ผลิตภัณ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) สมุนไพร เพิ่มขึ้นร้อยละ		
ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพมาตรฐาน ตรงกับความต้องการของตลาด	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร และเพิ่มประสิทธิภาพการแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในเชิงพาณิชย์	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่าย การสร้างจุดจำหน่าย และสร้างภาพลักษณ์เมืองสมุนไพรของจังหวัดให้เป็นที่ยอมรับ
เป้าประสงค์ตามประเด็นยุทธศาสตร์	1. ผลิตผลสมุนไพรในจังหวัดยกระดับสู่การรับรองมาตรฐาน 2. เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดและเข้าถึงองค์ความรู้ที่ทันสมัย	1. ผลิตภัณ์สมุนไพรในจังหวัดยกระดับสู่การรับรองมาตรฐาน 2. สมุนไพรมีการนำไปใช้ประโยชน์ในงานที่หลากหลายเพิ่มขึ้น	1. การเชื่อมโยงการผลิต จำหน่าย เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันและได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน 2. จังหวัดมีภาพลักษณ์ด้านสมุนไพรผ่านกิจกรรมต่างๆ รวมถึงพัฒนาจุดจำหน่ายสินค้าสมุนไพรรองรับผู้ใช้บริการ 3. ประชาชนในพื้นที่ตระหนักถึงคุณค่าการใช้ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรและใช้สมุนไพรในชีวิตประจำวัน
ตัวชี้วัด	1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกรที่ผลิตสมุนไพรได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP/PGS/Organic เทียบจากจำนวนเกษตรกรที่ได้รับรองมาตรฐานทั้งหมด 2. จำนวนศูนย์ข้อมูล/แหล่งเรียนรู้/ต้นแบบแปลงเกษตรอัจฉริยะ/แปลงใหญ่/ศูนย์เรียนรู้สมุนไพรในท้องถิ่น สำหรับพัฒนาเกษตรกร (แห่ง) 3. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้สุทธิของครัวเรือนเกษตรกรที่ผลิตสมุนไพรต่อปี	1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร/สถานประกอบการที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน 2. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นจากผลิตภัณฑ์แปรรูปสมุนไพร 3. ผลิตภัณ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) ด้านการเกษตร (ร้อยละ)	1. จำนวนเครือข่ายที่ได้รับการเชื่อมโยงกิจกรรมด้านสมุนไพรและจุดจำหน่ายสินค้าสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี 2. จำนวนกิจกรรมที่ส่งเสริมภาพลักษณ์เมืองสมุนไพร และแบรนด์ผลิตภัณฑ์เด่นเมืองสมุนไพร 3. จำนวนประชาชนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร
กลยุทธ์	1. ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตสมุนไพรที่ได้มาตรฐานให้แก่เกษตรกร ทั้งสมุนไพรสำหรับคนและใช้ด้านการเกษตร และวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และส่งเสริมการผลิตและการจัดการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 2. พัฒนาศูนย์ข้อมูลองค์ความรู้ด้านสมุนไพร /แหล่งเรียนรู้/ต้นแบบแปลงเกษตรอัจฉริยะ/แปลงใหญ่/ศูนย์เรียนรู้สมุนไพรในท้องถิ่น 3. ส่งเสริมการจัดและพัฒนา สร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการตลาด	1. ส่งเสริมศักยภาพของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร/สถานประกอบการในการแปรรูป พัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์สมุนไพรสำหรับคน/สมุนไพรด้านการเกษตร/วัสดุเหลือใช้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์ 2. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรที่หลากหลายเพิ่มขึ้น	1. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แปรรูป การตลาดสมุนไพร ผ่านการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร/ผู้ประกอบการ และส่งเสริมองค์ความรู้ด้านตลาด/ตลาด online สร้างจุดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรของจังหวัด 2. ส่งเสริมการสร้างภาพลักษณ์เมืองสมุนไพรผ่านกิจกรรมด้านต่างๆ (ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อาหาร เวชสำอาง การแพทย์แผนไทย) รวมทั้งส่งเสริมสมุนไพรประจำถิ่นให้เป็นอัตลักษณ์ และสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์เด่น 3. ส่งเสริมสนับสนุนประชาชนในพื้นที่ตระหนักถึงคุณค่าการใช้ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรและใช้สมุนไพรในชีวิตประจำวัน

ภาพที่ ๘ แผนพัฒนาเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี

ตารางที่ ๑๔ แผนงาน/โครงการสนับสนุนกลยุทธ์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพมาตรฐาน ตรงกับความต้องการของตลาด

กลยุทธ์/โครงการ	งบประมาณ (บาท)						
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	รวม
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตพืชสมุนไพรที่มีคุณภาพมาตรฐาน ตรงกับความต้องการของตลาด	๑,๔๕๐,๖๐๐	๒,๙๖๐,๐๐๐	๘,๔๘๑,๐๐๐	๑๐,๗๕๙,๑๐๐	๑๑,๘๓๕,๐๑๐	๑๓,๐๑๘,๕๑๑	๕๔,๘๐๔,๒๒๑
กลยุทธ์ที่ ๑ ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิตสมุนไพรที่ได้มาตรฐานให้แก่เกษตรกร และวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	๑,๔๕๐,๖๐๐	๒,๙๖๐,๐๐๐	๓,๒๕๖,๐๐๐	๓,๕๘๑,๖๐๐	๓,๙๓๙,๗๖๐	๔,๓๓๓,๗๓๖	๑๙,๕๒๑,๖๙๖
๑.๑ โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชปลอดภัยจังหวัดสุพรรณบุรี กิจกรรม : การส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร /งบจังหวัด /สนง.เกษตร จ.สพ.	๑,๔๕๐,๖๐๐						๑,๔๕๐,๖๐๐
๑.๒ โครงการเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี							
กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี/สนง.เกษตร		๒,๖๖๖,๐๐๐	๒,๙๓๒,๖๐๐	๓,๒๒๕,๘๖๐	๓,๕๔๘,๔๕๖	๓,๙๐๓,๒๙๑	๑๖,๒๗๖,๑๙๗
กิจกรรมหลักที่ ๓ ส่งเสริมพัฒนาการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรในระดับต้นน้ำ/สนง.สธ.		๒๙๔,๐๐๐	๓๒๓,๔๐๐	๓๕๕,๗๔๐	๓๙๑,๓๑๔	๔๓๐,๔๔๕	๑,๗๙๔,๘๙๙
๑.๓ โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน และแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า กิจกรรมหลักที่ ๑ ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี			๔,๐๒๘,๐๐๐	๔,๔๓๐,๘๐๐	๔,๘๗๓,๘๘๐	๕,๓๖๑,๒๖๘	๑๘,๖๙๓,๙๔๘
กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาศูนย์ข้อมูลองค์ความรู้ด้านสมุนไพร/แหล่งเรียนรู้/ต้นแบบแปลงเกษตรอัจฉริยะ/แปลงใหญ่/ศูนย์เรียนรู้สมุนไพรในท้องถิ่น			๕,๒๒๕,๐๐๐	๗,๑๗๗,๕๐๐	๗,๘๙๕,๒๕๐	๘,๖๘๔,๗๗๕	๓๕,๒๘๒,๕๒๕
๒.๑ โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน และแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า							
กิจกรรมหลักที่ ๒ พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี/ศวพ.			๑,๐๒๕,๐๐๐	๑,๑๒๗,๕๐๐	๑,๒๔๐,๒๕๐	๑,๓๖๔,๒๗๕	๔,๗๕๗,๐๒๕
กิจกรรมหลักที่ ๓ สมุนไพรสุพรรณบุรีวิถีสุขภาพ ยกระดับผลิตภัณฑ์ เพิ่มศักยภาพการแข่งขันในเชิงพาณิชย์ /ม.ราชภัฏบ้านสมเด็จ			๔,๒๐๐,๐๐๐	๖,๐๕๐,๐๐๐	๖,๖๕๕,๐๐๐	๗,๓๒๐,๕๐๐	๓๐,๕๒๕,๕๐๐
กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา สร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการตลาด							

ตารางที่ ๑๕ แผนงาน/โครงการสนับสนุนกลยุทธ์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร และเพิ่มประสิทธิภาพการแปรรูป
การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในเชิงพาณิชย์

กลยุทธ์/โครงการ	งบประมาณ (บาท)						
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	รวม
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร และเพิ่มประสิทธิภาพการแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในเชิงพาณิชย์	-	๔,๑๑๐,๐๐๐	๑๕,๗๑๘,๕๐๐	๑๗,๒๙๐,๓๕๐	๑๙,๐๑๙,๓๘๕	๒๐,๙๒๑,๓๒๔	๗๗,๐๕๙,๕๕๙
กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมศักยภาพของเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร/สถานประกอบการในการแปรรูป พัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์สมุนไพรให้มีคุณภาพและดึงดูดความสนใจ	-	๔,๑๑๐,๐๐๐	๑๕,๗๑๘,๕๐๐	๑๖,๑๙๐,๓๕๐	๑๗,๘๐๙,๓๘๕	๑๙,๕๙๐,๓๒๔	๗๒,๔๑๘,๕๕๙
๑. โครงการเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี							
กิจกรรมหลักที่ ๕ สุพรรณบุรีเมืองสมุนไพรก้าวไกลอย่างยั่งยืน/สนง.สช./รพ.อุทอง	-	๔,๑๑๐,๐๐๐	-	-	-	-	๔,๑๑๐,๐๐๐
๒. โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน และแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า							
กิจกรรมหลักที่ ๔ พัฒนาศักยภาพการแปรรูปพืชสมุนไพร ด้วยเทคโนโลยีพลังงานทดแทน			๕๘๘,๕๐๐	๖๔๗,๓๕๐	๗๑๒,๐๘๕	๗๘๓,๒๙๔	๒,๗๓๑,๒๒๙
กิจกรรมหลักที่ ๕ ส่งเสริม ยกระดับผลิตภัณฑ์สมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี			๗๘๐,๐๐๐	๘๕๘,๐๐๐	๙๔๓,๘๐๐	๑,๐๓๘,๑๘๐	๓,๖๑๙,๙๘๐
กิจกรรมหลักที่ ๖ นวัตกรรมความงามจากว่านพระนิม ไพล กระชายขาว และไม้หอม มรดกวัฒนธรรมสู่เมืองสมุนไพรสุพรรณบุรี			๗,๖๐๐,๐๐๐	๘,๓๖๐,๐๐๐	๙,๑๙๖,๐๐๐	๑๐,๑๑๕,๖๐๐	๓๕,๒๗๑,๖๐๐
กิจกรรมหลักที่ ๗ พัฒนาศักยภาพการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร			๕,๗๕๐,๐๐๐	๖,๓๒๕,๐๐๐	๖,๙๕๗,๕๐๐	๗,๖๕๓,๒๕๐	๒๖,๖๘๕,๗๕๐
กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรให้หลากหลายเพิ่มขึ้น			๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๑๐๐,๐๐๐	๑,๒๑๐,๐๐๐	๑,๓๓๑,๐๐๐	๔,๖๔๑,๐๐๐
๒. โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน และแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า							
กิจกรรมหลักที่ ๑๑ พัฒนาพืชสมุนไพรท้องถิ่นและการใช้ประโยชน์ในชุมชนจังหวัดสุพรรณบุรี			๑,๐๐๐,๐๐๐	๑,๑๐๐,๐๐๐	๑,๒๑๐,๐๐๐	๑,๓๓๑,๐๐๐	๔,๖๔๑,๐๐๐

ตารางที่ ๑๖ แผนงาน/โครงการสนับสนุนกลยุทธ์ตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่าย การสร้างจุดจำหน่าย และสร้างภาพลักษณ์เมืองสมุนไพรของจังหวัดให้เป็นที่ยอมรับ

กลยุทธ์/โครงการ	งบประมาณ (บาท)						รวม
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่าย การสร้างจุดจำหน่าย และสร้างภาพลักษณ์เมืองสมุนไพรของจังหวัดให้เป็นที่ยอมรับ	-	-	๓,๘๔๖,๕๕๐	๔,๒๓๑,๒๐๕	๔,๖๕๔,๓๒๖	๕,๑๑๙,๗๕๘	๑๗,๘๕๑,๘๓๙
กลยุทธ์ที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต แปรรูป การตลาดสมุนไพร ผ่านการเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร/ผู้ประกอบการ และส่งเสริมองค์ความรู้ด้านตลาด สร้างจุดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรของจังหวัด	-	-	๑,๙๐๓,๕๐๐	๒,๐๙๓,๘๕๐	๒,๓๐๓,๒๓๕	๒,๕๓๓,๕๕๙	๘,๘๓๔,๑๔๔
๑. โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน และแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า							
กิจกรรมหลักที่ ๘ พัฒนาแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพร			๑,๓๐๓,๕๐๐	๑,๔๓๓,๘๕๐	๑,๕๗๗,๒๓๕	๑,๗๓๔,๙๕๙	๖,๐๔๙,๕๔๔
กิจกรรมหลักที่ ๙ จุดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรของจังหวัดสุพรรณบุรี			๖๐๐,๐๐๐	๖๖๐,๐๐๐	๗๒๖,๐๐๐	๗๙๘,๖๐๐	๒,๗๘๔,๖๐๐
กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมการสร้างภาพลักษณ์เมืองสมุนไพรผ่านกิจกรรมด้านต่างๆ (ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อาหาร เวชสำอาง การแพทย์แผนไทย) รวมทั้งส่งเสริมสมุนไพรประจำถิ่นให้เป็นอัตลักษณ์และสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์เด่น	-	-	๑,๒๔๓,๐๕๐	๑,๓๖๗,๓๕๕	๑,๕๐๔,๐๙๑	๑,๖๕๔,๕๐๐	๕,๗๖๘,๙๙๕
๒.๑ โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน และแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า							
กิจกรรมหลักที่ ๑๒ จัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ “เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี”			๑,๒๔๓,๐๕๐	๑,๓๖๗,๓๕๕	๑,๕๐๔,๐๙๑	๑,๖๕๔,๕๐๐	๕,๗๖๘,๙๙๕
กลยุทธ์ที่ ๓ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร รวมทั้งตระหนักถึงคุณค่าการใช้ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรและใช้สมุนไพรในชีวิตประจำวัน	-	-	๗๐๐,๐๐๐	๗๗๐,๐๐๐	๘๔๗,๐๐๐	๙๓๑,๗๐๐	๓,๒๔๘,๗๐๐
๓.๑ โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน และแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า							
กิจกรรมหลักที่ ๑๐ สร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชน ในการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร			๗๐๐,๐๐๐	๗๗๐,๐๐๐	๘๔๗,๐๐๐	๙๓๑,๗๐๐	๓,๒๔๘,๗๐๐

บทที่ ๕ ข้อเสนอแนะ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรีร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบูรณาการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนโครงการ “เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี” ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ และจังหวัดสุพรรณบุรีได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานกำหนดราคาและหลักเกณฑ์การรับซื้อสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อพิจารณากำหนดคุณลักษณะ หลักเกณฑ์ วิธีการรับซื้อ ราคาประกันสมุนไพรแต่ละชนิด เพื่อใช้ในการส่งเสริมการปลูกสมุนไพร และเกิดความเป็นธรรมทั้งเกษตรกรผู้ผลิตและผู้รับซื้อ ทั้งนี้ พบปัญหาอุปสรรคในการปลูกสมุนไพรบางชนิดที่ตลาดมีความต้องการในปริมาณมาก เช่น ไพล และว่านพระฉิม แต่มีการปลูกค่อนข้างน้อย เนื่องจากต้องใช้ระยะเวลาประมาณ ๒ ปี จึงจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์หรือแปรรูปได้ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุทำให้เกษตรกรไม่นิยมปลูก เพราะให้ผลตอบแทนค่อนข้างต่ำ รวมถึงยังมีการปลูกพืชสมุนไพรที่ได้รับรองมาตรฐานเป็นจำนวนน้อย และตลาดสมุนไพรส่วนใหญ่รับซื้อแบบแห้ง เกษตรกรไม่มีความถนัดการแปรรูปเป็นสมุนไพรแห้ง จึงเห็นสมควรมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ส่งเสริมแนะนำให้เกษตรกรปลูกควบคู่กับพืชหลักชนิดอื่นในแปลงเดียวกันที่ให้ผลผลิตค่อนข้างเร็ว เพื่อให้มีรายได้ในระหว่างรอผลผลิตจากพืชสมุนไพร และสนับสนุนให้เกิดการผลิตสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่ม

๒. เห็นควรผลักดันให้ว่านพระฉิม ซึ่งเป็น Product Champion ของจังหวัดสุพรรณบุรีให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายยิ่งขึ้น โดยให้หน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นำมาขยายพันธุ์และส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีให้มากขึ้น และให้สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุพรรณบุรี พิจารณาแนวทางการขึ้นทะเบียนเป็นสินค้า GI ของจังหวัดอีกหนึ่งชนิดด้วย

๓. ควรส่งเสริมให้ประชาชนปลูกสมุนไพรไว้ใช้เป็นยาสามัญประจำบ้านให้มากขึ้น อย่างน้อยบ้านละ ๕ ชนิด

๔. ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจใหม่ เช่น กัญชา กัญชง ภายใต้การควบคุมอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

๕. ส่งเสริมการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดระหว่างเกษตรกร และผู้ประกอบการให้มากขึ้น ซึ่งในจังหวัดสุพรรณบุรีมีโรงงานแปรรูปสมุนไพรที่ได้มาตรฐาน

๖. เร่งรัดจัดหาสถานที่จำหน่าย ผลผลิตและผลิตภัณฑ์สมุนไพรของจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมุ่งเน้นสถานที่สำคัญของจังหวัด เช่น วัดป่าเลไลยก์วรวิหาร และแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อประชาสัมพันธ์และเพิ่มช่องทางการตลาดอีกหนึ่งช่องทาง

๗. เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เนื่องจากสุพรรณบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก รวมทั้ง ร้านอาหาร ซึ่งอาจจัดทำเมนูอาหารที่มีส่วนผสมของสมุนไพร หรืออาหารพื้นบ้าน เป็นจุดขายให้กับนักท่องเที่ยวด้วย โดยกำหนดให้มีการนำร่องและขยายผลให้ครบทุกอำเภอ เพื่อสร้างภาพลักษณ์เมืองสมุนไพร

๘. ควรมีการประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อ และช่องทางต่าง ๆ ให้หลากหลายยิ่งขึ้น เช่น การสร้าง Story การจัดทำ Clip Video หลาย ๆ ภาษา ควบคู่กับการสร้างแบรนด์ “น้องหน่อ” เป็นต้น

๙. กำหนดเป้าหมายการพัฒนาเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี โดยรวบรวมข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมรายจังหวัด (GPP) ด้านสมุนไพร เพื่อตั้งเป้าหมายการผลิตสมุนไพรและกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน และจัดทำยุทธศาสตร์พัฒนาสมุนไพรให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

๑๐. ผลักดันให้โรงพยาบาลอุ้มทองสามารถผลิตยาตามมาตรฐานการผลิตยาของกลุ่มสหภาพยุโรป (GMP-PIC/s) และจดแจ้งเลขทะเบียน อย. ให้สามารถผลิตยาเพื่อการค้าได้

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แผนงาน/โครงการด้านสมุนไพรที่เกี่ยวข้องและแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea)

แผนงาน/โครงการด้านสมุนไพรที่เกี่ยวข้องและแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Idea)

ตารางที่ ๑๗ แผนงาน/โครงการด้านสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

โครงการ/กิจกรรม		จำนวนเงิน (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. โครงการเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี		๗,๔๑๖,๕๐๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดฯ
กิจกรรมหลักที่ ๑	ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี	๒,๖๖๖,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัดฯ
กิจกรรมหลักที่ ๒	พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี	๓๔๖,๕๐๐	ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี
กิจกรรมหลักที่ ๓	ส่งเสริมพัฒนาการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรในระดับต้นน้ำ	๒๙๔,๐๐๐	สนง.สาธารณสุข จ.สพ.
กิจกรรมหลักที่ ๕	พัฒนาศักยภาพการผลิตยาสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน	๔,๑๑๐,๐๐๐	สนง.สาธารณสุข .สพ./ รพ.อุทัยทอง

ตารางที่ ๑๘ แผนงาน/โครงการด้านสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

โครงการ/กิจกรรม		จำนวนเงิน (บาท)	หน่วยงานรับผิดชอบ
๑. โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐาน และแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า		๒๘,๘๑๘,๐๕๐	สนง.เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดฯ
กิจกรรมหลักที่ ๑	ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี	๔,๐๒๘,๐๐๐	สนง.เกษตรจังหวัดฯ
กิจกรรมหลักที่ ๒	พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี	๑,๐๒๕,๐๐๐	ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี
กิจกรรมหลักที่ ๓	สมุนไพรสุพรรณบุรีวิถีสุขภาพ ยกระดับผลิตภัณฑ์ เพิ่มศักยภาพการแข่งขันในเชิงพาณิชย์	๔,๒๐๐,๐๐๐	ม.ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้า
กิจกรรมหลักที่ ๔	พัฒนาศักยภาพการแปรรูปพืชสมุนไพร ด้วยเทคโนโลยีพลังงานทดแทน	๕๘๘,๕๐๐	สนง.พลังงานจังหวัดฯ
กิจกรรมหลักที่ ๕	ส่งเสริม ยกระดับผลิตภัณฑ์สมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี	๗๘๐,๐๐๐	สนง.อุตสาหกรรมจังหวัดฯ
กิจกรรมหลักที่ ๖	นวัตกรรมความงามจากว่านพระฉิม ไพล กระชายขาว และไม้หอม มรดกวัฒนธรรมสู่เมืองสมุนไพรสุพรรณบุรี	๗,๖๐๐,๐๐๐	ม.สวนดุสิต
กิจกรรมหลักที่ ๗	พัฒนาศักยภาพการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร	๕,๗๕๐,๐๐๐	รพ.อุทัยทอง
กิจกรรมหลักที่ ๘	พัฒนาแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพร	๑,๓๐๓,๕๐๐	รพ.อุทัยทอง
กิจกรรมหลักที่ ๙	จุดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรของจังหวัดสุพรรณบุรี	๖๐๐,๐๐๐	ม.สวนดุสิต
กิจกรรมหลักที่ ๑๐	สร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชน ในการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร	๗๐๐,๐๐๐	ม.สวนดุสิต
กิจกรรมหลักที่ ๑๑	พัฒนาพืชสมุนไพรท้องถิ่นและการใช้ประโยชน์ในชุมชนจังหวัดสุพรรณบุรี	๑,๐๐๐,๐๐๐	ม.สวนดุสิต
กิจกรรมหลักที่ ๑๒	จัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ “เมืองสมุนไพรสุพรรณบุรี	๑,๒๔๓,๐๕๐	ม.สวนดุสิต

แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดที่ ๑ การเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน เพื่อการแข่งขันทางการค้า และการพัฒนาที่ยั่งยืน

หน่วยงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี

๑. โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จังหวัดสุพรรณบุรี

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	โครงการเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาและส่งเสริมสุพรรณบุรีเป็นเมืองสมุนไพรอย่างยั่งยืนและครบวงจร
๓. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาและส่งเสริมสุพรรณบุรีเป็นเมืองสมุนไพรอย่างยั่งยืนและครบวงจร
๔. หลักการและเหตุผล	<p>ปัจจุบันภาครัฐได้มีการส่งเสริมการใช้ผลิตภัณฑ์และยาสมุนไพรทางการแพทย์ โดยการผสมผสานการบริการแพทย์แผนไทยเข้าสู่ระบบบริการสาธารณสุข มีการเปิดหน่วยงานแพทย์ทางเลือก หรือแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลของรัฐบาล รวมถึงภาคเอกชนที่ให้ความสนใจและเปิดให้บริการแพทย์แผนไทยในโรงพยาบาลเอกชนต่าง ๆ มากขึ้น นอกจากนี้ ยังพบว่าปัจจุบันคนส่วนใหญ่เริ่มให้ความสำคัญในการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพและการใช้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรธรรมชาติที่เพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศไทยของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาแพทย์แผนไทยและสมุนไพรไทย โดยได้มีการจัดทำแผนแม่บทแห่งชาติ ว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ มีวิสัยทัศน์ คือ สมุนไพรไทยเพื่อความมั่นคงทางสุขภาพและความยั่งยืนของเศรษฐกิจไทย โดยแผนแม่บทครอบคลุมการพัฒนาสมุนไพร ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศส่งออกวัตถุดิบสมุนไพรคุณภาพ และผลิตสมุนไพรชั้นนำของภูมิภาคอาเซียน และมูลค่าของวัตถุดิบสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพรภายในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ๑ เท่าตัว ซึ่งทุกภาคส่วนจะต้องสนับสนุนให้เกิดการผลิตสมุนไพรที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพ สร้างมูลค่าเพิ่ม เกิดความเชื่อมั่น และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสมุนไพรในตลาดทั้งในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ</p> <p>ประเด็นการพัฒนาจังหวัดสุพรรณบุรีที่ ๑ การเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน เพื่อการแข่งขันทางการค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นการส่งเสริมให้มีการผลิตสินค้าเกษตรที่เน้นความปลอดภัยสูงมีคุณภาพและมาตรฐานเป็นนโยบายที่สำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรี โดยเป้าหมายการพัฒนาของจังหวัดสุพรรณบุรี คือ “เมืองเกษตรกรรมยั่งยืน เศรษฐกิจเข้มแข็ง คุณภาพชีวิตดี สังคมมีสุข” มุ่งเน้นให้เป็นเมืองสุขภาพ ซึ่งการมีสุขภาพดีต้องเริ่มที่การบริโภคอาหารที่ดี ออกกำลังกาย การท่องเที่ยว จังหวัดสุพรรณบุรีเป็นเมืองเกษตรกรรม ประกอบกับนโยบายของจังหวัดสนับสนุนการปลูกสมุนไพรเพื่อสร้างรายได้และนำมารักษาโรค ซึ่งมีการปลูกในหลายพื้นที่ของจังหวัด สมุนไพรที่ปลูกสามารถนำมาทำอาหาร นำไปแปรรูปเป็นยาสมุนไพร โดยมีโรงพยาบาลที่ผ่านมาตรฐาน GMP ผลิตยาสมุนไพร ซึ่งสามารถรองรับวัตถุดิบที่เป็นสมุนไพรได้หลากหลายชนิด และสมุนไพรบางชนิดสามารถใช้ในภาคการเกษตร โดยนำมาสกัดหรือแปรรูปทำเป็นน้ำหมักสำหรับฉีดพ่นขับไล่แมลง ป้องกันกำจัดโรคพืชเป็นการลดการใช้สารเคมี และต้นทุนการผลิต ซึ่งสามารถเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร ภาครัฐควรเพิ่มบทบาทในการพัฒนาการผลิตการแปรรูปอย่างครบกระบวนการ โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐาน ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อปลูกสมุนไพร และแปรรูปแบบครบวงจร ตั้งแต่กระบวนการผลิต แปรรูป จนถึงแหล่งจำหน่ายอย่างครบวงจรด้วย</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	จึงจัดทำโครงการเมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรสำหรับเป็นวัตถุดิบในการผลิตยารักษาโรคและผลิตเพื่อใช้ ทางการเกษตรทดแทนสารเคมี เป็นแหล่งเรียนรู้และรวบรวมพรรณพืชสมุนไพรของจังหวัดสุพรรณบุรี สำหรับผู้ที่สนใจ อันจะก่อให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาสมุนไพรไทยในอนาคต
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรสำหรับเป็นวัตถุดิบในการผลิตยารักษาโรค อาหาร และผลิตเพื่อใช้ทางการเกษตรทดแทนสารเคมี ๒. เป็นแหล่งเรียนรู้พันธุ์พืชสมุนไพรเพื่อใช้เป็นสถานศึกษาสำหรับนักเรียน นักศึกษา และผู้ที่สนใจ รวมถึงรักษาและรวบรวมพันธุ์พืชสมุนไพรให้คงอยู่สำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ของจังหวัดสุพรรณบุรี
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	๑. มีผลผลิตจากการปลูกพืชสมุนไพรของจังหวัดสุพรรณบุรี เพิ่มมากขึ้น ๒. สวนสมุนไพรมีพันธุ์พืชที่หลากหลาย ครบถ้วน และได้รับการพัฒนาให้คงอยู่ใช้ประโยชน์ได้ เป็นแหล่งเรียนรู้ และมีองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตพืชสมุนไพรที่สำคัญของจังหวัดสุพรรณบุรี
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี
๘. กิจกรรมหลัก	เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี
๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ กิจกรรมย่อยที่ ๑ กิจกรรมย่อยที่ ๒ กิจกรรมย่อยที่ ๓ กิจกรรมย่อยที่ ๔ กิจกรรมย่อยที่ ๕ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี แลกเปลี่ยนเรียนรู้การปลูกพืชสมุนไพร การศึกษาดูงานเพื่อให้เกษตรกรได้เห็นถึงการดำเนินโครงการในพื้นที่จริง (เป้าหมาย ๒๗๐ คน/ ๒ วัน) พัฒนามาตรฐานการผลิตพืชสมุนไพร ๒.๑ การอบรมเกษตรกรเพื่อพัฒนามาตรฐานการปลูกพืชสมุนไพร (เป้าหมาย ๕๕๐ ราย/ ๒ วัน) ๒.๒ การตรวจรับรองมาตรฐานแปลง GAP สมุนไพร เป้าหมาย ๒๐๐ แปลง สนับสนุนการปลูกพืชสมุนไพร สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้กับกลุ่มเกษตรกร - วัสดุการเกษตร เช่น พันธุ์พืช, วัสดุปลูก, ระบบน้ำ - ครุภัณฑ์การเกษตร ได้แก่ ตู้ตากสมุนไพร, เครื่องบดสมุนไพร ประชาสัมพันธ์การปลูกพืชสมุนไพร ประชาสัมพันธ์เชื่อมโยงการตลาดร่วมกันระหว่าง เกษตรกรผู้ผลิตและผู้ประกอบการสมุนไพร ติดตามผลการดำเนินโครงการ ๒๐,๐๓๖,๙๓๘ บาท (รวม ๕ ปี) สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี
๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒ กิจกรรมย่อยที่ ๑ งบประมาณ กิจกรรมย่อยที่ ๒ งบประมาณ	พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี ฟื้นฟูและปลูกอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพร ๓,๘๕๘,๔๒๖ บาท แปลงทดสอบเทคโนโลยีการผลิตพืชสมุนไพร ๒,๐๐๒,๔๗๓ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด
กิจกรรมย่อยที่ ๓ งบประมาณ กิจกรรมย่อยที่ ๔ งบประมาณ รวมงบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ขยายพันธุ์พืชสมุนไพรเพื่อส่งเสริมการผลิตของเกษตรกร ๒,๓๓๘,๒๕๓ บาท ปรับภูมิทัศน์และพัฒนาเป็นสวนเรียนรู้พันธุ์พืชสมุนไพร ๓,๓๐๘,๙๖๔ บาท ๑๑,๕๐๘,๑๑๔ บาท ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี
๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓ กิจกรรมย่อยที่ ๑ งบประมาณ กิจกรรมย่อยที่ ๒ งบประมาณ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ส่งเสริมพัฒนาการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรในระดับต้นน้ำ ส่งเสริมความรู้ด้านการปลูกสมุนไพร ๑,๑๔๔,๐๐๐ บาท พัฒนาแปลงปลูกสมุนไพรให้ได้มาตรฐาน ๑,๒๓๑,๐๐๐ บาท ๒,๓๗๕,๐๐๐ บาท สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี
๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔ กิจกรรมย่อยที่ ๑ งบประมาณ กิจกรรมย่อยที่ ๒ งบประมาณ กิจกรรมย่อยที่ ๓ งบประมาณ รวมงบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ทดสอบการใช้สูตรอาหารที่มีส่วนประกอบของพืชสมุนไพรในการเลี้ยงไก่ไข่ ทดสอบการเลี้ยงไก่ไข่โดยใช้อาหารผสมสมุนไพร ๑,๑๙๔,๗๖๘ บาท ผลิตอาหารไก่ไข่สำหรับใช้ทดสอบประสิทธิภาพในการเลี้ยงและการให้ผลผลิต ๒,๗๗๓,๕๔๗ บาท การจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์และประมวลผล ๓๐๕,๒๕๕ บาท ๔,๒๗๓,๕๗๐ บาท สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรี
๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ กิจกรรมย่อยที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	พัฒนาศักยภาพการผลิตยาสมุนไพร ให้ได้มาตรฐาน จัดหาอุปกรณ์ในการผลิตยาสมุนไพร ๔,๑๑๐,๐๐๐ บาท โรงพยาบาลอุ้มถ้อง และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี
๘.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ กิจกรรมย่อยที่ ๑ กิจกรรมย่อยที่ ๒ กิจกรรมย่อยที่ ๓ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	การพัฒนาอาหารและเครื่องดื่มจากพืชผักสมุนไพรพื้นบ้าน สสำรวจข้อมูลพฤติกรรมและสุขภาพของชุมชน ข้อมูลพืชผักสมุนไพรพื้นบ้าน การพัฒนาอาหารและเครื่องดื่มจากพืชผักสมุนไพรพื้นบ้าน การถ่ายทอดองค์ความรู้ และพัฒนาความรู้และทักษะในการเรียนรู้ ๗,๕๐๐,๐๐๐ บาท มหาวิทยาลัยสวนดุสิต วิทยาเขตสุพรรณบุรี สำนักงานพัฒนาชุมชน /สำนักงานเกษตรจังหวัด /เทศบาลตำบล
๘.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗ กิจกรรมย่อยที่ ๑ งบประมาณ กิจกรรมย่อยที่ ๒ งบประมาณ	พัฒนาระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์และแหล่งแปรรูปสมุนไพรกลางน้ำ การจัดทำฐานข้อมูลฐานข้อมูล ผู้ปลูก/ผู้จำหน่าย/พื้นที่ปลูก/แปรรูป/ปริมาณวัตถุดิบสมุนไพร ที่ได้มาตรฐานของจังหวัด ๒๕๐,๐๐๐ บาท ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพรในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๗,๕๔๕,๐๐๐ บาท

หัวข้อ	รายละเอียด														
กิจกรรมย่อยที่ ๓ งบประมาณ	พัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรเด่นของจังหวัด ๓,๑๐๐,๐๐๐ บาท														
กิจกรรมย่อยที่ ๔ งบประมาณ	การพัฒนาโรงงานแปรรูปและผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรผ่านการรับรองมาตรฐาน GMP ๗,๗๐๔,๐๐๐ บาท														
รวมงบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	๑๘,๕๙๙,๐๐๐ บาท สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี														
๘.๘ กิจกรรมหลักที่ ๘ กิจกรรมย่อยที่ ๑ งบประมาณ	ศูนย์การเรียนรู้สวนสมุนไพรร่วมใจ วิถีไทย วิถีสุขภาพตามแนวทาง New Normal ถ่ายทอดองค์ความรู้และการส่งเสริมด้านการเพาะปลูกพืชสมุนไพร และพัฒนาองค์ความรู้ด้าน สุขภาพ เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนของชุมชน ๗,๓๒๖,๑๒๐ บาท														
กิจกรรมย่อยที่ ๒ งบประมาณ	ศูนย์การเรียนรู้และการส่งเสริม ด้านต้นแบบผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อการพาณิชย์ ๑๙,๕๓๖,๓๒๐ บาท														
กิจกรรมย่อยที่ ๓ งบประมาณ	ส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อการพาณิชย์ ๓,๖๖๓,๐๖๐ บาท														
รวมงบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	๓๐,๕๒๕,๕๐๐ บาท ศูนย์การศึกษาอุทกทองทวารวดี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา														
๘.๙ กิจกรรมหลักที่ ๙ กิจกรรมย่อยที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	พัฒนายกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์และแหล่งแปรรูปสมุนไพรปลายน้ำ ส่งเสริมการใช้สมุนไพรในสถานบริการภาครัฐ ๑๔,๔๐๐,๐๐๐ บาท สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี														
๙. หน่วยงาน ดำเนินการ	๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี ๓. ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี ๔. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี ๕. สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี ๖. สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุพรรณบุรี ๗. สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุพรรณบุรี ๘. โรงพยาบาลอุทอง ๙. ศูนย์การศึกษาอุทกทองทวารวดี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ๑๐. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต วิทยาเขตสุพรรณบุรี ๑๑. สภาอุตสาหกรรมจังหวัดสุพรรณบุรี														
๑๐. ระยะเวลาในการ ดำเนินโครงการ	๕ ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)														
๑๑. งบประมาณ	งบพัฒนาจังหวัด จำนวนเงิน ๑๑๓,๓๒๘,๑๒๒ บาท หน่วย : บาท														
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>แหล่ง งบประมาณ</th> <th>๒๕๖๖</th> <th>๒๕๖๗</th> <th>๒๕๖๘</th> <th>๒๕๖๙</th> <th>๒๕๗๐</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>จังหวัด</td> <td>๒๑,๘๘๓,๐๐๐</td> <td>๑๙,๖๘๙,๗๐๐</td> <td>๒๑,๗๑๕,๐๗๐</td> <td>๒๓,๘๔๙,๙๗๗</td> <td>๒๖,๑๙๐,๓๗๕</td> <td>๑๑๓,๓๒๘,๑๒๒</td> </tr> </tbody> </table>	แหล่ง งบประมาณ	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	รวม	จังหวัด	๒๑,๘๘๓,๐๐๐	๑๙,๖๘๙,๗๐๐	๒๑,๗๑๕,๐๗๐	๒๓,๘๔๙,๙๗๗	๒๖,๑๙๐,๓๗๕	๑๑๓,๓๒๘,๑๒๒
แหล่ง งบประมาณ	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	รวม									
จังหวัด	๒๑,๘๘๓,๐๐๐	๑๙,๖๘๙,๗๐๐	๒๑,๗๑๕,๐๗๐	๒๓,๘๔๙,๙๗๗	๒๖,๑๙๐,๓๗๕	๑๑๓,๓๒๘,๑๒๒									
๑๒. ผลผลิต (Output)	๑. มีเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรเพื่อ สุขภาพ ยาสมุนไพร เวชสำอาง และของใช้ในชีวิตรประจำวัน ๒. มีแหล่งเรียนรู้พันธุ์พืชสมุนไพรเพื่อใช้เป็นสถานศึกษา														

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	๑. สร้างมูลค่า ให้สมุนไพรไทย และสามารถเพิ่มรายได้ในภาคครัวเรือนได้เพิ่มขึ้น ๒. มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์สุขภาพ

๒. โครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จังหวัดสุพรรณบุรี

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการ	พัฒนาศักยภาพการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน และเกษตรกรแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า
๒. ชื่อแผนงาน	พัฒนาและส่งเสริมสุพรรณบุรีเป็นเมืองสมุนไพรอย่างยั่งยืนและครบวงจร
๓. แนวทางการพัฒนา	พัฒนาและส่งเสริมสุพรรณบุรีเป็นเมืองสมุนไพรอย่างยั่งยืนและครบวงจร
๔. หลักการและเหตุผล	<p>ประเทศไทยได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) โดยยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายให้ประเทศสามารถยกระดับการผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าให้สูงขึ้น ขณะที่มียุทธศาสตร์และบริบทที่จะเป็นกลไกขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต และแผนแม่บทแห่งชาติ ว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ ๑ พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๕ รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมการพัฒนา “พืชสมุนไพร” เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างความมั่นคงด้านสุขภาพให้กับประชาชน ส่งเสริมการพัฒนาสมุนไพรอย่างครบถ้วน โดยให้ประสานความร่วมมือทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน กล่าวคือ ให้มีการเพาะปลูกสมุนไพรอินทรีย์ปลอดภัยมีการแปรรูปและการจัดจำหน่าย ซึ่งโครงการพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) เป็นภาพจำลอง (Model) ของแผนแม่บทแห่งชาติ ว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทยฯ คู่ขนานไปกับการขับเคลื่อนนโยบายระดับชาติลงสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัดโดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาสมุนไพรอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ทั้งการปลูกสมุนไพร การแปรรูป และการทำเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างการเติบโตของชุมชนอย่างยั่งยืน</p> <p>ปัจจุบันความต้องการใช้สมุนไพรในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งเนื่องมาจากความสนใจในการดูแลสุขภาพด้วยผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติและสมุนไพรสามารถเปลี่ยนเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลากหลายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค อีกทั้งจากภาวะการระบาดของโรคไวรัสโคโรน่า (COVID ๑๙) สมุนไพรยังสามารถมาพัฒนาเป็นยารักษาโรคได้ ทำให้คนไทยมีภูมิที่เหมาะสมในสภาพของสังคมปัจจุบัน และการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของประเทศไทยในอนาคตอันใกล้ส่งผลให้มีแนวคิดในการใช้สมุนไพรเพื่อเป็นทางเลือกในการรักษาโรคและเสริมสร้างสุขภาพซึ่งช่วยสร้างความมั่นคงทางด้านสุขภาพและการลดภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพอีกทางหนึ่ง ซึ่งในอนาคตคาดว่าผลิตภัณฑ์สมุนไพรจะมีแนวโน้มที่จะขยายตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะยาสมุนไพร อาหารเสริมสุขภาพจากสมุนไพร เครื่องสำอางจากสมุนไพร และเครื่องดื่มจากสมุนไพร ยังคงมี</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ยังเติบโตต่อไปได้ภายในกฎเกณฑ์ที่ผู้ประกอบการยอมรับได้ และผู้ประกอบการมีความเชื่อถือในมาตรฐานการผลิต และคุณภาพของผลิตภัณฑ์ สมุนไพร ดังนั้นแนวโน้มผลิตภัณฑ์สมุนไพรมีอนาคตแจ่มใส น่าจะเป็นผลิตภัณฑ์สมุนไพรที่ผลิตในประเทศที่มีการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานของราชการ ตามมาตรฐาน GAP เพื่อยกระดับรายได้ให้แก่เกษตรกรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี</p> <p>ประเด็นการพัฒนาจังหวัดสุพรรณบุรีที่ ๑ การเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน เพื่อการแข่งขันทางการค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืนการส่งเสริมให้มีการผลิตสมุนไพร โดยจังหวัดสุพรรณบุรี พื้นที่การเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเพาะปลูกข้าว รองลงมา คือ พืชไร่ ไม้ผลและพืชผัก ซึ่งจากการวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่และความเหมาะสมกับการปลูกพืชชนิดต่างๆ แล้วพบว่าพืชสมุนไพร เป็นพืชทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรสำหรับปลูกเพิ่มรายได้และจากนโยบายกระทรวงสาธารณสุขที่ส่งเสริมให้สถานพยาบาลในสังกัดทั่วประเทศใช้ยาสมุนไพรบำบัด รักษาโรคควบคู่กับยาแผนปัจจุบัน โดยมีมากกว่า ๕๐ รายการ บรรจุในบัญชียาหลักแห่งชาติ รวมทั้งใช้ทดแทนเพื่อลดการนำเข้ายาแผนปัจจุบันจากต่างประเทศ และจังหวัดสุพรรณบุรีมีโรงพยาบาลที่ผ่านมาตรฐาน GMP ผลิตยาสมุนไพร ซึ่งสามารถรองรับวัตถุดิบที่เป็นสมุนไพรได้มากกว่า ๕๐ ชนิด ซึ่งถือได้ว่าเป็นโอกาสของเกษตรกรที่จะหันมาปลูกพืชสมุนไพรเป็นพืชเสริมเพื่อเพิ่มรายได้หรือพัฒนาเป็นพืชหลักต่อไปได้ นอกจากการปลูกสมุนไพรเป็นวัตถุดิบเพื่อรักษาโรคแล้ว ยังพบว่าสมุนไพรหลายชนิดสามารถใช้ในภาคการเกษตรได้ เช่น ว่านน้ำ สะเดา ตะไคร้หอม มะกรูด และพืชสมุนไพรที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่มีมากมาย ซึ่งเกษตรกรสามารถนำสมุนไพรเหล่านี้มาใช้สกัดหรือแปรรูปสำหรับไล่แมลงหรือป้องกันกำจัดโรคพืช เป็นการลดการใช้สารเคมีในการผลิตทางการเกษตรและสร้างรายได้แก่เกษตรกรได้ ดังนั้น การดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน และเกษตรแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า จึงมุ่งให้เกษตรกรผลิตสมุนไพรที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐาน เพื่อตอบสนองผู้ประกอบการที่ให้ความสำคัญกับเรื่องสุขภาพลดปัญหาความเจ็บป่วยที่มีสาเหตุมาจากสารเคมีในสินค้าเกษตร โดยการผลิตสมุนไพรที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้มาตรฐาน และการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมถึงส่งเสริมด้านการตลาด ตลอดจนการใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม จะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น มีความภาคภูมิใจในอาชีพเกษตรกร นำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน</p>
<p>๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<p>๑. ยกระดับการผลิตสมุนไพรและการแปรรูปให้มีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน โดยใช้อองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมถึงการบริหารจัดการที่เหมาะสม</p> <p>๒. เพิ่มมูลค่าสินค้าสมุนไพรและช่องทางการตลาดเพื่อยกระดับรายได้ของเกษตรกรให้สูงขึ้น</p>

หัวข้อ	รายละเอียด																		
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<p>ตัวชี้วัด : เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีการผลิตพืชสมุนไพรปลอดภัยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕</p> <table border="1" data-bbox="544 327 1445 474"> <thead> <tr> <th colspan="6">ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>๒๕๖๖</td> <td>๒๕๖๗</td> <td>๒๕๖๘</td> <td>๒๕๖๙</td> <td>๒๕๗๐</td> <td>รวม</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>๕</td> <td>๕</td> <td>๕</td> <td>๕</td> <td>๒๐</td> </tr> </tbody> </table>	ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)						๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	รวม	-	๕	๕	๕	๕	๒๐
ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)																			
๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	รวม														
-	๕	๕	๕	๕	๒๐														
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้ง ๑๐ อำเภอ																		
๘. กิจกรรมหลัก																			
<p>๘.๑ กิจกรรมหลักที่ ๑ กิจกรรมย่อยที่ ๑</p> <p>งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ กิจกรรมย่อยที่ ๒</p> <p>งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ</p>	<p>ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี</p> <p>ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี</p> <p>๑. แลกเปลี่ยนเรียนรู้การปลูกพืชสมุนไพร</p> <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษาดูงานเพื่อให้เกษตรกรได้เห็นถึงการดำเนินโครงการในพื้นที่จริง (เป้าหมาย ๑๒๐คน/ ๓ วัน) ๒. ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร <ul style="list-style-type: none"> - การอบรมเกษตรกรเพื่อส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร ให้ตรงตามความต้องการของตลาด (๕๐๐ ราย/ ๑ วัน) ๓. สนับสนุนการปลูกพืชสมุนไพร <ul style="list-style-type: none"> สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้กับกลุ่มเกษตรกร - วัสดุการเกษตร เช่น พันธุ์พืช, วัสดุปลูก, ระบบน้ำ - ครุภัณฑ์การเกษตร ได้แก่ ตู้ตากสมุนไพร ๔. ติดตามผลการดำเนินโครงการ <p>๒,๑๗๘,๐๐๐ บาท</p> <p>สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี</p> <p>ส่งเสริมการปลูกสมุนไพรประจำบ้าน ๕ ชนิด</p> <p>๑. ประชาสัมพันธ์การปลูกพืชสมุนไพร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชาสัมพันธ์เชื่อมโยงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการผลิตสมุนไพรให้ได้วัตถุดิบที่มีมาตรฐานตรงกับความต้องการระหว่างเกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรและผู้ผลิตยาสมุนไพร ๒. สนับสนุนการปลูกพืชสมุนไพร <ul style="list-style-type: none"> - สนับสนุนต้นพันธุ์พืชสมุนไพรที่โรงพยาบาลอุ้มอ่องและผู้ประกอบการมีความต้องการสูง ได้แก่ ๑) ว่านพระฉิม ๒) มะแว้งต้น ๓) มะขามแขก ๔) ส้มซ่า และ ๕) เทียนกิ่ง ๓. ติดตามผลการดำเนินโครงการ <p>๓๕๐,๐๐๐ บาท</p> <p>ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๙ จังหวัดสุพรรณบุรี</p>																		

หัวข้อ	รายละเอียด
<p>กิจกรรมย่อยที่ ๓</p> <p>งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ รวมงบประมาณ ผู้รับผิดชอบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>การยกระดับคุณภาพความปลอดภัยของวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์สมุนไพรสุพรรณบุรี</p> <p>๑. ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการตรวจสอบสารตกค้างในดิน น้ำ และวัสดุปลูกบริเวณพื้นที่ปลูกสมุนไพร</p> <p>๒. การตรวจสอบองค์ประกอบทางเคมี ปริมาณ สารสำคัญ สารออกฤทธิ์ทางชีวภาพ การปนเปื้อนสารเคมีและจุลินทรีย์ในพืชสมุนไพรและการนำสารสกัดจากพืชมาใช้ประโยชน์</p> <p>๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท</p> <p>ศูนย์การศึกษาอุทกขารวดี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา</p> <p>๔,๐๒๘,๐๐๐ บาท</p> <p>สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี</p> <p>๑. ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๙ จังหวัดสุพรรณบุรี</p> <p>๒. ศูนย์การศึกษาอุทกขารวดี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา</p>
<p>๘.๒ กิจกรรมหลักที่ ๒</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๑</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๒</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๓</p> <p>งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ</p>	<p>พัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี</p> <p>พันธุ์และปลูกอนุรักษ์พันธุ์พืชสมุนไพร</p> <p>แปลงทดสอบเทคโนโลยีการผลิตพืชสมุนไพร</p> <p>ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสมุนไพร</p> <p>๑,๐๒๕,๐๐๐ บาท</p> <p>ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี</p>
<p>๘.๓ กิจกรรมหลักที่ ๓</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๑</p> <p>งบประมาณ</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๒</p> <p>งบประมาณ</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๓</p> <p>งบประมาณ</p> <p>รวมงบประมาณ</p> <p>ผู้รับผิดชอบ</p>	<p>สมุนไพรสุพรรณบุรีวิถีสุขภาพ ยกระดับผลิตภัณฑ์ เพิ่มศักยภาพการแข่งขันในเชิงพาณิชย์ถ่ายทอดองค์ความรู้และการส่งเสริม ด้านการเพาะปลูกพืชสมุนไพร และพัฒนาองค์ความรู้ด้านสุขภาพ เพื่อนำไปสู่ความยั่งยืนของชุมชน</p> <p>๑,๐๖๘,๒๐๐ บาท</p> <p>ศูนย์การเรียนรู้และการส่งเสริมการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อการพาณิชย์</p> <p>๒,๓๕๗,๔๐๐ บาท</p> <p>ส่งเสริมการตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อการพาณิชย์</p> <p>๗๗๔,๔๐๐ บาท</p> <p>๔,๒๐๐,๐๐๐ บาท</p> <p>ศูนย์การศึกษาอุทกขารวดี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา</p>
<p>๘.๔ กิจกรรมหลักที่ ๔</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๑</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๒</p> <p>กิจกรรมย่อยที่ ๓</p> <p>งบประมาณ</p>	<p>พัฒนาศักยภาพการแปรรูปพืชสมุนไพร ด้วยเทคโนโลยีพลังงานทดแทน</p> <p>อบรมเชิงปฏิบัติการ “พลังงานกับชีวิตประจำวัน” และ “สาธิตวิธีใช้งานและบำรุงรักษา ตู้อบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์” เป้าหมายเกษตรกร ๓๐๐ ราย (๓๐ ราย/กลุ่ม)</p> <p>สนับสนุนตู้อบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ ขนาด ๒x๒ เมตร เพื่อพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าคุณภาพ จำนวน ๒๐ ตู้ (๒ ตู้/กลุ่ม)</p> <p>ติดตามผลการดำเนินโครงการ</p> <p>๕๘๘,๕๐๐ บาท</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ	สำนักงานพลังงานจังหวัดสุพรรณบุรี
๘.๕ กิจกรรมหลักที่ ๕ กิจกรรมย่อยที่ ๑ งบประมาณ กิจกรรมย่อยที่ ๒ งบประมาณ กิจกรรมย่อยที่ ๓ งบประมาณ กิจกรรมย่อยที่ ๔ งบประมาณ กิจกรรมย่อยที่ ๕ งบประมาณ กิจกรรมย่อยที่ ๖ งบประมาณ รวมงบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	ส่งเสริม ยกระดับผลิตภัณฑ์สมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี การส่งเสริม พัฒนาองค์ความรู้กระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้มีมาตรฐาน และการสร้างเครือข่ายคัลสเตอร์ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ๑๐๐,๐๐๐ บาท การส่งเสริม พัฒนาระบบมาตรฐานและผลักดันให้เกิดสถานประกอบการต้นแบบ การผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร ๑๙๐,๐๐๐ บาท การพัฒนา ผลิตภัณฑ์ ด้วยนวัตกรรมหรือเทคโนโลยี พร้อมบรรจุภัณฑ์ และฉลาก ที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ จำนวน ๓ ผลิตภัณฑ์ ๙๐,๐๐๐ บาท ทดสอบตลาดผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา ๑๕๐,๐๐๐ บาท ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ติดตามประเมินผลโครงการ ๕๐,๐๐๐ บาท ๗๘๐,๐๐๐ บาท สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุพรรณบุรี
๘.๖ กิจกรรมหลักที่ ๖ กิจกรรมย่อยที่ ๑ งบประมาณ กิจกรรมย่อยที่ ๒ งบประมาณ กิจกรรมย่อยที่ ๓ งบประมาณ กิจกรรมย่อยที่ ๔ งบประมาณ กิจกรรมย่อยที่ ๕ งบประมาณ รวมงบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	นวัตกรรมความงามจากว่านพระฉิม ไพล กระจ่างขาว และไม้หอม มรดกวัฒนธรรมสู่ เมืองสมุนไพร จังหวัดสุพรรณบุรี การแปรรูปว่านพระฉิมและสมุนไพรในงานสาธารณสุขมูลฐาน ว่านทางจระเข้ บัวบก ๒,๒๐๐,๐๐๐ บาท การแปรรูปไพลและสมุนไพรในงานสาธารณสุขมูลฐาน ว่านทางจระเข้ บัวบกและ ขมิ้น ๑,๓๐๐,๐๐๐ บาท การแปรรูปกระจ่างขาวเป็นเครื่องหอม เครื่องสำอางและการศึกษาสมบัติเชิงหน้าที่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท การแปรรูปกระจ่างขาวเป็นอาหารและเครื่องดื่ม ๗๕๐,๐๐๐ บาท การสร้างแบรนด์และการตลาด ๒,๓๕๐,๐๐๐ บาท ๗,๖๐๐,๐๐๐ บาท มหาวิทยาลัยสวนดุสิต วิทยาเขตสุพรรณบุรี

หัวข้อ	รายละเอียด
<p>๘.๗ กิจกรรมหลักที่ ๗ กิจกรรมย่อยที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ</p>	<p>พัฒนาศักยภาพการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพร เครื่องมือแปรรูปสมุนไพร ๕,๗๕๐,๐๐๐ บาท โรงพยาบาลอุ้มทอง</p>
<p>๘.๘ กิจกรรมหลักที่ ๘ กิจกรรมย่อยที่ ๑ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ</p>	<p>พัฒนาแหล่งจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพร เปิดศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพ ๑,๓๐๓,๕๐๐ บาท โรงพยาบาลอุ้มทอง</p>
<p>๘.๙ กิจกรรมหลักที่ ๙ กิจกรรมย่อยที่ ๑ กิจกรรมย่อยที่ ๒ กิจกรรมย่อยที่ ๓ กิจกรรมย่อยที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ</p>	<p>จุดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรของจังหวัดสุพรรณบุรี ศึกษาข้อมูลจุดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร และ กลุ่มแปรรูปพืชสมุนไพร สร้างรูปแบบการสร้างจุดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรทางสื่อสังคมออนไลน์ จัดทำคู่มือการสร้างจุดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพร ทั้งแบบรูปเล่มและทางสื่อสังคม ออนไลน์ ถ่ายทอดองค์ความรู้ พัฒนาทักษะการสร้างจุดจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรทางสื่อ สังคมออนไลน์ ๖๐๐,๐๐๐ บาท มหาวิทยาลัยสวนดุสิต วิทยาเขตสุพรรณบุรี</p>
<p>๘.๑๐ กิจกรรมหลักที่ ๑๐ กิจกรรมย่อยที่ ๑ กิจกรรมย่อยที่ ๒ กิจกรรมย่อยที่ ๓ กิจกรรมย่อยที่ ๔ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ</p>	<p>สร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชน ในการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร ศึกษาข้อมูลการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร สร้างรูปแบบการให้ความรู้ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรทางสื่อ สังคมออนไลน์ จัดทำคู่มือสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์จากสมุนไพร ทั้งแบบรูปเล่ม และทางสื่อสังคมออนไลน์ ถ่ายทอดองค์ความรู้ พัฒนาทักษะสร้างความรู้ความเข้าใจในการใช้ประโยชน์จาก สมุนไพรทางสื่อสังคมออนไลน์ ๗๐๐,๐๐๐ บาท มหาวิทยาลัยสวนดุสิต วิทยาเขตสุพรรณบุรี</p>
<p>๘.๑๑ กิจกรรมหลักที่ ๑๑ กิจกรรมย่อยที่ ๑ กิจกรรมย่อยที่ ๒ กิจกรรมย่อยที่ ๓ กิจกรรมย่อยที่ ๔ กิจกรรมย่อยที่ ๕ กิจกรรมย่อยที่ ๖ งบประมาณ</p>	<p>พัฒนาพืชสมุนไพรท้องถิ่นและการใช้ประโยชน์ในชุมชนจังหวัดสุพรรณบุรี จัดทำแผนงาน/โครงการและเสนอโครงการ จัดทำป้ายไวนิล ป้ายพิวเจอร์บอร์ด ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ และวิธีใช้พืชสมุนไพรไว้ที่ศูนย์ ศสมช. ในหมู่บ้าน/บ้านผู้นำชุมชน/โรงงาน/วัด จัดกิจกรรมอบรม/สาธิตการแปรรูปสมุนไพร ให้ความรู้แก่แกนนำ ประเมินผลความรู้ความเข้าใจของแกนนำ ประเมินผลความรู้ความเข้าใจของประชาชน ประเมินผลและสรุปผลการ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท</p>

หัวข้อ	รายละเอียด																					
ผู้รับผิดชอบ	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต วิทยาเขตสุพรรณบุรี																					
๘.๑๒ กิจกรรมหลักที่ ๑๒ กิจกรรมย่อยที่ ๑	จัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ “เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี” สำรวจ ออกแบบสร้างสรรค์กิจกรรมและเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ส่งเสริม และพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล (Tourism for All) และการท่องเที่ยววิถีใหม่ (New-next normal)																					
กิจกรรมย่อยที่ ๒	อบรมเตรียมความพร้อมของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกพืชสมุนไพร และกลุ่มแปรรูปพืช สมุนไพร จังหวัดสุพรรณบุรี ด้านการท่องเที่ยวและการบริการ																					
กิจกรรมย่อยที่ ๓	นำท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ “เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี”																					
กิจกรรมย่อยที่ ๔	สรุป ประเมินผลและเผยแพร่กิจกรรม																					
งบประมาณ	๑,๒๔๓,๐๕๐ บาท																					
ผู้รับผิดชอบ	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต วิทยาเขตสุพรรณบุรี																					
๙. หน่วยงานดำเนินงาน	๑. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี ๒. สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี ๓. ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๙ จังหวัดสุพรรณบุรี ๔. ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี ๕. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุพรรณบุรี ๖. สำนักงานพลังงานจังหวัดสุพรรณบุรี ๗. โรงพยาบาลอุ้มทอง ๘. ศูนย์การศึกษาอุ้มทองสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ๙. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต วิทยาเขตสุพรรณบุรี																					
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการ	๕ ปีงบประมาณ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐)																					
๑๑. งบประมาณ	๑๐๘,๐๖๗,๗๗๗ บาท หน่วย : บาท																					
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>แหล่ง</th> <th>๒๕๖๖</th> <th>๒๕๖๗</th> <th>๒๕๖๘</th> <th>๒๕๖๙</th> <th>๒๕๗๐</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>งบประมาณ</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>จังหวัด</td> <td>-</td> <td>๒๘,๘๑๘,๐๕๐</td> <td>๒๓,๙๔๑,๐๐๕</td> <td>๒๖,๓๓๕,๑๐๖</td> <td>๒๘,๙๖๘,๖๑๖</td> <td>๑๐๘,๐๖๗,๗๗๗</td> </tr> </tbody> </table>	แหล่ง	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	รวม	งบประมาณ							จังหวัด	-	๒๘,๘๑๘,๐๕๐	๒๓,๙๔๑,๐๐๕	๒๖,๓๓๕,๑๐๖	๒๘,๙๖๘,๖๑๖	๑๐๘,๐๖๗,๗๗๗
แหล่ง	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	รวม																
งบประมาณ																						
จังหวัด	-	๒๘,๘๑๘,๐๕๐	๒๓,๙๔๑,๐๐๕	๒๖,๓๓๕,๑๐๖	๒๘,๙๖๘,๖๑๖	๑๐๘,๐๖๗,๗๗๗																
๑๒. ผลผลิต (output)	๑. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจการการผลิตสมุนไพรปลอดภัย และสินค้า สมุนไพรแปรรูปที่มีความปลอดภัยได้มาตรฐาน ๒. มีผลผลิตสินค้าสมุนไพรและสมุนไพรแปรรูปเพิ่มขึ้น																					
๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น ๒. เกษตรกรและผู้บริโภคมีสุขภาพดีเนื่องจากการผลิตและบริโภคสินค้าเกษตร ปลอดภัย																					

ภาคผนวก ข

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคาและหลักเกณฑ์การรับซื้อสมุนไพร
จังหวัดสุพรรณบุรี

คำสั่งจังหวัดสุพรรณบุรี

ที่ ๔๐๕๒ / ๒๕๖๕

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคาและหลักเกณฑ์การรับซื้อสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี

จังหวัดสุพรรณบุรีได้จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ โดยกำหนดประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมให้ได้มาตรฐาน เพื่อการแข่งขันทางการค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน แผนงานที่ ๒ พัฒนาและส่งเสริมสุพรรณบุรีเป็นเมืองสมุนไพรอย่างยั่งยืนและครบวงจร และได้จัดทำโครงการ “เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี” ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัดสุพรรณบุรี พร้อมทั้งกำหนดตำแหน่งการพัฒนา (POSITIONING) จังหวัดสุพรรณบุรีให้เป็นเมืองสมุนไพร (Herbal City)

เพื่อให้การดำเนินงานขับเคลื่อนไปสู่ “เมืองสมุนไพร สุพรรณบุรี” ในทุกมิติ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ตามนโยบายตลาดนำการผลิต จังหวัดสุพรรณบุรี จึงแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคาและหลักเกณฑ์การรับซื้อสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑	เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี	ประธานคณะกรรมการ
๑.๒	เกษตรจังหวัดสุพรรณบุรีหรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑.๓	นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรีหรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑.๔	พาณิชย์จังหวัดสุพรรณบุรีหรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑.๕	อุตสาหกรรมจังหวัดสุพรรณบุรีหรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑.๖	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลอุ้มทองหรือผู้แทน	คณะกรรมการ
๑.๗	นายภรดร ดาราราช
ผู้ช่วยผู้จัดการบริษัทบุญส่งโฮสเทล จำกัด	คณะกรรมการ
๑.๘	ผู้แทนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนสมุนไพรบ้านดอน
ตำบลบ้านดอน อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี	คณะกรรมการ
๑.๙	ผู้แทนกลุ่มผู้ปลูกสมุนไพรตำบลหนองสาหร่าย
อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี	คณะกรรมการ
๑.๑๐	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์พัฒนาการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี	คณะกรรมการและเลขานุการ

/อำนาจหน้าที่ ...

- ๒ -

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ พิจารณากำหนดคุณลักษณะ หลักเกณฑ์ วิธีการรับซื้อ ราคาประกันสมุนไพรแต่ละชนิด เพื่อใช้ในการส่งเสริมการปลูกสมุนไพร และเกิดความเป็นธรรมทั้งเกษตรกรผู้ผลิตและผู้รับซื้อ

๒.๒ จัดทำร่างบันทึกข้อตกลง (MOU) การรับซื้อสมุนไพรจังหวัดสุพรรณบุรี ให้มีความเหมาะสม และตรงกับความต้องการของตลาด

๒.๓ ปฏิบัติงานอื่นตามที่จังหวัดสุพรรณบุรีมอบหมาย

๒.๔ รายงานผลการดำเนินงานต่อจังหวัดสุพรรณบุรี

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายณัฐภัทร สุวรรณประทีป)
ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายณัฐภัทร สุวรรณประทีป	ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี
นายชูชีพ พงษ์ไชย	รองผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี

คณะผู้จัดทำ

นางสาวพจนา เสมา ผู้แทนหน่วยงาน	เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี ๑) สำนักงานเกษตรจังหวัดสุพรรณบุรี ๒) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุพรรณบุรี ๓) สถานีพัฒนาที่ดินสุพรรณบุรี ๔) ศูนย์วิจัยพืชไร่สุพรรณบุรี ๕) ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ ๙ จังหวัดสุพรรณบุรี ๖) สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสุพรรณบุรี ๗) สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสุพรรณบุรี ๘) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี ๙) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสุพรรณบุรี ๑๐) สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี ๑๑) สำนักงานจังหวัดสุพรรณบุรี ๑๒) โรงพยาบาลอุ้มทอง ๑๓) สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดสุพรรณบุรี ๑๔) มหาวิทยาลัยสวนดุสิต วิทยาเขตสุพรรณบุรี ๑๕) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ศูนย์การศึกษาอุ้มทองวารวดี ๑๖) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตสุพรรณบุรี ๑๗) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ (ศูนย์สุพรรณบุรี) ๑๘) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี
นางสาวมยุรี มงคลวิทย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี
นางสาวนิภา อ่ำอิม	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี
นางสาวสุธีรา ศรีวิพัฒน์ครุฑ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดสุพรรณบุรี
ชั้น 2 ศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี
ตำบลสนามชัย อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
โทรศัพท์/โทรสาร : 0 3553 5424-5